

ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ

ΙΚΑ

ΙΔΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ

ΑΘΗΝΑ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΜΑΙΟΣ 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΑΣΦΑΛΙΣΗ	6
Ασφάλιση και ασφαλιστική προστασία.....	7
Εισφορές.....	8
Επιδότηση Εργατικής Εισφοράς.....	11
Διαδικασία ασφάλισης	11
• Ασφαλιστική τακτοποίηση.....	12
• Ατομικοί Λογαριασμοί Ασφαλισμένων – Ασφαλιστική ιστορία	13
• Απεικόνιση της ασφάλισης.....	13
• Ενημερωτικό σημείωμα για τον ΕΛΔΕΟ.....	14
Ασφαλιστική ικανότητα - Βιβλιάριο Υγείας (Ατομικό ή Οικογενειακό)	14
• Ατομικό Βιβλιάριο Υγείας:	14
• Οικογενειακό Βιβλιάριο Υγείας :	15
Ανανέωση και παράταση ισχύος Ατομικού & Οικογενειακού Βιβλιαρίου Υγείας:	16
Υποχρεώσεις Ασφαλισμένου	16
Α. «Παλαιών» ασφαλισμένων» (υπαχθέντων στην ασφάλιση προ της 1/1/93).....	18
Β. «Νέων» ασφαλισμένων (υπαχθέντων στην ασφάλιση μετά την 1/1/93).....	19
Προαιρετική Ασφάλιση μακροχρόνια ανέργων.....	19
Ειδικός Λογαριασμός Αυτασφάλισης (άρθρου 36 του Ν. 1902/90)	20
Ειδικός Λογαριασμός Ασφάλισης Ελλήνων Εξωτερικού (Προαιρετική ασφάλιση Ομογενών).....	21
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ ΧΡΟΝΩΝ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΙΚΑ- ΕΤΑΜ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ Ν.3863/2010 & Ν.3996/2011.	23
Α. ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΘΕΙ.....	24
Β. ΧΡΟΝΟΙ ΠΟΥ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΤΟΠΙΝ ΕΞΑΓΟΡΑΣ	24
Γ. ΧΡΟΝΟΙ ΠΟΥ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΧΩΡΙΣ ΕΞΑΓΟΡΑ	25
Δ. ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ - ΑΡΜΟΔΙΟ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.....	25
Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΟΣΟΥ ΤΗΣ ΕΞΑΓΟΡΑΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ – ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΤΕΛΗ	25
Αναγνώριση χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας	26
ΕΡΓΟΣΗΜΟ	28
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΩΝ & ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ:.....	28
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ – ΕΞΑΡΓΥΡΩΣΗΣ ΕΡΓΟΣΗΜΟΥ	29
ΚΛΑΔΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ - ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ:.....	30
ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ & ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ.....	31
ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΗΜΕΡΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΓΙΑ ΕΡΓΟΣΗΜΑ ΠΟΥ ΕΞΑΡΓΥΡΩΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ 1/1/2013 ΚΑΙ ΕΦΕΞΗΣ	31
ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΣΕ ΧΡΗΜΑ (στους αμειβόμενους με «Εργόσημο»)	31
ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) (στους αμειβόμενους με «Εργόσημο»).....	32
ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	32
Κριτήρια υπαγωγής στην Ασφάλιση ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ)	33
Προαιρετική ασφάλιση στο ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ).....	33
2. ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ	34
ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ	35
ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΧΡΗΜΑ	35
Επιδόματα Μητρότητας (Κυοφορίας - Λοχείας).....	35
Επίδομα Ασθενείας	35
Επίδομα Επαγγελματικής Ασθένειας	36
Επίδομα ατυχήματος	36
Έξοδα Κηδείας	37

3. ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ..... 38

Χορήγηση προσυνταξιοδοτικών Βεβαιώσεων χρόνου ασφάλισης.....	39
Υποκαταστήματα χορήγησης Βεβαίωσης Χρόνου Ασφάλισης.....	40

ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ..... 42

I. ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΠΟΥ ΔΙΑΤΗΡΟΥΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ.....	42
II. ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.....	43

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ..... 44

ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ 1.1.1993 (Γενικές Κατηγορίες).....	44
--	-----------

ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ..... 49

Τυφλοί.....	49
Παραπληγικοί-τετραπληγικοί.....	50
Πάσχοντες από μεσογειακή αναιμία.....	50
Νεφροπαθείς.....	50
Πάσχοντες από αιμορροφιλία τύπου Α ή Β Υποβληθέντες σε μεταμόσχευση συμπαγών οργάνων.....	50
Πάσχοντες από κυστική ίνωση ή μόνιμη ορθοκυστική διαταραχή.....	51

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ..... 51

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ..... 51

ΕΙΔΙΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ..... 52

ΕΠΙΔΟΜΑ ΠΑΡΑΠΛΗΓΙΑΣ-ΤΕΤΡΑΠΛΗΓΙΑΣ (ΕΞΩΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ).....	52
ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΠΟΛΥΤΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ.....	53
ΕΠΙΔΟΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ (Ε.Κ.Α.Σ.).....	53

ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ..... 54

Από κοινή νόσο.....	54
Από εργατικό ατύχημα.....	54
Από επαγγελματική νόσο.....	55
Από ατύχημα εκτός εργασίας.....	55
Δεύτερη σύνταξη λόγω αναπηρίας.....	55
ΜΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ.....	56

ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΩ ΘΑΝΑΤΟΥ (Δικαιούχα μέλη)..... 56

ΣΥΖΥΓΟΣ.....	56
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ/-Η.....	57
Αμφοτεροπλευρώς ορφανοί εγγονοί Ή προγονοί.....	58
ΓΟΝΕΙΣ.....	58

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΛΟΓΩ ΘΑΝΑΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ..... 58

ΘΑΝΑΤΟΣ ΑΠΟ ΚΟΙΝΗ ΝΟΣΟ.....	58
ΘΑΝΑΤΟΣ ΑΠΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ.....	59
ΘΑΝΑΤΟΣ ΑΠΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΣΘΕΝΕΙΑ.....	59
ΘΑΝΑΤΟΣ ΑΠΟ ΑΤΥΧΗΜΑ ΕΚΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	59
ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΛΟΓΩ ΘΑΝΑΤΟΥ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥ.....	59

ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΑΠΟ 1/1/93 ΚΑΙ ΜΕΤΑ

ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ..... 59

A. ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ.....	60
B. ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ.....	61

ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ..... 61

ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΩ ΘΑΝΑΤΟΥ..... 62

ΕΙΔΙΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ..... 63

ΕΠΙΔΟΜΑ ΠΑΡΑΠΛΗΓΙΑΣ-ΤΕΤΡΑΠΛΗΓΙΑΣ.....	63
ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΠΟΛΥΤΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ.....	63
ΕΠΙΔΟΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ (Ε.Κ.Α.Σ.).....	64

ΔΙΑΔΟΧΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ..... 64

Έννοια.....	64
Αρμόδιος Ασφαλιστικός Οργανισμός (άρθρο 5 του Ν.3863/10).....	64
Υπολογισμός ποσού σύνταξης.....	65

4. ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	67
A. Εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009.	68
Παροχές σύνταξης	68
Υπαγωγή στην ασφάλιση (παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι)	69
Προαιρετική ασφάλιση - Παροχές σε είδος και σε χρήμα	69
Αναγκαία περίθαλψη κατά την διάρκεια της προσωρινής διαμονής σε Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε κράτη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ΕΟΧ (Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν) και στην Ελβετία.....	69
Έκδοση της Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθενείας (ΕΚΑΑ).....	70
Προγραμματισμένη Περίθαλψη/Νοσηλεία σε Κράτος-Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε Κράτη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ΕΟΧ (Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν) και στην Ελβετία	70
B. Διμερείς Συμβάσεις Κοινωνικής Ασφάλειας (Κ.Α.)	71
Εφαρμογή Διμερών Συμβάσεων στην πράξη	72
Αποσπασμένοι εργαζόμενοι.....	72
Υπαγωγή στην ασφάλιση («παλαιοί» και «νέοι» ασφαλισμένοι).....	72
Προαιρετική ασφάλιση.....	72
Συντάξεις	73
Πληρωμή Συντάξεων	73
Συμπληρωματική παροχή.....	73
ΙΔΙΟΜΟΡΦΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ («ΕΙΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ»)	74
Γ. Κανονισμός Υπηρεσιακής Κατάστασης των υπαλλήλων της Ε.Ε.	75
5. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	76
Υποχρεωτική αυτεπάγγελτη αναζήτηση δικαιολογητικών	77
Εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ μέσω των ΚΕΠ (Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών).....	78
Ώρες εισόδου των πολιτών στις Διοικητικές Υπηρεσίες του ΙΚΑ –ΕΤΑΜ	79

1. ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Ασφάλιση και ασφαλιστική προστασία

Το Ίδρυμα Κοινωνικών παρέχουν εξαρτημένη εργασία στο εξωτερικό για λογαριασμό εργοδότη που εδρεύει στην Ελλάδα.

Ασφαλίσεων καλύπτει:

α. Τους εργαζόμενους που παρέχουν εξαρτημένη εργασία ανεξάρτητα από την ιδιότητα του εργοδότη (Ιδιωτικός Τομέας - Δημόσιος Τομέας, Ν.Π.Δ.Δ. ή Δημόσιο Κοινωνικός Τομέας) και εφόσον για την εργασία τους αυτή δεν υπάγονται στην ασφάλιση κάποιου άλλου Φορέα Κύριας Ασφάλισης.

β. Τους εργαζόμενους που

γ. Τους εργαζόμενους που παρέχουν την προσωπική τους εργασία με σύμβαση μίσθωσης έργου κατά κύριο ή συγκύριο επάγγελμα και εφόσον για την εργασία τους αυτή δεν υπάγονται στην ασφάλιση κάποιου άλλου Φορέα Κύριας Ασφάλισης.

δ. Τα μέλη οικογένειας

ε. Διάφορες κατηγορίες προσώπων που παρέχουν την εργασία τους σε μη σταθερό εργοδότη καθώς και τους αυτοτελώς απασχολούμενους που στερούνται επαγγελματικής στέγης (φορτοεκφορτωτές, στιλβωτές υποδημάτων, πωλητές Λαϊκού Λαχείου, εφημεριδοπώλες, εκδοροσφαγείς, νεκροπομπούς, αποκλειστικές νοσοκόμες, πλανόδιους και υπαίθριους μικροπωλητές, κατ' οίκον του εργοδότη απασχολούμενους κλπ.). Η ασφάλιση των προσώπων αυτών γίνεται μέσω σωματείων, ασφαλιστικών συνεταιρισμών, ή μέσω ειδικών διατάξεων (αποκλειστικές νοσοκόμες κατ' οίκον του εργοδότη απασχολούμενοι κλπ).

Επίσης καλύπτει την ασφάλιση του κλάδου ασθενείας σε είδος:

α) των νέων μέχρι 29 ετών.

Δικαιούχοι - Προϋποθέσεις:

- Νέοι που δεν έχουν υπερβεί το 29ο έτος (ημερολογιακά), κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησής τους.
- εγγραφή επί ένα συνεχές δίμηνο στα μητρώα ΟΑΕΔ ως ανέργων

β) των μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 29-55 ετών

Δικαιούχοι – Προϋποθέσεις:

- Άνεργοι με ηλικία άνω των 29 ετών και μέχρι 55 ετών, κατά την ημερομηνία της αίτησης για την υπαγωγή τους στην ασφάλιση του κλάδου Ασθενείας
- 600 ημέρες ασφάλισης στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ ή και σε άλλο οργανισμό κύριας ασφάλισης από παροχή εργασίας, οι οποίες προσαυξάνονται ανά 100 ημέρες για κάθε έτος μετά τη συμπλήρωση του 30ου και μέχρι το 54ο έτος της ηλικίας.
- Εγγραφή ως ανέργων στον ΟΑΕΔ επί 12μηνο τουλάχιστον.
- Μη ασφάλιση για οποιονδήποτε λόγο στο Δημόσιο ή σε ασφαλιστικό οργανισμό.

γ) των μακροχρόνια ανέργων ηλικίας άνω των 55 ετών.

Δικαιούχοι - Προϋποθέσεις:

- Άνεργοι με ηλικία άνω των 55 ετών κατά την ημερομηνία της αίτησης για την υπαγωγή τους στην ασφάλιση του κλάδου ασθενείας.
- 3000 ημέρες ασφάλισης στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ ή σε άλλο οργανισμό κύριας ασφάλισης
- εγγραφή ως ανέργων στον ΟΑΕΔ επί 12μηνο τουλάχιστον.

Η ασφάλιση είναι υποχρεωτική και όχι προαιρετική.

Αυτό σημαίνει ότι η ασφάλιση δεν εξαρτάται από την θέληση του εργαζόμενου ή του εργοδότη και αρχίζει από την πρώτη μέρα εργασίας.

Με την ασφάλισή του ο εργαζόμενος γίνεται δικαιούχος των παροχών τόσο του Ι.Κ.Α. – ΕΤΑΜ όσο και των άλλων Οργανισμών (ΟΑΕΔ, ΟΕΚ, Ε.Ε) και του ΕΤΕΑΜ τις εισφορές των οποίων συνεισπράττει το ΙΚΑ- ΕΤΑΜ .

Δικαιώματα Παροχών

Από το Ι.Κ.Α. -ΕΤΑΜ

- Σύνταξη
- Παροχές Ασθενείας
- Επιδόματα ασθενείας, ατυχήματος, μητρότητας κ.λπ.
- έξοδα κηδείας

Από τον Ο.Α.Ε.Δ

- Επίδομα ανεργίας
- Επίδομα στράτευσης
- Οικογενειακά επιδόματα

Από τον Ο.Ε.Κ. (Οργαν. Εργατικής Κατοικίας)

- Στεγαστικά δάνεια ή έτοιμη κατοικία, Επιδότηση ενοικίου

Από την Εργατ. Εστία

- Επίδομα γάμου
- Κοινωνικός Τουρισμός
- Ψυχαγωγία

Εισφορές

Το Ι.Κ.Α. –ΕΤΑΜ είναι Κοινωνικός Ασφαλιστικός Οργανισμός που εισπράττει εισφορές για να δίνει παροχές.

• Πώς καταβάλλονται οι εισφορές:

Στις ασφαλιστικές εισφορές συμμετέχουν ο εργαζόμενος και ο εργοδότης. Έτσι έχουμε την Εργατική και την Εργοδοτική εισφορά.

Τις ασφαλιστικές εισφορές (εργοδότη και ασφαλισμένου) είναι υποχρεωμένος να τις καταβάλλει στο Ι.Κ.Α.-ΕΤΑΜ ο εργοδότης μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται από το νόμο.

• Εργατική Εισφορά:

Το ποσό της εργατικής εισφοράς είναι ποσοστό επί των ακαθαρίστων αποδοχών του απασχολούμενου. Το ποσό αυτό το παρακρατεί ο εργοδότης από τον εργαζόμενο κατά την πληρωμή των αποδοχών του ή το αργότερο μέσα σε δύο μήνες από αυτήν.

**ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ΚΑΙ ΣΥΝΕΙΣΠΡΑΤΤΟΜΕΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
(Ν.4254/14) ΜΕ ΙΣΧΥ ΑΠΟ 1/7/2014**

ΦΟΡΕΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΚΛΑΔΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ			ΙΣΧΥΟΥΝ ΑΠΟ
		ΑΣΦΑΛ.	ΕΡΓΟΔΟΤ.	ΣΥΝΟΛΟ	
Ι.Κ.Α.	ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΣΕ ΕΙΔΟΣ (ΕΟΠΥΥ)	1,85	3,70	5,55	1/1/70
		0,30	0,60	0,90	1/1/93
		2,15	4,30	6,45	
	ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΣΕ ΧΡΗΜΑ	0,40	0,80		1/1/70
		0,40	0,25	0,65	1/7/2014
	ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ	5,75	11,50	17,25	1/7/91
		0,92	1,83	2,75	1/1/93
		6,67	13,33	20,00	
	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΒΑΡΕΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	-	1	1	1/8/61
		2,20	1,40	3,60	1/3/76
ΕΤΕΑΜ	3	3	6	1/2/83	
ΒΑΡΕΑ ΕΤΕΑΜ	(3)+1,25	(3)+0,75	(6)+2=8	1/1/93	
Ο.Α.Ε.Δ.	ΑΝΕΡΓΙΑ	1	2	3	25/8/54
		0,33	0,67	1	1/1/93
		0,50	0,50	1	1/8/11
		1,83	3,17	5	
	ΣΤΡΑΤΕΥΣΗ	-	1	1	1/6/52
		-	-	-	1/7/2014
		1	1	2	1/11/58
	Δ ΛΟΕΜ	-	-	-	1/7/2014
		-	0,15	0,15	1/3/90
	ΛΠΕα Α.Ε	-	0,20		1/1/88
	ΛΑΕΚ (ΛΕΠΕΕ- ΕΛΠΕΚΕ ΕΚΛΑ)	-	0,25		1/1/94
		-	- 0,21		1/7/2014
		-	0,24	0,24	
	0,10	0,26		1/1/94	
	0,10	0,12	0,22	1/7/2014	

Ο.Ε.Κ	ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	1 1	0,75 -	1,75 1	1/1/88 1/11/12
Ο.Ε.Ε.	ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ	0,25 0,05 0,05	0,25 0,05 0,05	0,50 0,10 0,10	1/1/78 29/4/02 1/1/03
		0,35 0,35	0,35 -	0,70 0,35	1/11/12

Επιδότηση Εργατικής Εισφοράς

Στους εργαζόμενους με καθεστώς πλήρους απασχόλησης, που ασφαρίζονται στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ για τον κλάδο Σύνταξης και αμείβονται με τον εκάστοτε προβλεπόμενο κατώτατο μισθό ή ημερομίσθιο της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.), συμπεριλαμβανομένων τυχόν επιδομάτων οικογενειακών βαρών και χρόνου υπηρεσίας, δεν γίνεται, από 1/9/2000, από τους εργοδότες τους παρακράτηση της εργατικής εισφοράς τους για τον κλάδο Σύνταξης του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ (άρθρο 14 του Ν. 2837/00).

Το ποσό της Επιδότησης της Εργατικής Εισφοράς υπολογίζεται στις βασικές αποδοχές της Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένα επίδομα που τις προσαυξάνει.

Ο τρόπος ασφάλισης των δικαιούχων εργαζομένων παραμένει ο ίδιος για το συνολικό ύψος των εισφορών (συμπεριλαμβανομένης και της Εργατικής Εισφοράς του κλάδου Σύνταξης του ΙΚΑ), ο εργοδότης όμως καταβάλλει ποσό εισφορών μειωμένο κατά το ποσό της Επιδότησης Εργατικής Εισφοράς (εγκ. 56/00).

Από το μέτρο εξαιρούνται οι εργαζόμενοι συνταξιούχοι, οι απασχολούμενοι σε οικοδομοτεχνικές εργασίες, οι ασφαλιζόμενοι με τεκμαρτά ημερομίσθια, οι αμειβόμενοι βάσει κλαδικών Συμβάσεων Εργασίας καθώς και οι ασφαλιζόμενοι με ειδικές διατάξεις (π.χ. φορτοεκφορτωτές, πωλητές λαϊκών λαχειών, φασόν, συμβάσεις έργου κ.λπ.).

• Οι συνταξιούχοι του Ι.Κ.Α. – ΕΤΑΜ που εργάζονται:

Επιβαρύνονται από 5/1/2001 (άρθρο 63 παρ. 3 του ν. 2676/99) με τις ίδιες εισφορές που προβλέπονται και για τους λοιπούς ασφαλισμένους δηλ. για μικτή ασφάλιση ΙΚΑ-ΕΤΑΜ η εισφορά ασφαλισμένου ανέρχεται σε ποσοστό 13% (2,55% για ασθένεια, 6,67% για σύνταξη, για οικογενειακά επιδόματα 1%, για τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας 1%, για τον κλάδο της ανεργίας του ΟΑΕΔ 1,33%, για τον Ειδικό Κοινό Λογαριασμό Ανεργίας (ΕΚΛΑ) 0,10% και για την Εργατική Εστία 0,35%).

• Μητέρες ασφαλισμένες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ που εργάζονται:

Με τις διατάξεις του άρθρου 141 του Ν.3655/08 προβλέπεται μείωση σε ποσοστό 50% των εισφορών του Κλάδου Κύριας Σύνταξης που βαρύνουν τις μητέρες ασφαλισμένες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ κατά το δωδεκάμηνο απασχόλησης που ακολουθεί το μήνα τοκετού. Σε περίπτωση λήψης επιδόματος λοχείας, η ανωτέρω μείωση των ασφαλιστικών εισφορών χωρεί κατά το δωδεκάμηνο που έπεται της λήξης της επιδότησης λόγω λοχείας. Αναλυτικές οδηγίες έχουν δοθεί με τις υπ' αριθμ.15/2010 και 48/2010 εγκ. του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Διαδικασία ασφάλισης

• Απογραφή ασφαλισμένου

Κάθε πρόσωπο που αναλαμβάνει για πρώτη φορά εργασία ασφαλιστέα στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. ή στην ασφάλιση φορέων, κλάδων ή λογαριασμών των οργανισμών κοινωνικής πολιτικής, τις εισφορές των οποίων εισπράττει ή συνεισπράττει το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. (άμεσα ασφαλισμένοι) πρέπει να εγγραφεί στο Μητρώο Ασφαλισμένων, για να του αποδοθεί Αριθμός Μητρώου Ασφαλισμένου.

Στο Μητρώο Ασφαλισμένων του Ιδρύματος πρέπει επίσης να εγγράφονται:

- οι έμμεσα ασφαλισμένοι (προστατευόμενα μέλη) που δικαιούνται για πρώτη φορά ιατροφαρμακευτική περίθαλψη (π.χ. νεογέννητα τέκνα άμεσα ασφαλισμένου στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. με ασφαλιστική ικανότητα) ή ανανεώνεται αντίστοιχο δικαίωμά τους,
- όσες/οι υποβάλουν αίτημα απονομής σύνταξης από το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ λόγω θανάτου,
- τα μέλη οικογενείας (έμμεσα ασφαλισμένοι) προσώπου, που υποβάλει αίτημα για απονομή σύνταξης από το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. ή τα ενταχθέντα ασφαλιστικά ταμεία, εφόσον γι'αυτά δικαιούται προσαύξηση στη σύνταξή του,
- οι έμμεσα ασφαλισμένοι για τους οποίους υποβάλλεται αίτημα χορήγησης παραπληγικού επιδόματος.

Η απογραφή διενεργείται στην υπηρεσία Μητρώου οποιουδήποτε Υποκαταστήματος του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., χωρίς την υποβολή αίτησης.

Ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει:

- να επιδείξει έγκυρο αποδεικτικό των ατομικών του στοιχείων (*δελτίο αστυνομικής ταυτότητας, δελτίο ταυτότητας υπηρετούντων στα Σώματα Ασφαλείας και στις Ένοπλες Δυνάμεις, διαβατήριο σε ισχύ, ληξιαρχική πράξη γέννησης ή πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης εάν πρόκειται για απογραφή ανήλικου*) και να καταθέσει ένα απλό/μη επικυρωμένο ευκρινές φωτοαντίγραφο του.
- να γνωρίζει τον Α.Μ.Κ.Α. και τον Α.Φ.Μ. του (*δεν είναι απαραίτητη η προσκόμιση αντίστοιχων εγγράφων*).Ο Α.Φ.Μ. είναι αναγκαίος για πρόσωπα ηλικίας 18 ετών και άνω.
- να διαθέτει (*προαιρετικά*) απλό αποδεικτικό στοιχείο για τον IBAN τραπεζικού λογαριασμού, στον οποίο ο απογραφόμενος είναι πρώτος δικαιούχος.
- να διαθέτει (*προαιρετικά*) απλά/μη επικυρωμένα αποδεικτικά στοιχεία για τυχόν ασφάλισή του σε άλλους ασφαλιστικούς φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.
- σε περίπτωση που ενεργεί για την απογραφή άλλου φυσικού προσώπου, να διαθέτει σχετικό νομιμοποιητικό έγγραφο (*δεν αφορά περιπτώσεις απογραφής ανήλικων τέκνων από τους γονείς τους*).

Μετά την ολοκλήρωση της απογραφής εκτυπώνεται και παραδίδεται στον ενδιαφερόμενο **«Βεβαίωση απογραφής φυσικού προσώπου»**.

• Ασφαλιστική τακτοποίηση

Κάθε εργοδότης που απασχολεί πρόσωπα που υπάγονται στην ασφάλιση του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ ή στην ασφάλιση των φορέων ή των κλάδων και λογαριασμών των οργανισμών κοινωνικής πολιτικής τις εισφορές των οποίων εισπράττει ή συνεισπράττει το ΙΚΑ, υποχρεούται, για απασχόληση από 1/1/2002 να τηρεί, υποβάλλει και διαφυλάσσει Αναλυτική Περιοδική Δήλωση.

Δήλωση στοιχείων ασφάλισης: Η δήλωση των στοιχείων ασφάλισης των εργαζομένων γίνεται μέσω των Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων (ΑΠΔ), τις οποίες συντάσσει ο εργοδότης και υποβάλλει σε τακτές ημερομηνίες στα αρμόδια Υποκαταστήματα ή Παραρτήματα του ΙΚΑ -ΕΤΑΜ.

Με τις ΑΠΔ δηλώνονται: ο χρόνος απασχόλησης κάθε ασφαλιζομένου, οι αποδοχές, οι κλάδοι ασφάλισης και το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών.

Η ασφαλιστική τακτοποίηση (ενημέρωση λογαριασμού) κάθε ασφαλισμένου ολοκληρώνεται με τη δήλωση των στοιχείων ασφάλισης μέσω των Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων και την επεξεργασία τους από το ΙΚΑ- ΕΤΑΜ έως 31/12/2012, ενώ από την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 17 & 18 του Ν 4075/2012 μόνο μετά από διενέργεια Ελέγχου Δηλωθέντων – Καταβληθέντων και εφόσον έχουν καταβληθεί οι αντίστοιχες εισφορές ή την έκδοση σε βάρος του εργοδότη Πράξης Επιβολής Εισφορών και την επίδοσή της σε αυτόν.

Καταβολή των εισφορών: Η καταβολή των τρεχουσών εισφορών γίνεται από τον εργοδότη στις συμβεβλημένες με το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ Τράπεζες.

• Ατομικοί Λογαριασμοί Ασφαλισμένων – Ασφαλιστική ιστορία

Από 1/1/2002 οι Ατομικοί Λογαριασμοί των Ασφαλισμένων τηρούνται ηλεκτρονικά και ενημερώνονται μετά την μηχανογραφική επεξεργασία των Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων με τις ημέρες εργασίας και τα λοιπά στοιχεία ασφάλισης που συνθέτουν την ασφαλιστική ιστορία (εργοδότης, κλάδοι ασφάλισης, αποδοχές κλπ.).

• Απεικόνιση της ασφάλισης

Από 1/1/2002 με την εφαρμογή της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (Α.Π.Δ.), η απεικόνιση της ασφάλισης γινόταν μέσω του Αποσπάσματος Ατομικού Λογαριασμού Ασφάλισης (Α.Α.Λ.Α.), το οποίο εκδίδονταν ανά τρίμηνο και αποστέλλονταν στον εργοδότη, ο οποίος έπρεπε να το παραδώσει στον εργαζόμενο του.

Μετά την εξάπλωση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΟΠΣ/ΙΚΑ-ΕΤΑΜ σε όλα τα Υποκαταστήματα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ καταργήθηκε η αποστολή των Α.Α.Λ.Α. στους ασφαλισμένους μέσω των εργοδοτών τους.

Αντί αυτών έχουν υλοποιηθεί νέες ηλεκτρονικές υπηρεσίες, που αφορούν την ασφαλιστική ιστορία και το Απόσπασμα Ατομικού Λογαριασμού Ασφάλισης.

Ο ασφαλισμένος μπορεί οποτεδήποτε να ζητήσει και να λάβει γνώση των στοιχείων που αφορούν τον ασφαλιστικό του βίο με την έκδοση μηχανογραφικού αποσπάσματος του Λογαριασμού του, που περιλαμβάνει τις εγγραφές που είναι διαθέσιμες στην ασφαλιστική του ιστορία, μέσω των υπηρεσιών του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ή της διαδικτυακής πύλης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (www.ika.gr) ή της εθνικής διαδικτυακής πύλης ermis.

Ο Λογαριασμός Ασφαλισμένου περιέχει στοιχεία του εργοδότη (Αριθμός Μητρώου Εργοδότη-Α.Μ.Ε.), τις αποδοχές του εργαζόμενου, τις ημέρες ασφάλισης, τον κωδικό ασφάλισης, τις εισφορές και λοιπά στοιχεία, τα οποία προκύπτουν από τη μηχανογραφική επεξεργασία των Α.Π.Δ., που υποβλήθηκαν από τους εργοδότες για τη χρονική περίοδο αναφοράς (μισθολογικές περιόδους από 1/1/2002 και μετά).

Όλοι οι ασφαλισμένοι του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ έχουν τη δυνατότητα να πιστοποιηθούν στον διαδικτυακό τόπο του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (www.ika.gr – Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες / Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες προς ασφαλισμένους / Πιστοποίηση ασφαλισμένου) και να αποκτούν πρόσβαση στο Ατομικό τους Λογαριασμό Ασφάλισης, τον οποίο μπορούν να εκτυπώνουν αποκλειστικά για ενημέρωσή τους.

Αντίγραφο Λογαριασμού Ασφαλισμένου με τις εγγραφές της αιτούμενης περιόδου, τηρουμένων των διατάξεων του Ν. 2472/1997 (περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα), μπορούν να λαμβάνουν και πιστοποιημένοι φορείς (π.χ. ο Ο.Α.Ε.Δ.), οι οποίοι, βάσει της νομοθεσίας για τη χορήγηση παροχών στους ασφαλισμένους τους ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο, χρησιμοποιούν τα στοιχεία ασφάλισης που τηρεί το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Σημείωση:

Ασφαλισμένοι με τυχόν χρόνο ασφάλισης μέχρι 31/12/2001 διατηρούν τα αντίστοιχα στοιχεία ασφάλισής τους, δηλαδή τα Δελτία Ασφαλιστικής Ταυτότητας και Εισφορών (ΔΑΤΕ), τα Ασφαλιστικά Βιβλιάρια Απασχολούμενου (ΑΒΑ), τα Ατομικά Δελτία Ασφάλισης (ΑΔΑ), τα Ατομικά Δελτία Εισφορών (ΑΔΕ), τα Αποσπάσματα Ατομικού Ασφαλιστικού Λογαριασμού Απασχολούμενων σε οικοδομικά και τεχνικά έργα, μέχρι να κληθούν να τα υποβάλλουν στις υπηρεσίες του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ για συνολική ανακεφαλαίωση, καταχώριση και ενημέρωση των μηχανογραφικών αρχείων του.

• Ενημερωτικό σημείωμα για τον ΕΛΔΕΟ

Για τους απασχολούμενους σε οικοδομοτεχνικές εργασίες εκτός του Αποσπάσματος Ατομικού Λογαριασμού Ασφάλισης εκδίδεται κάθε ημερολογιακό τετράμηνο (Ιανουαρίου - Απριλίου, Μαΐου - Αυγούστου, Σεπτεμβρίου - Δεκεμβρίου) Ενημερωτικό Σημείωμα για τον Ειδικό Λογαριασμό Δώρου εργατοτεχνιτών οικοδόμων (ΕΛΔΕΟ).

Το παραπάνω ενημερωτικό σημείωμα για τον ΕΛΔΕΟ περιλαμβάνει τα έργα στα οποία απασχολήθηκαν, την χρονική περίοδο της απασχόλησης, το δικαιούμενο ποσό, το προηγούμενο οφειλόμενο ποσό, την τυχόν χορηγηθείσα προκαταβολή, το ποσό προς πληρωμή, τις κρατήσεις και το τελικό πληρωτέο ποσό.

Το εν λόγω ενημερωτικό σημείωμα για τον ΕΛΔΕΟ αποστέλλεται στη διεύθυνση κατοικίας τους για όσους οικοδόμους έχουν επιλέξει η καταβολή του Δωροσήμου τους να γίνεται μέσω τραπεζικού λογαριασμού, ενώ για όσους οικοδόμους η καταβολή του Δωροσήμου γίνεται μέσω Υποκαταστημάτων, ή έκδοση και παραλαβή του ενημερωτικού σημειώματος θα γίνεται κατά την πληρωμή τους.

Ασφαλιστική ικανότητα - Βιβλιάριο Υγείας (Ατομικό ή Οικογενειακό)

Η ασφαλιστική ικανότητα των ασφαλισμένων και συνταξιούχων καθώς και των μελών οικογενείας τους χορηγείται, εφόσον έχει προηγηθεί η απογραφή τους, αποκλειστικά και μόνο ηλεκτρονικά στον Αριθμό Μητρώου (Α.Μ.Α.) που τους αποδόθηκε.

Η ηλεκτρονική αυτή διαδικασία, διασφαλίζει την ενημέρωση σε πραγματικό χρόνο του «Εθνικού Μητρώου Δικαιούχων Περίθαλψης», ώστε οι απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με την Ασφαλιστική Ικανότητα να είναι άμεσα διαθέσιμες σε όλους τους Παρόχους Υγείας (συμβεβλημένα Νοσοκομεία, Κλινικές, Διαγνωστικά Κέντρα, Ιατροί κ.λ.π.) για την εξυπηρέτηση των Ασφαλισμένων και Συνταξιούχων και των προστατευόμενων μελών τους.

Το ατομικό και οικογενειακό βιβλιάριο υγείας είναι η ασφαλιστική ταυτότητα των άμεσα και έμμεσα ασφαλισμένων και είναι απαραίτητη η προσκόμισή του για τη χορήγηση των όποιων παροχών δικαιούνται.

• Ατομικό Βιβλιάριο Υγείας:

Για την έκδοση του ατομικού βιβλιαρίου υγείας απαιτείται η πραγματοποίηση 100 τουλάχιστον ημερών ασφάλισης στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ μέσα στον προηγούμενο χρόνο ή στο τελευταίο 15μηνο.

Διευκρινίζεται ότι όταν ο υπολογισμός γίνεται με το 15μηνο δεν υπολογίζονται οι τρεις τελευταίοι μήνες από την ημερομηνία προσέλευσης του ασφαλισμένου, γίνεται όμως αναδρομή σε περίοδο μέχρι 12 μηνών προγενέστερα και αν ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει εντός της περιόδου αυτής 100 ημερομίσθια, χορηγείται ασφαλιστική ικανότητα για περίοδο 15 ημερολογιακών μηνών από το μήνα που πραγματοποίησε το πρώτο από τα 100 των τελευταίων ημερών εργασίας του.

Για τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων λαμβάνεται υπόψη και οι ημέρες επιδότησης τακτικής ανεργίας καθώς και οι ημέρες επιδότησης λόγω επίσκεψης εργασίας από τον ΟΑΕΔ όπως και οι ημέρες επιδότησης λόγω ασθένειας ή ατυχήματος.

Οι ίδιες προϋποθέσεις απαιτούνται και για την ανανέωση της ισχύος του ατομικού βιβλιαρίου υγείας.

Ατομικό βιβλιάριο υγείας δικαιούνται οι άμεσα ασφαλισμένοι, οι άνεργοι, οι συνταξιούχοι γήρατος, αναπηρίας και θανάτου του Ι.Κ.Α.- ΕΤΑΜ, καθώς και οι ασφαλισμένοι άλλων ασφαλιστικών ταμείων που καλύπτονται από το Ι.Κ.Α. - ΕΤΑΜ για παροχές σε είδος.

Σημειώνεται ότι:

Για τους εργαζόμενους σε οικοδομοτεχνικά έργα στις 100 ημέρες ασφάλισης συμπεριλαμβάνεται και η προσαύξηση 20% και οι ημέρες άδειας.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση ατομικού βιβλιαρίου υγείας:

- 1) Φωτογραφία πρόσφατη
- 2) Αστυνομική ταυτότητα ή διαβατήριο
- 3) Βεβαίωση διαγραφής από τον προηγούμενο φορέα ασφάλισης ή Υπεύθυνη δήλωση ν.1599/86 ότι δεν είναι ασφαλισμένος σε άλλο Ταμείο
- 4) προσκόμιση άδειας παραμονής για υπηκόους τρίτων χωρών ή έγγραφο πιστοποίησης μόνιμης διαμονής για πολίτες της Ε.Ε.

• Οικογενειακό Βιβλιάριο Υγείας :

Χορηγείται στα μέλη οικογενείας του (της) ασφαλισμένου (ης) ή συνταξιούχου λόγω γήρατος ή αναπηρίας που είναι ο ή η σύζυγος, η μητέρα, ο πατέρας, τα άγαμα παιδιά, μέχρι τη συμπλήρωση του 18^{ου} έτους της ηλικίας τους και εάν μεν είναι άνεργα μέχρι τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας τους, εάν δε συνεχίζουν τις σπουδές τους για δύο έτη μετά τη λήξη των σπουδών τους, εφόσον είναι άνεργα, όχι όμως πέρα από τη συμπλήρωση του 26^{ου} έτους της ηλικίας τους, εφόσον συγκατοικούν και συντηρούνται από αυτόν (αυτή).

Απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση βιβλιαρίου υγείας για την /τον σύζυγο :

- 1) Το ατομικό βιβλιάριο υγείας του/της άμεσα συζύγου.
- 2) Ληξιαρχική πράξη γάμου ή πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης (σε περίπτωση αλλοδαπού ασφ/νου τα παραπάνω προσκομίζονται μεταφρασμένα στην Ελληνική γλώσσα)
- 3) Αστυνομική ταυτότητα του/ της συζύγου (σε περίπτωση αλλοδαπού ασφαλισμένου διαβατήριο σε ισχύ)
- 4) φωτογραφία πρόσφατη.
- 5) Βεβαίωση διαγραφής από τον προηγούμενο φορέα ασφάλισης ή Υπεύθυνη δήλωση ν.1599/86 ότι δεν είναι ασφαλισμένος σε άλλο Ταμείο
- 6) Αντίγραφο φορολογικής δήλωσης.
- 7) προσκόμιση άδειας παραμονής για υπηκόους τρίτων χωρών ή βεβαίωση εγγραφής πολίτη κράτους μέλους Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση βιβλιαρίου υγείας για την ασφάλιση τέκνων από τον γονέα:

- 1) Το Ατομικό Βιβλιάριο Υγείας του γονέα
- 2) Ληξιαρχική πράξη γέννησης ή πιστοποιητικό οικογενειακής Κατάστασης (σε περίπτωση αλλοδαπού ασφαλισμένου τα παραπάνω προσκομίζονται μεταφρασμένα στην Ελληνική γλώσσα).
- 3) φωτογραφία πρόσφατη. Αν το τέκνο είναι νεογέννητο δεν απαιτείται φωτογραφία.
- 4) Βεβαίωση Διαγραφής του τέκνου από τον προηγούμενο φορέα ασφάλισης του γονέα.
Για την ασφάλιση των νεογέννητων απαιτείται μόνο Υπεύθυνη δήλωση ν.1599/86 ότι δεν ασφαλίζεται σε άλλο φορέα.

Αν το τέκνο είναι άνω των 18 τότε:

- 1) Υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/1986 από τον γονέα ότι είναι άνεργο.
- 2) Εφόσον σπουδάζει, βεβαίωση του Εκπαιδευτικού Ιδρύματος.

Προσοχή: Για την απογραφή ή έκδοση βιβλιαρίου υγείας τέκνου δεν απαιτείται η προσκόμιση τραπεζικού λογαριασμού (IBAN).

A) Ειδικές προϋποθέσεις για την ασφάλιση των γονέων

Ειδικά για τον πατέρα, τη μητέρα και τους θετούς γονείς προκειμένου να ασφαλιστούν σαν μέλη οικογενείας του παιδιού τους, εκτός από την απόδειξη της κύριας συντήρησης και της συγκατοίκησης απαιτείται:

A) Να έχουν ηλικία άνω των 60 ετών ή να είναι ανάπηροι με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω

B) Να μην έχουν εισοδήματα από οποιαδήποτε αιτία, που να υπερβαίνουν τα εκάστοτε προβλεπόμενα για τους ανασφάλιστους, σύμφωνα με την Γ6/8645/74 Υπουργική Απόφαση και την αριθ.139491/2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης (B`1747) (το οικογενειακό εισόδημα να μην υπερβαίνει το ποσό των 6.000,00€, το οποίο αυξάνεται κατά 20% για τη σύζυγο και για κάθε ανήλικο ή προστατευόμενο παιδί. Για άτομα με αναπηρία 67% και άνω αυξάνεται το οικογενειακό εισόδημα κατά 50%).

B) Ασφάλιση μελών οικογένειας πολιτών κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χορηγείται εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του Π.Δ. 106/2007 (ΦΕΚ 135, τεύχος Α') (οδηγία 2004/38 Ε.Κ.), τους έχει χορηγηθεί το έγγραφο πιστοποίησης μόνιμης διαμονής του άρθρου 16 του Π.Δ. αυτού και διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα.

Γ) Ασφάλιση μελών οικογένειας πολιτών τρίτων χωρών

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π. Δ/τος 150/2006, ως μέλη οικογένειας ορίζονται οι υπήκοοι τρίτης χώρας (π.χ. Αλβανία , Συρία κλπ) που διαμένουν στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 131/2006 «Εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας με την οδηγία 2003/86/ΕΚ σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης» (ΦΕΚ 143/13-7-2006, τεύχος Α').

Συγκεκριμένα, από το άρθρο 4 του Π.Δ. 131/2006 σαν μέλη οικογένειας υπηκόου τρίτης χώρας που κατοικεί νόμιμα στην Ελλάδα, θεωρούνται ο, η σύζυγος, εφόσον έχει συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας και τα κάτω των 18 ετών άγαμα τέκνα τους, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που έχουν υιοθετηθεί, και διαθέτουν άδεια παραμονής.

Ανανέωση και παράταση ισχύος Ατομικού & Οικογενειακού Βιβλιαρίου Υγείας:

- Για τους άμεσα και έμμεσα ασφαλισμένους ανανεώνεται κάθε φορά για ένα χρόνο, **από 1/3 μέχρι 28/2 του επομένου έτους.**
- Για τους συνταξιούχους γήρατος, αναπηρίας αόριστης διάρκειας και τις / τους συζύγους αυτών άνω των (65) ετών, τα βιβλιάρια υγείας θεωρούνται για αόριστο χρόνο, ενώ στα λοιπά μέλη, καθώς και στις / στους συζύγους κάτω των (65) χρόνων, η θεώρηση γίνεται κάθε χρόνο.
- Για τους συνταξιούχους θανάτου χορηγείται ασφαλιστική ικανότητα μέχρι τη λήξη του δικαιώματος συνταξιοδότησης.
- Για τους συνταξιούχους αναπηρίας ορισμένου χρόνου, η ασφαλιστική ικανότητα χορηγείται για όσο χρόνο λαμβάνουν σύνταξη και για έξι (6) μήνες μετά τη λήξη αυτής, ενώ στα μέλη οικογένειάς τους κάθε χρόνο.

Υποχρεώσεις Ασφαλισμένου

Οι ασφαλισμένοι προκειμένου να εξασφαλίσουν την ορθή και ομαλή ασφάλισή τους στο ΙΚΑ, πρέπει να φροντίζουν για τα ακόλουθα:

- Να απογράφονται σε οποιοδήποτε Υποκατάστημα ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, όταν αναλαμβάνουν για πρώτη φορά εργασία ασφαλιστέα στο ΙΚΑ.
- Να γνωστοποιούν άμεσα κάθε μεταβολή στα στοιχεία απογραφής τους σε οποιοδήποτε Υποκατάστημα ΙΚΑ - ΕΤΑΜ.
- Να παραδίδουν στον εργοδότη το αντίγραφο της Βεβαίωσης απογραφής, όσοι απογράφονται στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ για πρώτη φορά μετά την 4/2/2002.

- Να γνωστοποιούν τα πλήρη στοιχεία ασφάλισής τους αμέσως με την πρόσληψή τους και πριν την ανάληψη εργασίας στον εργοδότη τους με την προσκόμιση, είτε του Αποσπάσματος Ατομικού Λογαριασμού Ασφάλισης, είτε του Δελτίου Ασφαλιστικής Ταυτότητας και Εισφορών (ΔΑΤΕ), είτε του Ασφαλιστικού Βιβλιαρίου Απασχολούμενου (ΑΒΑ), είτε του Ατομικού Δελτίου Ασφάλισης (ΑΔΑ), είτε του Ατομικού Δελτίου Εισφορών (ΑΔΕ), όσοι απογράφηκαν στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ μέχρι και την 1/2/2002.
- Να ελέγχουν το «Απόσπασμα Ατομικού Λογαριασμού» για την ορθότητα της ασφάλισής τους. Ειδικότερα να ελέγχουν αν ο εργοδότης δηλώνει στοιχεία ασφάλισης:
  - για το σύνολο των καταβαλλομένων αποδοχών
  - για όλες τις ημέρες εργασίας
  - τις υπερωρίες
  - τα Δώρα Εορτών, την Άδεια και το επίδομα αδείας

Για διευκόλυνσή σας παρατίθεται πίνακας με τους κωδικούς τύπων αποδοχών.

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΥΠΟΥ ΑΠΟΔΟΧΩΝ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΥΠΟΥ ΑΠΟΔΟΧΩΝ
01	Τακτικές αποδοχές (από μισθό ή ημερομίσθιο)	11	Υπερωρίες
02	Αποδοχές υπαλλήλων ΝΠΔΔ κ.λ.π. που υπόκεινται σε εισφορές κλάδου Σύνταξης (Ν.3163/56).	12	Αμοιβή με το κομμάτι (Φασόν)
03	Δώρο Χριστουγέννων	13	Τεκμαρτές αποδοχές
04	Δώρο Πάσχα	14	Λοιπές αποδοχές
05	Επίδομα Αδείας.	15	Τεκμαρτές αποδοχές για κλάδο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ
06	Επίδομα ισολογισμού	16	Αμοιβές κατ' αποκοπήν/εφάπαξ
07	Αποδοχές Αδειών εποχικά απασχολούμενων	17	Εισφορές χωρίς αποδοχές
08	Αποδοχές Ασθένειας	18	Κανονικές αποδοχές πληρωμάτων Μεσογειακών τουριστικών πλοίων
09	Αναδρομικές αποδοχές	19	Αποδοχές άδειας πληρωμάτων Μεσογειακών τουριστικών πλοίων
10	Bonus		

Οι ασφαλισμένοι πρέπει να γνωρίζουν, ότι όταν ασφαρίζονται για το μισθό και τα ημερομίσθια που δικαιούνται, θα παίρνουν και τις ανάλογες παροχές. **Μεγαλύτερος μισθός και περισσότερα ημερομίσθια σημαίνει περισσότερες και μεγαλύτερες παροχές.**

Να γνωστοποιούν γραπτά στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ εντός 12 μηνών από την αποχώρησή τους ή την απόλυσή τους από την εργασία τις ημέρες εργασίας που πραγματοποίησαν και για τις οποίες δεν ασφαλίστηκαν καθώς και κάθε διαφορά μεταξύ των πραγματικών στοιχείων απασχόλησης και των στοιχείων που δηλώθηκαν από τον εργοδότη.

Να διατηρούν όλα τα μέχρι 31/12/2001 στοιχεία ασφάλισής τους, δηλαδή τα (ΔΑΤΕ, ΑΒΑ, ΑΔΑ, ΑΔΕ), μέχρι να κληθούν να τα υποβάλλουν στις υπηρεσίες του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ για συνολική ανακεφαλαίωση, καταχώριση και ενημέρωση των μηχανογραφικών αρχείων του ΙΚΑ.

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΤΟ ΙΚΑ- ΕΤΑΜ

Ο ασφαλισμένος του Ι.Κ.Α. – ΕΤΑΜ που σταματά την εργασία του, έχει δικαίωμα να ζητήσει τη συνέχιση της ασφάλισής του προαιρετικά .

Α. «Παλαιών» ασφαλισμένων» (υπαχθέντων στην ασφάλιση οποιουδήποτε ασφαλιστικού Οργανισμού προ της 1/1/93).

Ποιες είναι οι απαραίτητες προϋποθέσεις:

1. Να μην απασχολείται σε εργασία ασφαλιστέα στο Ι.Κ.Α- ΕΤΑΜ ή σε άλλο Ταμείο, που ασφαλίζει μισθωτούς.
2. Να έχει συμπληρώσει 500 ημέρες ασφάλισης μέσα στην αμέσως προηγούμενη πενταετία πριν την διακοπή της ασφάλισής του στο Ι.Κ.Α. –ΕΤΑΜ οπότε η αίτηση πρέπει να υποβληθεί μέσα σε 12 μήνες από την τελευταία ημέρα ασφάλισης ή 3.000 ημέρες ασφάλισης, οπότε η αίτηση μπορεί να υποβληθεί οποτεδήποτε. Η προθεσμία των δώδεκα μηνών εντός της οποίας πρέπει να υποβληθεί η αίτηση προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης διακόπτεται με την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης, εφ' όσον αυτή υποβληθεί εντός 12 μηνών και αρχίζει εκ νέου από της κοινοποίησης της απόφασης, που εκδίδεται επί του αιτήματος συνταξιοδότησης. Για τη συμπλήρωση των ανωτέρω ημερών ασφάλισης μπορεί να ληφθεί υπόψη και άλλος χρόνος ασφάλισης, όπως:
  - ο χρόνος που διανύθηκε στην ασφάλιση προηγούμενου ασφαλιστικού φορέα.
  - ο χρόνος δημόσιας υπηρεσίας, αφού αναγνωρισθεί.
  - ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας, αφού αναγνωρισθεί.
  - χρόνοι από διάφορες αναγνωρίσεις κ.λπ.
3. Να μην είναι ασφαλιστικά ανάπηρος σε ποσοστό ανώτερο του 66,66% (67%).

Κλάδοι ασφάλισης: Μεμονωμένα στον κλάδο σύνταξης ή στον κλάδο ασθένειας ή στο τ.ΕΤΕΑΜ ή σε όσους εξ αυτών επιθυμεί ο ασφαλισμένος.

Εισφορές: Υπολογίζονται επί των τελευταίων μικτών αποδοχών ενεργούς απασχόλησης όπως εντάσσονται σε ασφαλιστική κλάση (όχι μικρότερη της ασφαλιστικής κλάσης στην οποία εμπίπτει το ημερομίσθιο του ανειδίκευτου εργάτη)

Πότε αρχίζει:

Η προαιρετική ασφάλιση αρχίζει από την υποβολή της αίτησης στο Υποκατάστημα ΙΚΑ-ΕΤΑΜ τόπου κατοικίας και ποτέ αναδρομικά.

Πότε λήγει:

1. Με έγγραφη δήλωση του ασφαλισμένου.
2. Όταν περάσουν 24 μήνες από τότε που δεν κατεβλήθη η εισφορά κάποιου μήνα.
3. Λόγω συνταξιοδότησης του ασφαλισμένου.
4. Λόγω θανάτου του ασφαλισμένου.

Πότε αναστέλλεται:

1. Όταν ο ασφαλισμένος αναλάβει εκ νέου εργασία, ασφαλιστέα στο Ι.Κ.Α. -ΕΤΑΜ ή σε άλλο ταμείο που να ασφαλίζει μισθωτούς.
2. Όταν ο ασφαλισμένος επιδοτείται για ασθένεια (δυσνητική αναστολή) ή παίρνει σύνταξη αναπηρίας ορισμένου χρόνου (μερική ή πλήρη), οπότε η αναστολή είναι υποχρεωτική.

Β. «Νέων» ασφαλισμένων (υπαχθέντων στην ασφάλιση οποιουδήποτε ασφαλιστικού Οργανισμού για πρώτη φορά μετά την 1/1/93).

Ο υποχρεωτικά ασφαλισμένος του Ι.Κ.Α.- ΕΤΑΜ που έχει την ιδιότητα του «νέου ασφαλισμένου» μπορεί να συνεχίσει προαιρετικά την ασφάλισή του, εάν πληροί τις εξής προϋποθέσεις:

- Δεν υπάγεται στην ασφάλιση οποιουδήποτε άλλου φορέα (μισθωτών ή αυτοαπασχολουμένων).
- Υποβάλλει αίτηση εντός έτους από τη διακοπή της υποχρεωτικής του ασφάλισης.
- Έχει πραγματοποιήσει στην υποχρεωτική ασφάλιση 1500 ημέρες τουλάχιστον, από τις οποίες 300 εντός της τελευταίας 5ετίας πριν από την υποβολή της αίτησης (για την συμπλήρωση των 1500 ημερών λαμβάνεται υπ' όψη και ο διαδοχικά διανυθείς χρόνος υποχρεωτικής ασφάλισης σε άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς).
- Δεν είναι ανάπηρος (κατά την υποβολή της αίτησης) με ποσοστό άνω του 66,66% (67%).

Κλάδοι ασφάλισης: Μεμονωμένα στον κλάδο σύνταξης ή στον κλάδο ασθένειας ή στο τ.ΕΤΕΑΜ ή σε όσους εξ αυτών επιθυμεί ο ασφαλισμένος.

Εισφορές: Η υπαγωγή γίνεται με βάση τον μέσο όρο του μισθού του τελευταίου έτους πριν από την διακοπή της υποχρεωτικής ασφάλισης (αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων).

Πότε αρχίζει:

Η προαιρετική ασφάλιση αρχίζει από την υποβολή της αίτησης στο Υποκατάστημα ΙΚΑ-ΕΤΑΜ τόπου κατοικίας και ποτέ αναδρομικά.

Πότε λήγει:

1. Με έγγραφη δήλωση του ασφαλισμένου.
2. Όταν περάσουν 12 μήνες από τότε που δεν κατεβλήθη η εισφορά κάποιου μήνα.
3. Λόγω συνταξιοδότησης του ασφαλισμένου.
4. Λόγω θανάτου του ασφαλισμένου.

Πότε αναστέλλεται:

1. Όταν ο ασφαλισμένος αναλάβει εκ νέου εργασία, ασφαλιστέα στο Ι.Κ.Α. -ΕΤΑΜ ή σε άλλο φορέα ασφάλισης.
2. Όταν ο ασφαλισμένος επιδοτείται για ασθένεια (δυσνητική αναστολή) ή παίρνει σύνταξη αναπηρίας ορισμένου χρόνου (μερική ή πλήρη), οπότε η αναστολή είναι υποχρεωτική.

Προαιρετική Ασφάλιση μακροχρόνια ανέργων

Με τις διατάξεις του άρθρου 10 του Ν.2874/2000 δόθηκε η δυνατότητα στους μακροχρόνια ανέργους-ασφαλισμένους του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ να συνεχίσουν προαιρετικά την ασφάλισή τους για τη συμπλήρωση των χρονικών προϋποθέσεων για θεμελίωση δικαιώματος πλήρους σύνταξης γήρατος.

Δικαιούχοι προϋποθέσεις:

Δικαιούχοι είναι οι ασφαλισμένοι α) του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ και β) των Ταμείων Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών, οι οποίοι είναι ασφαλισμένοι για κύρια σύνταξη στο ΙΚΑ -ΕΤΑΜ , εφόσον πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

Είναι άνεργοι επί τουλάχιστον 12 συνεχείς μήνες και κατέχουν κάρτα ανεργίας ανανεούμενη ανά μήνα Έχουν συμπληρώσει το 60ο έτος οι άνδρες και το 55ο οι γυναίκες για τους « παλαιούς» ασφαλισμένους.

Για τους «νέους» ασφαλισμένους απαιτείται η συμπλήρωση του 60ου έτους για άνδρες και γυναίκες. Ειδικά για τους ασφαλισμένους κατά τον ΚΒΑΕ ως όρια ηλικίας ορίζονται το 55ο για τους άνδρες και το 50ο για τις γυναίκες.

Κατά την υποβολή της αίτησης για υπαγωγή στην προαιρετική ασφάλιση να μην είναι ασφαλιστικά ανάπηροι σε ποσοστό 67% και άνω.

Ο υπολειπόμενος χρόνος για τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού ασφάλισης για τη θεμελίωση πλήρους συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ ή τ. ΕΤΕΑΜ να μην υπερβαίνει τα 5 χρόνια (1.500 ημέρες).

Δικαιολογητικά:

Αίτηση του ανέργου στο Υποκατάστημα ΙΚΑ - ΕΤΑΜ του τόπου κατοικίας του.

Ασφαλιστικά Βιβλιάρια του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ ή και άλλων φορέων και σε περίπτωση έλλειψής τους, απόφαση ή βεβαίωση των φορέων για τον χρόνο ασφάλισης σ' αυτούς.

Υπεύθυνη Δήλωση του ν. 1599/86 ότι ο αιτών δεν έχει άλλο χρόνο ασφάλισης εκτός αυτού που περιέχεται στα προσκομισθέντα βιβλιάρια ή τις βεβαιώσεις άλλων φορέων.

Βεβαίωση του ΟΑΕΔ ότι ο αιτών είναι εγγεγραμμένος στα Μητρώα του επί ένα συνεχές 12μηνο πριν την υποβολή της αίτησής του για υπαγωγή στην παρούσα προαιρετική, ότι κατέχει κάρτα ανεργίας ανανεούμενη ανά μήνα και πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 10 του ν. 2874/2000.

Καταβολή των εισφορών

Οι εισφορές καταβάλλονται όχι από τους ασφαλισμένους αλλά, εξ ολοκλήρου από τον «Λογαριασμό για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση» (ΛΑΕΚ) του ΟΑΕΔ.

Ειδικός Λογαριασμός Αυτασφάλισης (άρθρου 36 του Ν. 1902/90)

Με τις διατάξεις του άρθρου 36 του Ν. 1902/90 συστάθηκε στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ ο Ειδικός Λογαριασμός Αυτασφάλισης, στον οποίο μπορούν να υπαχθούν άτομα που έχουν συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας τους ανεξαρτήτως φύλου και δεν έχουν υπερβεί το 58ο οι γυναίκες και το 63ο οι άνδρες, υπό την προϋπόθεση ότι διαμένουν στην Ελλάδα και δεν ασφαλίζονται ταυτόχρονα υποχρεωτικά ή προαιρετικά στον κλάδο Σύνταξης του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ ή άλλου φορέα κύριας ασφάλισης ή του Δημοσίου.

Η ασφάλιση γίνεται για τον κλάδο κύριας σύνταξης και καλύπτει τους κινδύνους γήρατος, αναπηρίας και θανάτου. Οι εντασσόμενοι σε ηλικία άνω των 55 ετών υπάγονται μόνο για τους κινδύνους γήρατος και θανάτου (και όχι αναπηρίας) υποκείμενοι στις αντίστοιχες εισφορές.

Η ένταξη καθώς και η συνέχιση της ασφάλισης, γίνεται με το ασφάλιστρο που αντιστοιχεί στην ηλικία που έχει ο ασφαλισμένος κατά την υπαγωγή, η ασφαλιστική δε κλάση επιλέγεται από τον ίδιο με κατώτατη την 14η κλάση. Αρμόδιο υποκατάστημα είναι, το υποκατάστημα του τόπου κατοικίας του ασφαλισμένου.

Ασφαλιζόμενα Πρόσωπα

Οι Έλληνες υπήκοοι καθώς και οι ομογενείς που είναι εγκατεστημένοι στο εξωτερικό.

Κριτήρια Υπαγωγής

Μοναδική προϋπόθεση για την υπαγωγή στην ασφάλιση του ως άνω λογαριασμού είναι η ιδιότητα του Έλληνα υπηκόου ή Ομογενούς, ο οποίος θα πρέπει να είναι εγκατεστημένος στο εξωτερικό. Για την ασφάλιση στο λογαριασμό δεν εξετάζεται η επαγγελματική απασχόληση του ασφαλιζόμενου, ούτε η τυχόν υποχρεωτική ασφάλισή του στο κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος.

Απαραίτητα δικαιολογητικά υπαγωγής είναι:

Αίτηση του ενδιαφερόμενου (η αίτηση υποβάλλεται στο Υποκ/μα ΙΚΑ- ΕΤΑΜ Πλ. Συντάγματος Ακαδημίας 21 Τ. Κ 106 71) **ή του Εκπροσώπου του** (η αίτηση υποβάλλεται στο Υποκ/μα ΙΚΑ- ΕΤΑΜ περιοχής της κατοικίας του).

Βεβαιωτική πράξη προξενικής ή Ελληνικής Αρχής ή Σωματείου, Συλλόγου, Κοινότητας ή Εκκλησιαστικής Αρχής, με την οποία θα βεβαιώνεται η Ελληνική του υπηκοότητα ή η ιδιότητα του Ομογενούς, καθώς και η εγκατάστασή του στην αλλοδαπή.

Ιατρική γνωμάτευση – έκθεση θεωρημένη από το Προξενείο.

Η ως άνω προαιρετική ασφάλιση μπορεί να συνεχιστεί και μετά την εγκατάσταση στην Ελλάδα, εφόσον ο ασφαλισμένος θα έχει συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης (300) ημερών από την έναρξή της και δεν θα απασχολείται σε εργασία για την οποία ασφαρίζεται υποχρεωτικά σε οποιοδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης στην Ελλάδα.

Οι ασφαλισμένοι καταβάλλουν το σύνολο της ασφαλιστικής εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη στις προβλεπόμενες από το νόμο κάτωθι 5 ασφαλιστικές κλάσεις:

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΚΛΑΣΕΙΣ & ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

ΑΠΟ 1/1/2015 - 31/12/2015

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

ΑΣΦ/ΚΗ ΚΛΑΣΗ	ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟ ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΥ ΕΡΓΑΤΗ Χ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ	ΤΕΚΜΑΡΤΟ ΗΜΕΡ/ΣΘΙΟ	ΑΣΦ/ΚΗ ΚΛΑΣΗ ΙΚΑ	Η.Α.	ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ	ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ
1 ^η	26,18X1 = 26,18	26,76	7η	X25	669,00	20%	133,80
2 ^η	26,18X1,5 = 39,27	40,45	12η	X25	1011,25	20%	202,25
3 ^η	26,18X2 = 52,36	51,11	15η	X25	1277,75	20%	255,55
4 ^η	26,18X2,5 = 65,45	64,42	19η	X25	1610,50	20%	322,10
5 ^η	26,18X3 = 78,54	77,07	23η	X25	1926,75	20%	385,35

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΠΑΡΑΧΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ

ΑΣΦ/ΚΗ ΚΛΑΣΗ	ΤΕΚΜΑΡΤΟ ΗΜΕΡ/ΣΘΙΟ	ΑΣΦ/ΚΗ ΚΛΑΣΗ ΙΚΑ	Η.Α.	ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ	ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ
2 ^η	40,45	12η	X25	1011,25	6,45%	65,23

ΓΕΝΙΚΑ

Με τις πιο πάνω διατάξεις παρέχεται η δυνατότητα στους ασφαλισμένους του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ να αναγνωρίσουν χρόνο ασφάλισης τόσο για τη **θεμελίωση του συνταξιοδοτικού τους δικαιώματος** όσο και για την **προσαύξηση του ποσού της σύνταξής τους**.

Ισχύει για τους ασφαλισμένους και τις ασφαλισμένες που **θεμελιώνουν** δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις (χρονικές και ηλικιακές) που διαμορφώνονται και ισχύουν από **1/1/2011** και εξής με βάση τις προσαυξημένες προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 10 του Ν.3863/2010, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν συμπληρώσει **τουλάχιστον 3600 ημέρες ή 12 έτη πραγματικής ή προαιρετικής ασφάλισης**.

Δεν αφορά τα πρόσωπα που **ήδη έχουν θεμελιώσει ή κατοχυρώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31.12.2010** ή θεμελιώνουν από 1.1.2011 και εξής **με διατάξεις που δεν τροποποιούνται** από το νόμο 3863/2010 (π.χ. γονείς ή σύζυγοι αναπήρων- συνταξιοδοτούμενοι με το άρθρο 140 του ν. 3655/2008, άνδρες που συνταξιοδοτούνται με 15 έτη ή 4.500 ημέρες ασφάλισης και ηλικία 65 ετών).

Η σχετική **αίτηση αναγνώρισης** μπορεί να υποβληθεί **οποτεδήποτε προγενέστερα ή μεταγενέστερα του έτους του οποίου τις προϋποθέσεις επιθυμεί ο ενδιαφερόμενος να κατοχυρώσει, ακόμα και ταυτόχρονα με την αίτηση συνταξιοδότησης** αλλά σε **καμία περίπτωση μετά την ημερομηνία αίτησης συνταξιοδότησης**, (εφόσον καθίσταται συνταξιούχος από αιτήσεως).

Ο μέγιστος πλασματικός χρόνος που μπορεί να αναγνωρισθεί θα είναι, σε κάθε περίπτωση, αυτός που αντιστοιχεί στο έτος εκείνο, τις προϋποθέσεις του οποίου επιθυμούν οι ασφαλισμένοι να κατοχυρώσουν.

Σε περίπτωση που δεν θεμελιωθεί δικαίωμα συνταξιοδότησης, οι εισφορές που έχουν καταβληθεί για την αναγνώριση των χρόνων **δεν επιστρέφονται**.

Σε περιπτώσεις που συντρέχει ασφάλιση σε περισσότερους του ενός φορείς Κύριας Ασφάλισης ή το Δημόσιο το δικαίωμα αναγνώρισης του ανωτέρω χρόνου ασκείται σε **ένα μόνο φορέα Κύριας Ασφάλισης**, τον οποίο επιλέγει ο ενδιαφερόμενος.

Οι πλασματικοί χρόνοι αναγνωρίζονται μόνο στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης **λόγω γήρατος** με εξαίρεση το χρόνο **στρατιωτικής θητείας**, ο οποίος αναγνωρίζεται και για θεμελίωση σύνταξης **αναπηρίας /θανάτου**.

Χρόνοι ασφάλισης, πραγματικοί ή πλασματικοί, που έχουν αναγνωρισθεί σε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης, αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, στο Δημόσιο, στο Ν.Α.Τ. καθώς και στην αλλοδαπή, **θα αφαιρούνται από το κατ' έτος ανώτατο όριο αναγνωριζόμενου χρόνου**.

Ο χρόνος ασφάλισης που έχει αναγνωρισθεί από **πολιτικό πρόσφυγα δεν θα αφαιρείται από το κατ' έτος ανώτατο όριο αναγνωριζόμενου** χρόνου, δεδομένου ότι αφορά σε χρόνο υποχρεωτικής ασφάλισης στην αλλοδαπή.

Οι αναγνωρίσεις χρόνων σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις **δεν ισχύουν στο Επικουρικό Ταμείο ΕΤΕΑΜ.**

A. ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΘΕΙ

Μέχρι τέσσερα (4) έτη ή σαράντα οχτώ (48) μήνες για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός τους **έτους 2011**

Μέχρι πέντε (5) έτη ή εξήντα (60) μήνες για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του **έτους 2012**

Μέχρι έξι (6) έτη ή εβδομήντα δύο (72) μήνες για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του **έτους 2013**

Μέχρι επτά (7) έτη ή ογδόντα τέσσερις (84) μήνες για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα **από 1.1.2014 και μετέπειτα.**

B. ΧΡΟΝΟΙ ΠΟΥ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΤΟΠΙΝ ΕΞΑΓΟΡΑΣ

- ✓ Αναγνώριση πλασματικού χρόνου παιδιών.
- ✓ Αναγνώριση χρόνου απεργίας.
- ✓ Αναγνώριση κενών διαστημάτων ασφάλισης , μετά την υπαγωγή για πρώτη φορά στην ασφάλιση.
- ✓ Αναγνώριση χρόνου γονικής άδειας ανατροφής παιδιών.
- ✓ Αναγνώριση χρόνου μαθητείας.
- ✓ Αναγνώριση εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών.
- ✓ Αναγνώριση ετών σπουδών.
- ✓ Αναγνώριση χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας.
- ✓ Αναγνώριση χρόνου προσωρινής κράτησης ή φυλάκισης για το αδίκημα της ανυπακοής ή της ανυποταξίας, στο οποίο υπέπεσαν στρατεύσιμοι επικαλούμενοι τις θρησκευτικές ή ιδεολογικές τους πεποιθήσεις.

Οι χρόνοι που αναγνωρίζονται με **εξαγορά** λαμβάνονται υπόψη τόσο για την **θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.**

Γ. ΧΡΟΝΟΙ ΠΟΥ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΧΩΡΙΣ ΕΞΑΓΟΡΑ

- ✓ Αναγνώριση χρόνου επιδοτούμενης ασθένειας.
- ✓ Αναγνώριση χρόνου τακτικής ανεργίας.
- ✓ Αναγνώριση χρόνου απουσίας από την εργασία λόγω κήσης και λοχείας.

Οι χρόνοι που αναγνωρίζονται **χωρίς εξαγορά** λαμβάνονται υπόψη **μόνο** για την **θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και όχι για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.**

Δ. ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ - ΑΡΜΟΔΙΟ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

Ο ενδιαφερόμενος που επιθυμεί να αναγνωρίσει τους παραπάνω αναφερόμενους πλασματικούς χρόνους στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ θα προσέρχεται στο Υποκ/μα ΙΚΑ-ΕΤΑΜ **του τόπου κατοικίας του** και θα υποβάλει **σχετική αίτηση**. Η αίτηση για την εν λόγω αναγνώριση μπορεί να :

- ✓ **Υποβληθεί ταυτόχρονα με την υποβολή της αίτησης για συνταξιοδότηση ή να**
- ✓ **Υποβληθεί σε προγενέστερο χρόνο από αυτόν της αίτησης για συνταξιοδότηση.**

Στη δεύτερη αυτή περίπτωση εφόσον **δεν έχει προηγηθεί η ανακεφαλαίωση του χρόνου ασφάλισης, ο ασφαλισμένος με αίτησή του ενημερώνει την αρμόδια Υπηρεσία Εσόδων για το χρόνο που επιθυμεί να αναγνωρίσει και για τον χρόνο θεμελίωσης,** αναλαμβάνοντας και τη **σχετική ευθύνη** στην περίπτωση που, κατά την επεξεργασία της αίτησης για συνταξιοδότηση διαπιστωθεί ότι, το δικαίωμά του δε θεμελιώνεται στο έτος του οποίου τις προϋποθέσεις επικαλείται.

Ε. ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΟΣΟΥ ΤΗΣ ΕΞΑΓΟΡΑΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ – ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΤΕΛΗ

Η καταβολή του ποσού της εξαγοράς για τις εν λόγω αναγνωρίσεις (εκτός από την αναγνώριση στρατιωτικής υπηρεσίας όπως αναφέρεται κατωτέρω) γίνεται είτε **εφάπαξ** μέσα σε τρεις μήνες από την κοινοποίηση της απόφασης με **έκπτωση 15%**, είτε σε **μηνιαίες δόσεις ισάριθμες με τους μήνες που αναγνωρίζονται.**

Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι το **τέλος του επόμενου μήνα** από αυτόν στον οποίο κοινοποιείται η απόφαση στον ενδιαφερόμενο. Η τυχόν καθυστέρηση καταβολής της δόσης πέραν του μηνός, εντός του οποίου πρέπει να καταβληθεί, συνεπάγεται επιβάρυνση με πρόσθετα τέλη κατά τα ισχύοντα στην νομοθεσία του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.

Σε περίπτωση που κατατεθεί αίτηση συνταξιοδότησης πριν τον χρόνο εξόφλησης της εισφοράς εξαγοράς, παρακρατείται κάθε μήνα από την σύνταξη και μέχρι την εξόφληση ποσό ίσο με το ¼ του ποσού της σύνταξης. Συνεπώς είναι δυνατή η παρακράτηση του ποσού εξαγοράς από την σύνταξη.

Αναγνώριση χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας

Δικαιούχοι – προϋποθέσεις

Στους ασφαλισμένους και στους συνταξιούχους του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ παρέχεται το δικαίωμα της αναγνώρισης του χρόνου της στρατιωτικής τους υπηρεσίας ως χρόνου ασφάλισης στον κλάδο σύνταξης ΙΚΑ- ΕΤΑΜ , στο τ. ΕΤΕΑΜ και ΙΚΑ- ΕΤΑΜ – τ. ΕΤΕΑΜ.

Το παραπάνω δικαίωμα έχουν σε περίπτωση θανάτου του ασφ/νου ή συνταξιούχου και τα μέλη της οικογένειας αυτού.

Ο αναγνωριζόμενος χρόνος της στρατιωτικής υπηρεσίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί είτε για την θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος γήρατος ή αναπηρίας όταν ο υπάρχων χρόνος ασφάλισης δεν επαρκεί είτε για προσαύξηση του χρόνου ασφάλισης και του ποσού της λαμβανόμενης σύνταξης (λόγω γήρατος ή αναπηρίας).

Προκειμένου ο ασφαλισμένος να θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης γήρατος ή αναπηρίας με την αναγνώριση του χρόνου της στρατιωτικής υπηρεσίας θα πρέπει:

α) Για σύνταξη γήρατος

- Να έχει πραγματοποιήσει 3600 ημέρες ασφάλισης και
- Να έχει συμπληρώσει το 58ο έτος της ηλικίας του.

β) Για σύνταξη αναπηρίας

- Να έχει πραγματοποιήσει 900 ημέρες ασφάλισης
- Να έχει ανατομοφυσιολογική βλάβη σε ποσοστό 67% τουλάχιστον.

γ) Για σύνταξη λόγω θανάτου

Όταν η αναγνώριση γίνεται από τα μέλη οικογενείας για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω θανάτου, απαιτείται:

- Η πραγματοποίηση από τον θανόντα ασφ/νο 900 ημερών ασφάλισης.
- Από τα δικαιοδόχα μέλη οικογενείας, η μεν χήρα να έχει υπερβεί το 60ο έτος της ηλικίας της τα δε τέκνα να μην έχουν υπερβεί το 18ο έτος (ή το 24ο όταν σπουδάζουν), ή να ήσαν και να παραμένουν ανίκανα για εργασία (οπότε το 18ο έτος δεν αποτελεί όριο).

Αναγνωριζόμενος χρόνος

Αναγνωρίζεται το σύνολο του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας με την ιδιότητα του κληρωτού ή εφέδρου, ενώ από τον χρόνο υπηρεσίας με την ιδιότητα του μονίμου ή εθελοντή η ανακαταταγμένου αναγνωρίζονται μέχρι 3 χρόνια.

Επίσης αναγνωρίζεται και ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας στις Ένοπλες Δυνάμεις συμμαχικού κράτους. Για κάθε μήνα στρατιωτικής υπηρεσίας αναγνωρίζονται στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ 30 ημέρες ασφάλισης.

Αρμόδιος Φορέας – Αρμόδιο Υποκατάστημα.

Αρμόδιος για την αναγνώριση είναι ο φορέας Κύριας ή Επικουρικής ασφάλισης, στον οποίο έχει ασφαλισθεί ο ενδιαφερόμενος.

Όταν υπάρχει ασφάλιση σε περισσότερους από έναν φορείς (ταυτόχρονα ή διαδοχικά) μπορεί να επιλέξει τον φορέα στον οποίο θα γίνει η αναγνώριση. Η αναγνώριση γίνεται σε ένα μόνο Οργανισμό Κύριας και σε ένα Επικουρικής ασφάλισης.

Αρμόδιο Υποκ/μα ΙΚΑ - ΕΤΑΜ είναι αυτό του τόπου κατοικίας του ενδιαφερόμενου

Δικαιολογητικά

1. Αίτηση του ασφαλισμένου.
2. Πιστοποιητικό τύπου Α' του στρατολογικού γραφείου που ανήκει ο ασφαλισμένος.
3. Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/86 με την οποία δηλώνονται:
  - Οι φορείς στους οποίους έχει ασφαλισθεί
  - Η μη αναγνώριση της στρατιωτικής υπηρεσίας σε άλλον ασφαλιστικό οργανισμό
  - Ότι ο τελευταίος μήνας απασχόλησης είναι αυτός που απεικονίζεται στο προσκομιζόμενο ασφαλιστικό βιβλιάριο.
  - Απόσπασμα Ατομικού Λογαριασμού Ασφαλισμένου ή βεβαίωση εργοδότη θεωρημένη από το Υποκατάστημα ελέγχου του εργοδότη.
  - Βεβαίωση αποδοχών του προηγούμενου της υποβολής της αίτησης μήνα, όταν πρόκειται για μισθωτούς που ασφαλιζονται σε άλλο, πλὴν του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Οργανισμό, αλλά υπήρξαν στο παρελθόν ασφαλισμένοι του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Σε περίπτωση συνταξιούχων αρκούν ως δικαιολογητικά η αίτησή τους, το πιστοποιητικό τύπου Α', η υπεύθυνη δήλωση και αντίγραφο της απόφασης συνταξιοδότησης.

Εισφορές εξαγοράς – Καταβολή

Το ποσό των εισφορών εξαγοράς για την αναγνώριση του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας βαρύνει εξ' ολοκλήρου τον ασφαλισμένο και καταβάλλεται:

- Εφάπαξ με έκπτωση 15%
- Σε δόσεις ο αριθμός των οποίων δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από το μισό του αριθμού των μηνών που αναγνωρίζονται
- Με παρακράτηση από την σύνταξη σε ποσό ίσο με το 1/3 του ποσού της σύνταξης.
- Με τις διατάξεις του άρθρου 10 της παρ.18του Ν.3863/2010 προβλέπεται ότι οι ασφαλισμένοι **που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2011 μέχρι 31-12-2014 με βάση τις ισχύουσες διατάξεις ,το ποσό της εξαγοράς του αναγνωριζόμενου χρόνου της στρατιωτικής υπηρεσίας ,καταβάλλεται μειωμένο κατά 30%, ενώ για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2015 και εφεξής, το σχετικό ποσό καταβάλλεται μειωμένο κατά 50% , ανεξάρτητα από τον τρόπο καταβολής του δηλ. εφάπαξ ή σε δόσεις ή με παρακράτηση του 1/3 της σύνταξης. Σε καμία περίπτωση όμως το τελικό καταβαλλόμενο ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο αυτού που προκύπτει με βάση υπολογισμού το 25πλάσιο του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτό είχε διαμορφωθεί στις 31/12/2011, δηλαδή 33,57 ευρώ.** Στο ποσό της εξαγοράς που θα προκύψει , μπορεί να γίνει στη συνέχεια και η έκπτωση του 15% σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής.

Η εφάπαξ καταβολή πρέπει να γίνει εντός τριμήνου από την κοινοποίηση της αναγνωριστικής απόφασης. Σε περίπτωση καταβολής του ποσού εξαγοράς σε δόσεις η πρώτη πρέπει να καταβληθεί μέσα σε ένα τρίμηνο από την κοινοποίηση της αναγνωριστικής απόφασης κάθε δε επόμενη δόση μέχρι την τελευταία εργάσιμη μέρα κάθε μεθεπόμενου μήνα.

Προσοχή: Σε περίπτωση εκπρόθεσμης καταβολής κάποιας δόσης, το ποσό επιβαρύνεται με τα πρόσθετα τέλη που προβλέπονται για τις καθυστερούμενες εισφορές.

ΕΡΓΟΣΗΜΟ

Άρθρο 74 ν. 4144/2013 – Σχετ. Εγκύκλιος 43/2013

(Αντικατέστησε τα άρθρα 20 & 21 του ν. 3863/2010, όπως ίσχυαν μετά την τροποποίησή τους από την παρ. 8 Α' του άρθρου 76 του ν. 3996/2011)

Το «Εργόσημο» είναι ειδική επιταγή αμοιβής και παρακράτησης εισφορών περιστασιακά απασχολούμενων.

Η έκδοση και εξαργύρωση του «**Εργοσήμου**» αντικαθιστά, κατά τρόπο αποκλειστικό, την χρηματική αποζημίωση των παρακάτω απασχολούμενων προσώπων για την εργασία που παρέχουν.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΩΝ & ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ:

A) Το κατ' οίκον του εργοδότη απασχολούμενο προσωπικό που παρέχει εξαρτημένη εργασία ή υπηρεσίες, αμειβόμενο με την ώρα ή την ημέρα, σε τακτά ή μη χρονικά διαστήματα, είτε προς έναν, είτε προς περισσότερους του ενός εργοδότες, για την ίδια μισθολογική περίοδο, το οποίο υπάγεται στην ασφάλιση του **Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ.**
Ενδεικτικά υπάγονται οι εξής εργασίες ή υπηρεσίες :

- ❖ οι υπηρεσίες οικογενειακής βοηθητικής φροντίδας (**ενδεικτικά : οικιακοί βοηθοί για οικιακή καθαριότητα και γενικό νοικοκυριό, οδηγοί**),
- ❖ οι κηπουρικές εργασίες,
- ❖ η φύλαξη και μεταφορά παιδιών, νηπίων και βρεφών,
- ❖ η υποστήριξη με την παροχή κάθε μορφής βοήθειας και φροντίδας σε ηλικιωμένα άτομα και σε άτομα με ειδικές ανάγκες, συμπεριλαμβανομένης και της διευκόλυνσης των ατόμων αυτών για συμμετοχή τους σε πολιτιστικές, θρησκευτικές, ψυχαγωγικές και κοινωνικές δραστηριότητες,
- ❖ οι υπηρεσίες που παρέχονται σε προγράμματα αποκατάστασης ατόμων σε ιδρύματα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή σε Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρία, που χαρακτηρίζονται από νοητική στέρση (**Σ.Υ.Δ.**),
- ❖ η περιποίηση ή νοσηλευτική φροντίδα αρρώστων ή κατάκοιτων ατόμων και η βοήθεια σε άτομα με προβλήματα κινητικότητας (**φυσιοθεραπεία, κνησιοθεραπεία, συνοδεία εκτός οικίας**),
- ❖ οι μεμονωμένες μικροεπισκευαστικές εργασίες που δεν συνιστούν οικοδομικές εργασίες,
- ❖ η παράδοση ιδιαίτερων μαθημάτων,
- ❖ οι αισθητικές φροντίδες (**κομμωτική, περιποίηση προσώπου και σώματος**).

*B) Προσωπικό που παρέχει υπηρεσίες καθαρισμού και κηπουρικής κοινόχρηστων χώρων πολυκατοικιών, αμειβόμενο με την ώρα ή την ημέρα, σε τακτά ή μη χρονικά διαστήματα, είτε προς έναν, είτε προς περισσότερους του ενός εργοδότες, για την ίδια μισθολογική περίοδο, το οποίο υπάγεται στην ασφάλιση του **Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ.**, **μη παρέχον την υπηρεσία αυτή ως υπαλληλικό προσωπικό εταιρείας ή ως μέλος εταιρείας.**

Υπόχρεος έκδοσης του «**Εργοσήμου**» είναι αποκλειστικά ο εργοδότης ή εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος αυτού.

Το «**Εργόσημο**» εκδίδεται υπό τύπο πολύπτυχης ή δίπτυχης επιταγής, αντιστοιχεί σε συγκεκριμένη χρηματική αξία (*Ονομαστική Αξία «Εργοσήμου»*) στην οποία περιλαμβάνονται το ποσό της αμοιβής του εργαζόμενου και το ποσό της εισφοράς υπέρ του οικείου ασφαλιστικού φορέα, εν προκειμένω υπέρ του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ..

Δικαίωμα εξαργύρωσης έχει αποκλειστικά ο αποδέκτης του «**Εργοσήμου**», δηλαδή το πρόσωπο που παρέχει την εργασία και αμείβεται γι' αυτή με το «**Εργόσημο**».

Η έκδοση και εξαργύρωση του «**Εργοσήμου**» γίνεται από τους πιστοποιημένους φορείς (**Ε.Λ.Τ.Α. – ΤΡΑΠΕΖΕΣ**).

Κατά την εξαργύρωση του «**Εργοσήμου**», παρακρατούνται οι ασφαλιστικές κρατήσεις.

Ο εργοδότης απευθύνεται στον φορέα έκδοσης του «**Εργοσήμου**» (**Ε.Λ.Τ.Α. – ΤΡΑΠΕΖΕΣ**) με το **Δελτίο Αστυνομικής Ταυτότητας, Διαβατήριο ή άλλο στοιχείο ταυτοποίησης**, τον **Α.Μ.Κ.Α.** και τον **Α.Φ.Μ.** του, όπως προκύπτουν από επίσημα σχετικά έγγραφα στοιχεία.

Σε περίπτωση που επιλέξει εξαργύρωση του «**Εργοσήμου**» με πίστωση λογαριασμού του εργαζόμενου πρέπει επίσης να προσκομίσει το Ονοματεπώνυμο, τον **Α.Μ.Κ.Α.** και τον **Α.Φ.Μ.** του απασχολούμενου.

Σε περίπτωση εξαργύρωσης του «**Εργοσήμου**» με μετρητά, το Ονοματεπώνυμο, ο **Α.Μ.Κ.Α.** και ο **Α.Φ.Μ.** του εργαζόμενου, προσκομίζονται από τον ίδιο κατά την στιγμή της εξαργύρωσης.

Δηλώνει το είδος της παρεχόμενης εργασίας και καταθέτει το ποσό του «**Εργοσήμου**» (*Ονομαστική Αξία «Εργοσήμου»*), το οποίο αντιστοιχεί στην αμοιβή του εργαζόμενου συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών εισφορών.

Προκειμένου να είναι εφικτή η έκδοση «**Εργοσήμου**» από εταιρείες, νομικά πρόσωπα ή διαχείριση πολυκατοικίας, καταχωρείται **υποχρεωτικά** ο **Α.Μ.Κ.Α.** – του νομίμου εκπροσώπου ή του διαχειριστή*.

*Σε περίπτωση που η διαχείριση πολυκατοικίας έχει ανατεθεί σε Εταιρεία Εξυπηρέτησης Πολυκατοικιών, καταχωρείται ο Α.Μ.Κ.Α. του συνιδιοκτήτη που η Γενική Συνέλευση των συνιδιοκτητών έχει ορίσει ως υπεύθυνο, διαμεσολαβητή μεταξύ της προαναφερθείσας εταιρείας και της συνιδιοκτησίας.

Το ποσό του «Εργοσήμου» δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 5 €.

Ο χρόνος ισχύος του, ορίζεται σε τέσσερις (4) μήνες από την ημερομηνία έκδοσής του. Μετά τη λήξη της περιόδου αυτής, το «Εργόσημο» δεν μπορεί να εξαργυρωθεί από τον εργαζόμενο, ακυρώνεται αυτομάτως από τον φορέα έκδοσης* και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον εργοδότη για πληρωμή παρεχόμενης σ' αυτόν υπηρεσίας.

*Στην περίπτωση αυτή, η χρηματική (ονομαστική) αξία του «Εργοσήμου» πιστώνεται από τον φορέα έκδοσης στον φορέα κοινωνικής ασφάλισης που αναγράφεται στο «Εργόσημο» (εν προκειμένω το Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ.) το δε ποσό επιστρέφεται στον εργοδότη, κατόπιν αιτήσεώς του στο Υποκατάστημα Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. τόπου κατοικίας.

«**Εργόσημο**» που δεν έχει χρησιμοποιηθεί από τον εργοδότη, μπορεί να ακυρωθεί **εντός τριών (3) μηνών** από την ημερομηνία έκδοσής του με αίτημα του ιδίου στον φορέα έκδοσής του, οπότε το ποσό (**Ονομαστική Αξία «Εργοσήμου»**) επιστρέφεται από τον φορέα έκδοσης (**Ε.Λ.Τ.Α. – ΤΡΑΠΕΖΕΣ**).

Οι ασφαλισμένοι προσερχόμενοι στις **ΤΡΑΠΕΖΕΣ** ή τα **Ε.Λ.Τ.Α.** για την εξαργύρωση του «**Εργοσήμου**», πρέπει να προσκομίζουν **Δελτίο Αστυνομικής Ταυτότητας, Διαβατήριο ή άλλο στοιχείο ταυτοποίησης**, τον **Α.Μ.Κ.Α.** και τον **Α.Φ.Μ.** τους.

Η ορθότητα του Α.Φ.Μ. όσο και του Α.Μ.Κ.Α. πρέπει να προκύπτει από επίσημα σχετικά έγγραφα στοιχεία.

ΚΛΑΔΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ - ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ:

Οι ασφαλιστικές εισφορές εργοδότη και εργαζόμενου των αμειβομένων με «**Εργόσημο**» προσώπων, υπολογίζονται σε ποσοστό **25%** επί της αναγραφόμενης τιμής του «**Εργοσήμου**» και εμπεριέχονται στην αναγραφόμενη τιμή του «**Εργοσήμου**».

Η ασφάλιση χωρεί για τους Κλάδους Σύνταξης, Ασθένειας & Μητρότητας, στο Ε.Τ.Ε.Α. (τ. Ε.Τ.Ε.Α.Μ.) για επικουρική ασφάλιση, καθώς και στον τ. Ο.Ε.Κ. (εισφορά εργαζόμενου).

Τα ποσοστά ασφαλιστικών εισφορών επιμερίζονται ανά κλάδο ασφάλισης, ως εξής:

Κλάδος Κύριας Σύνταξης	14, 45 %,
Κλάδος Ασθένειας σε είδος (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.)	4, 65 %,
Κλάδος Ασθένειας & Μητρότητας σε χρήμα	0, 86 %,
Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης (Ε.Τ.Ε.Α.)	4, 32 %
Κλάδος τ. Ο.Ε.Κ. (εισφορά εργαζόμενου)	0, 72 %

Οι ασφαλιστικές εισφορές αφορούν και τα δύο μέρη, δηλαδή εργοδότη (σε αναλογία 15,485%) και εργαζόμενο (σε αναλογία 9,52%).

Με βάση τα προαναφερόμενα προκειμένου να υπολογισθεί η **Ονομαστική Αξία «Εργοσήμου»*** δηλαδή το χρηματικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί από τον εργοδότη ή εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο αυτού στους φορείς έκδοσης και εξαργύρωσης «**Εργοσήμου**» (**Ε.Λ.Τ.Α., ΤΡΑΠΕΖΕΣ**) το οποίο εμπεριέχει τις **Ασφαλιστικές Εισφορές**, πρέπει το **Καθαρό**, προσυμφωνηθέν μεταξύ εργοδότη και εργαζόμενου, **Ποσό Αμοιβής** του δευτέρου να πολλαπλασιαστεί με τον συντελεστή **1,333**.

*Ονομαστική Αξία «Εργοσήμου» = Καθαρό Ποσό Αμοιβής + Ασφαλιστικές Εισφορές

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ : Αν για την παρεχόμενη εργασία έχει συμφωνηθεί καθαρό ποσό αμοιβής 600 €, τότε :

$$600 \text{ €} \times 1,333 = 800 \text{ € (Ονομαστική Αξία «Εργοσήμου»).$$

$$800 \text{ €} \times 25\% (\text{Ποσοστό Ασφάλισης}) = 200 \text{ € (Ασφαλιστικές Εισφορές).$$

ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ & ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

(ΜΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΦΟΡΕΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ)

Οι διατάξεις του **άρθρου 39 του Ν.2084/1992 (ΦΕΚ 165/ τ.Α')** δεν έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα που υπάγονται στο καθεστώς του «**Εργοσήμου**».

Συνεπώς **Νέοι Ασφαλισμένοι** (υπαχθέντες για πρώτη φορά στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα μετά την **1/1/1993**) που παράλληλα ασφαλιζονται σε άλλο φορέα λόγω ιδιότητας ή παρεχόμενης εργασίας, **δεν δύνανται να επιλέξουν φορέα ασφάλισης**.

Συνεπώς δεν χορηγείται βεβαίωση για εξαίρεση από άλλον φορέα (**π.χ. Ο.Α.Ε.Ε.**) ούτε δεχόμαστε Βεβαιώσεις του Ν.2084/92 άλλων φορέων προκειμένου να εξαιρέσουμε από τους κοινούς κλάδους ασφάλισης.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΗΜΕΡΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΓΙΑ ΕΡΓΟΣΗΜΑ ΠΟΥ ΕΞΑΡΓΥΡΩΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ 1/1/2013 ΚΑΙ ΕΦΕΞΗΣ

(Νέος τρόπος υπολογισμού ημερών ασφάλισης - Ν.4144/13)

Τα πρόσωπα για τα οποία έχουν καταβληθεί εισφορές με το «**Εργόσημο**», δικαιώνονται τόσες ημέρες ασφάλισης, όσες προκύπτουν από τη διαίρεση του ποσού των ασφαλιστικών εισφορών που έχει παρακρατηθεί μέσω της εξαργύρωσης του «**Εργοσήμου**» με το ποσό εισφορών που αντιστοιχεί στο ημερομίσθιο ανειδίκευτου εργάτη της 31^{ης} Δεκεμβρίου του **έτους 2011** σύμφωνα με την **Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.**.

Οι ημέρες ασφάλισης δεν μπορούν να υπερβούν τις 25 ημέρες ασφάλισης ανά ημερολογιακό μήνα ή τις 300 ημέρες ασφάλισης ανά έτος.

Οι ημέρες ασφάλισης ανάγονται στο μήνα εξαργύρωσης του «Εργοσήμου».

Ο τύπος που εφαρμόζεται για τον υπολογισμό των ημερών ασφάλισης **για «Εργόσημα» που εξαργυρώνονται από 1/1/2013 και εφεξής** είναι :

**Ποσό Ασφαλιστικών Εισφορών : 11,63 = Ημέρες Ασφάλισης
(που έχει παρακρατηθεί μέσω «Εργοσήμου»)**

Αναλυτικές οδηγίες για τα ανωτέρω καθώς και παραδείγματα ως προς τρόπο υπολογισμού των ημερών ασφάλισης περιλαμβάνονται στις οδηγίες που έχουν δοθεί από την Διεύθυνση Ασφάλισης –Εσόδων στην με αριθμ. 43/2013 Εγκύκλιο.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΣΕ ΧΡΗΜΑ (στους αμειβόμενους με «Εργόσημο»)

Παροχές ασθένειας σε χρήμα, δύνανται να χορηγηθούν στους αμειβόμενους με «**Εργόσημο**» μετά την συμπλήρωση των παρακάτω χρονικών προϋποθέσεων, και πάντως σε καμία περίπτωση πριν **από την ημερομηνία δημοσίευσης του Ν.4144/2013, ήτοι από 18-04-2013.**

Συγκεκριμένα:

- A) Για χορήγηση Επιδόματος ασθένειας απαιτούνται εκατόν είκοσι (120) ημέρες ασφάλισης το προηγούμενο ημερολογιακό έτος, το αμέσως προηγούμενο της αναγγελίας της ασθένειας ή το προηγούμενο δεκαπεντάμηνο, στο οποίο δεν συνυπολογίζονται οι ημέρες ασφάλισης, που έχουν πραγματοποιηθεί κατά το τελευταίο ημερολογιακό τρίμηνο.
- B) Για χορήγηση Εξόδων κηδείας απαιτείται η πραγματοποίηση εκατόν είκοσι (120) ημερών ασφάλισης το προηγούμενο ημερολογιακό έτος ή το προηγούμενο δεκαπεντάμηνο, μη συνυπολογιζόμενων των ημερών ασφάλισης που πραγματοποιήθηκαν κατά το τελευταίο ημερολογιακό τρίμηνο του δεκαπενταμήνου.
- Γ) Για την χορήγηση των Επιδομάτων μητρότητας απαιτείται η πραγματοποίηση διακοσίων (200) ημερών ασφάλισης τα δύο (2) προηγούμενα έτη πριν την πιθανή ή την πραγματική ημέρα τοκετού.

Για την συμπλήρωση των ανωτέρω χρονικών προϋποθέσεων απαιτείται οι ημέρες ασφάλισης να έχουν προκύψει μόνο από εξαργυρωμένα, μετά την 1/1/2013, «Εργόσημα».

Στις ημέρες αυτές μπορούν να συνυπολογισθούν και ημέρες ασφάλισης εκτός «Εργοσήμου».

ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) (στους αμειβόμενους με «Εργόσημο»)

Για παροχές ασθένειας σε είδος, απαιτείται η συμπλήρωση εκατό (100) **ημερών ασφάλισης**, είτε κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος, είτε κατά το τελευταίο δεκαπεντάμηνο, χωρίς να συνυπολογίζονται οι ημέρες ασφάλισης, που πραγματοποιήθηκαν κατά το τελευταίο ημερολογιακό τρίμηνο του δεκαπενταμήνου.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Η επικουρική ασφάλιση δημιουργήθηκε για την αύξηση της κύριας σύνταξης του άμεσα ασφαλισμένου για την ίδια απασχόληση. Οι άμεσα ασφαλισμένοι του Ι.Κ.Α. – ΕΤΑΜ αν δεν ανήκουν σε ιδιαίτερο κλαδικό Επικουρικό Ταμείο, από 1.2.1983 υπήχθησαν στην ασφάλιση του κλάδου Ι.Κ.Α. - Τ.Ε.Α.Μ.

Με το άρθρο 6 του Ν. 3029/02 «Μεταρρύθμιση Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης» συστάθηκε ΝΠΔΔ με την επωνυμία Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (ΕΤΕΑΜ).

Το τελευταίο διέπεται από το σύνολο των διατάξεων του ΙΚΑ-ΤΕΑΜ, το οποίο καταργήθηκε από 1/6/03 ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του ΕΤΕΑΜ.

Με τα άρθρα 35 και 36 του ν.4052/2012 συστήθηκε και λειτουργεί από 1-7-2012 Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (Ε.Τ.Ε.Α.).

Στο Ε.Τ.Ε.Α εντάχθηκαν οι παρακάτω Φορείς – Τομείς Επικουρικής Ασφάλισης:

1. Από 1-7-2012

Ε.Τ.Ε.Α.Μ., οι Τομείς ΤΕΑΠΟΖΟ και ΤΕΑΕΙΓΕ (Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών) του Τ.Ε.Α.Ι.Τ., οι Τομείς ΤΕΑΠ-ΕΛΤΑ, ΤΕΑΠ-ΟΤΕ, ΤΕΑΠ-ΕΡΤΤ, ΤΕΑΠ-ΕΤΒΑ και ο Κλάδος Ασφάλισης Προσωπικού ΔΕΗ του Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω.,

2. Από 1-1-2013

Τ.Ε.Α.Δ.Υ. και οι Τομείς του, ΤΑΔΚΥ και ΤΕΑΠΟΚΑ, ο Τομέας ΤΕΑΥΕΚ του Τ.Ε.Α.Ι.Τ.

3. Από 1-2-2013

**Οι Τομείς ΤΕΑΥΝΤΠ (Ναυτικών και Τουριστικών Πρακτορείων)
και ΤΕΑΧ (Χημικών) του Τ.Ε.Α.Ι.Τ.**

4. Από 1-3-2013

α) Ε.Τ.Α.Τ., ως προς την επικουρική ασφάλιση,

β) Οι συνταξιούχοι επικουρικής σύνταξης του ΕΤΑΤ, δηλ.

- συνταξιούχοι του ΕΛΕΜ (πρώην Αγροτικής Τράπεζας)
- συνταξιούχοι του ΤΑΠΤΠ (πρώην Alpha Bank)

Δεν Εντάσσονται και μετατρέπονται σε **Επαγγελματικά Ταμεία υποχρεωτικής ασφάλισης - Ν.Π.Ι.Δ.**
από 1-3-2013 τα **ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ-ΝΠΙΔ** (Ασφαλιστών & Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων), **ΕΤΕΑΠΕΠ-ΝΠΙΔ**
(Πετρελαιοειδών), **ΤΕΑΥΦΕ- ΝΠΙΔ**(Φαρμακευτικών Εργασιών), **ΤΕΑΥΕΤ-ΝΠΙΔ** (Τροφίμων)

Κριτήρια υπαγωγής στην Ασφάλιση ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ)

Από 5-8-2011 σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 του Ν.3996/11 υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Ε.Τ.Ε.Α.:

α) Τα πρόσωπα που παρέχουν εργασία για την οποία ασφαλιζονται υποχρεωτικά στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ή άλλο φορέα κύριας ασφάλισης μισθωτών και δεν υπάγονται για την εργασία τους αυτή στην ασφάλιση άλλου φορέα επικουρικής ασφάλισης, ανεξάρτητα της ονομασίας και την νομική μορφή του.

Οι παλαιοί ασφαλισμένοι (μέχρι 31/12/92), ανεξάρτητα εάν απασχολούνται με διαφορετική ή ίδια απασχόληση, παράλληλα με την απασχόληση τους σε άλλο επικουρικό φορέα, ασφαλιζονται και στο Ε.Τ.Ε.Α.

β) Οι απασχολούμενοι συνταξιούχοι του Δημοσίου και των κάθε φύσης φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης.

Χρόνος ασφάλισης που εσφαλμένα έχει χωρήσει και στο Ε.Τ.Ε.Α., προ της ισχύος του ανωτέρω Νόμου (5-8-11) και ήταν ακυρωτέος ,εάν δεν έχει εκδοθεί απόφαση ακύρωσης ή δεν έχουν επιστραφεί οι εισφορές ή μέρος αυτών, παραμένει ισχυρός.

Προαιρετική ασφάλιση στο ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ)

Ο άμεσα ασφαλισμένος του ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ) που σταματά την εργασία του, έχει δικαίωμα να συνεχίσει την ασφάλισή του προαιρετικά, εφόσον έχει τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην ενότητα του παρόντος εγχειριδίου που αναφέρεται στην Προαιρετική ασφάλιση στο ΙΚΑ- ΕΤΑΜ.

2. ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ

Με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 17 του Ν.3918/2011 συστάθηκε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (εφεξής Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) και οι παροχές σε είδος του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από 1/1/2012 εντάσσονται στο νέο φορέα και καθορίζονται ως προς την έκταση , το ύψος , τον τρόπο και τη διαδικασία χορήγησης από τον Ενιαίο Κανονισμό Παροχών Υγείας του Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΧΡΗΜΑ

Επιδόματα Μητρότητας (Κυοφορίας - Λοχείας)

Το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ επιδοτεί τις άμεσα ασφαλισμένες για 56 ημέρες πριν τον τοκετό και 63 ημέρες μετά τον τοκετό. Για να τύχουν αυτών των επιδομάτων πρέπει να έχουν συμπληρώσει 200 ημέρες εργασίας στην ασφάλιση τα δύο προηγούμενα χρόνια από την πιθανή ή την πραγματική ημέρα τοκετού και να μην εργάζονται κατά τον χρόνο της επιδότησης.

Δικαιολογητικά:

1. Βεβαίωση ιατρού μαιευτήρα - γυναικολόγου από του ΠΕΔΥ ή συμβεβλημένου με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., ή Κρατικού Νοσοκομείου για την πιθανή ημέρα τοκετού.
  2. Βεβαίωση εργοδότη αποχής από την εργασία της ασφαλισμένης για όλο το χρονικό διάστημα επιδότησης των εκατό δέκα εννέα (119) ημερών – (56 ημέρες πριν την πιθανή ημερομηνία τοκετού και 63 ημέρες μετά τον τοκετό).
  3. Ληξιαρχική πράξη γέννησης του παιδιού (μετά τον τοκετό για το επίδομα λοχείας)
- Για την ειδική παροχή προστασίας μητρότητας τα δικαιολογητικά αναφέρονται στην Εγκ.49/2004 του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ.

Επίδομα Ασθενείας

Οι άμεσα ασφαλισμένοι που εργάζονται, δικαιούνται επίδομα ασθενείας εφόσον βεβαιωθεί ανικανότητα για εργασία (πλέον των 3 ημερών) από τον θεράποντα γιατρό του ΠΕΔΥ ή συμβεβλημένου με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. Μετά τις 15 ημέρες απαιτείται και γνωμάτευση ΑΥΕ.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να έχουν συμπληρωθεί 120 ημέρες ασφάλισης τον προηγούμενο χρόνο ή στο τελευταίο 15μηνο, χωρίς να υπολογίζονται οι τρεις τελευταίοι μήνες.

Για τους εργαζόμενους σε οικοδομοτεχνικά έργα απαιτούνται 120 ημέρες ή 100 ημέρες ασφάλισης τον προηγούμενο χρόνο ή 15μηνο και 200 ημέρες ασφάλισης όλες σε οικοδομικές εργασίες μέσα στα δύο ημερολογιακά έτη τα αμέσως προηγούμενα της αναγγελίας της ασθένειας η μέσα στο προηγούμενο της αναγγελίας 30μηνο, μη συνυπολογιζομένων όμως των ημερών που πραγματοποιήθηκαν μέσα στο τελευταίο ημερολογιακό τρίμηνο του 30μήνου.

Για τον υπολογισμό του επιδόματος ασθενείας λαμβάνεται υπόψη το τεκμαρτό ημερομίσθιο της ασφαλιστικής κλάσης που καθορίζεται βάσει του μέσου όρου των αποδοχών των 30 τελευταίων ημερών εργασίας του προηγούμενου της αναγγελίας της ανικανότητας ημερολογιακού έτους.

Ειδικότερα για τις πρώτες 15 ημέρες επιδότησης κάθε έτους μετά το τρίήμερο του χρόνου αναμονής το ποσό του επιδόματος ασθένειας, είναι ίσο με το 50% του ημερήσιου επιδόματος ασθένειας της

ασφαλιστικής κλάσης που καθορίζεται με βάση τις αποδοχές των τελευταίων ημερών του προηγούμενου έτους, με εξαίρεση τους εργατοτεχνίτες οικοδόμους που παραμένουν στο 50% του τεκμαρτού ημερομισθίου της ασφαλιστικής τους κλάσης.

Το ανώτατο όριο επιδότησης λόγω ασθένειας για την ίδια πάθηση ανέρχεται σε 720 ημέρες και για διαφορετικές παθήσεις μέσα στον ίδιο χρόνο σε 182 ημέρες, εφόσον υπάρχουν οι ανάλογες χρονικές προϋποθέσεις.

Η επιδότηση για την ίδια πάθηση ακολουθεί τα εξής στάδια:

α) 182 ημέρες αν υπάρχουν οι απαραίτητες χρονικές προϋποθέσεις δηλαδή 120 ημέρες εργασίας μέσα στο προηγούμενο ημερολογιακό έτος ή 15μηνο.

β) Μετά τη συμπλήρωση των 182 ημερών και μέχρι 360 ημέρες πρέπει να υπάρχουν 300 ημέρες εργασίας μέσα στα δύο χρόνια τα αμέσως προηγούμενα της αναγγελίας της πάθησης ή στο 30μηνο.

γ) Μετά τη συμπλήρωση των 360 ημερών πρέπει να υπάρχουν οι αυξημένες προϋποθέσεις του άρθρου 28 παρ. 4 του ΑΝ. 1846/51 (συνταξιοδότηση αναπηρίας) για τη συνέχιση της επιδότησης μέχρι 720 ημέρες.

Δικαιολογητικά:

- 1) Βιβλιάρια υγείας (Ατομικό και Οικογενειακό)
- 2) Διακοπή εργασίας
- 3) Γνωμάτευση ανικανότητας του θεράποντα ιατρού/ Γνωμάτευση Υγ/κης Επιτροπής

Επίδομα Επαγγελματικής Ασθένειας

Οι άμεσα ασφαλισμένοι και οι συνταξιούχοι που εργάζονται δικαιούνται επίδομα επαγγελματικής ασθένειας, όταν αρρωστήσουν από χρόνια πάθηση που εμφανίζεται ύστερα από ορισμένο χρόνο εργασίας σε ορισμένα επαγγέλματα. Τα επαγγέλματα αυτά και οι παθήσεις καθορίζονται στον Κανονισμό Ασθενείας ΙΚΑ - ΕΤΑΜ αρθ. 40.

Επίδομα ατυχήματος

Ατύχημα είναι η σωματική ή διανοητική βλάβη που επέρχεται από βίαιο, εξωτερικό και αιφνίδιο συμβάν και η οποία προκλήθηκε παρά τη θέληση του ασφαλισμένου.

Εργατικό ατύχημα έχουμε όταν συμβούν τα παραπάνω κατά τη διάρκεια της εργασίας και εξαιτίας αυτής. Ατύχημα που συμβαίνει π.χ. κατά τη συνηθισμένη διαδρομή και με το συνηθισμένο μέσο που χρησιμοποιεί ο ασφαλισμένος από το σπίτι του στην εργασία ή κατά την επιστροφή του σ' αυτό μετά την εργασία, θεωρείται εργατικό.

Εκτός εργασίας ατύχημα θεωρείται κάθε άλλο ατύχημα (βίαιο, εξωτερικό και αιφνίδιο συμβάν)

Στις περιπτώσεις εργατικού ατυχήματος, δεν απαιτούνται χρονικές προϋποθέσεις για την επιδότηση, αρκεί η ασφάλιση κατά την ημέρα του ατυχήματος, ενώ στο Εκτός Εργασίας Ατύχημα είναι αρκετή η συμπλήρωση του μισού αριθμού ημερών ασφάλισης που ισχύουν για το Επίδομα Ασθένειας.

Προθεσμία αναγγελίας:

Εμπρόθεσμη θεωρείται η αναγγελία ατυχήματος που γίνεται μέσα σε 5 εργάσιμες ημέρες από την επομένη του ατυχήματος. Σε ειδικές μόνο περιπτώσεις ο χρόνος αναγγελίας μπορεί να είναι μεγαλύτερος.

Όταν το ατύχημα έχει σαν συνέπεια την απόλυτη αναπηρία ο χρόνος αναγγελίας παρατείνεται μέχρι ένα έτος και όταν έχει σαν συνέπεια το θάνατο μέχρι δύο χρόνια.

Έξοδα Κηδείας

Χορηγούνται έξοδα για την κηδεία του άμεσα ασφαλισμένου ή συνταξιούχου λόγω γήρατος, αναπηρίας, θανάτου. Για να χορηγηθούν έξοδα κηδείας πρέπει ο άμεσα ασφαλισμένος να έχει πραγματοποιήσει 120 ημέρες ασφάλισης τον προηγούμενο χρόνο ή στο τελευταίο δεκαπεντάμηνο, χωρίς να υπολογίζονται οι τελευταίοι τρεις μήνες.

Στις περιπτώσεις του εργατικού ατυχήματος είναι αρκετή η ασφάλιση κατά την ημέρα του ατυχήματος, ενώ στις περιπτώσεις των εκτός εργασίας ατυχημάτων είναι αρκετή η συμπλήρωση του μισού μόνο αριθμού ημερών ασφάλισης.

Δικαιολογητικά:

1. Βιβλιάριο υγείας του θανόντος.
2. Ληξιαρχική πράξη θανάτου.
3. Τιμολόγιο γραφείου τελετών εξοφλημένο με τα στοιχεία του επιμεληθέντα.
4. Απόφαση διακοπής σύνταξης όταν πρόκειται για θανόντα συνταξιούχο.
5. Δήλωση ατυχήματος (για τις περιπτώσεις ατυχημάτων).
6. Τραπεζικό λογαριασμό IBAN του επιμεληθέντος των Εξόδων Κηδείας.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Χορήγηση προσυνταξιοδοτικών Βεβαιώσεων χρόνου ασφάλισης

Η χορήγηση Σύνταξης αποτελεί τον πυρήνα της κοινωνικοασφαλιστικής προστασίας που παρέχεται από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στην πλειονότητα των μισθωτών της χώρας. Για το λόγο αυτό, η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών συντάξεων, συμπεριλήφθηκε στους στρατηγικούς στόχους της Διοίκησης.

Τα προβλήματα και οι δυσλειτουργίες των υπηρεσιών συντάξεων, εντοπίζονται κυρίως στη καθυστέρηση έκδοσης των συνταξιοδοτικών αποφάσεων.

Η καθυστέρηση αυτή διαπιστώθηκε ότι οφείλεται κυρίως στις **διαδικασίες συγκέντρωσης (ανακεφαλαίωσης) του χρόνου ασφάλισης**, για τους εξής κυρίως λόγους:

6. Από το έτος 1934 έως 2001 δεν τηρούνταν στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ενιαίος Λογαριασμός Ασφαλισμένου με αξιόπιστα & ασφαλή στοιχεία για το σύνολο του ασφαλιστικού βίου, δεδομένου ότι εφαρμόστηκαν αποσπασματικά και παράλληλα διάφορα συστήματα ασφάλισης με ανάλογη ποικιλία στον τρόπο απεικόνισης του χρόνου ασφάλισης. Το γεγονός αυτό, δημιουργεί στις υπηρεσίες ανακεφαλαίωσης πρόσθετες δυσκολίες και καθυστερήσεις στην άντληση των πληροφοριών από πλήθος διαφορετικών πηγών.
7. Από 1/1/2002 και εφεξής με την εφαρμογή του νέου συστήματος ασφάλισης μέσω Α.Π.Δ. και την εγκατάσταση του ΟΠΣ-ΙΚΑ, τηρείται ενιαίος Λογαριασμός Ασφαλισμένου με αξιόπιστα και ασφαλή στοιχεία. Το ΟΠΣ-ΙΚΑ θα συμβάλλει στη βελτίωση του χρόνου απονομής συντάξεων, όταν καταστεί η μόνη πηγή άντλησης του χρόνου ασφάλισης ΙΚΑ για την απονομή της σύνταξης.

Η έγκαιρη διάγνωση των παραπάνω προβλημάτων οδήγησε στον σχεδιασμό και υλοποίηση της ειδικής κεντρικής υπηρεσίας Ανακεφαλαίωσης Συντάξεων (Κ.ΑΝ.) που σκοπό είχε την χορήγηση προσυνταξιοδοτικής βεβαίωσης χρόνου ασφάλισης ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Το Κέντρο Ανακεφαλαίωσης (ΚΑΝ) λειτουργεί ήδη, από 7/5/2007, επί της οδού Πατησίων 5 και Πλ. Ομονοίας 9 στην Αθήνα (Ομόνοια)

Πλέον μετά την ισχύ του άρθρου 15 του Ν. 3846/10, υποχρεούνται οι ασφαλιστικοί φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (πλην ΟΓΑ), να προβαίνουν στον προσδιορισμό του χρόνου ασφάλισης μετά από σχετική αίτηση των ενδιαφερομένων, η οποία υποβάλλεται μέσα στα δύο (2) τελευταία χρόνια πριν την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας για συνταξιοδότηση και ακολούθως να χορηγούν βεβαίωση χρόνου ασφάλισης.

Στις περιπτώσεις διαδοχικής ασφάλισης, στις οποίες σημειωτέον έχει υποχρέωση έκδοσης βεβαίωσης χρόνου ασφάλισης και ο ΟΓΑ, ο τελευταίος φορέας ασφάλισης του κάθε ασφαλισμένου, στον οποίο υποβάλλεται το σχετικό αίτημα, το διαβιβάζει και στους άλλους εμπλεκόμενους φορείς ούτως ώστε ο καθένας από τους φορείς αυτούς να εκδίδει την σχετική βεβαίωση αφού καλέσει τον ενδιαφερόμενο να συμπληρώσει τυχόν ελλείποντα δικαιολογητικά.

Έτσι μετά την υποβολή της αίτησης για συνταξιοδότηση, θα απονέμεται άμεσα η σύνταξη, αφού όλες οι προπαρασκευαστικές ενέργειες προσδιορισμού του χρόνου ασφάλισης θα έχουν ολοκληρωθεί κατά την περίοδο που προηγείται της αιτήσεως, ενώ μετά την αίτηση θα απαιτείται μόνο η καταγραφή του υπολειπόμενου χρόνου ασφάλισης.

Αρμόδιες υπηρεσίες για την εξέταση των αιτημάτων και την έκδοση της προσυνταξιοδοτικής βεβαίωσης χρόνου ασφάλισης ΙΚΑ-ΕΤΑΜ είναι:

1. τα 44 Υποκαταστήματα Απονομής Συντάξεων
2. η Υποδιεύθυνση Ανακεφαλαίωσης του Περιφερειακού Υποκαταστήματος ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Απονομής Συντάξεων (Κ.ΑΝ Πατησίων 5 & Πλ. Ομονοίας 9 - Αθήνα) καθώς και
3. τα Τοπικά Υποκαταστήματα ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Γιαννιτσών, Ευόσμου, Κατερίνης, Νάουσας, Νεάπολης Θεσσαλονίκης, Πολυγύρου, Άρτας Ηγουμενίτσας, Πρέβεζας, Δραπετσώνας, Νίκαιας, Περάματος, Σάμου, Ερμούπολης (Σύρου), Αιγάλεω, Κορωπίου, Λαυρίου, Σπάρτης.

Οι ασφαλισμένοι που επιθυμούν να προσδιορισθεί ο χρόνος ασφάλισής τους μπορούν δύο έτη πριν από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας τους για συνταξιοδότηση, να απευθύνονται για χορήγηση σχετικής βεβαίωσης στο Υποκατάστημα ΙΚΑ-ΕΤΑΜ του τόπου κατοικίας τους, και σε περίπτωση που αυτό δεν είναι αρμόδιο για την εξέταση του αιτήματος, θα διαβιβάζεται στο κατά τόπο αρμόδιο.

Οι υπηρεσίες ανακεφαλαίωσης χρόνου ασφάλισης θα επεκταθούν σταδιακά σε περισσότερες Μονάδες, παράλληλα με το σχέδιο οργανωτικής αναδιάρθρωσης των υπηρεσιών του ΙΚΑ, που υλοποιείται με τη συνένωση των Μονάδων και επιτρέπει την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού.

Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στην Εγκύκλιο 1/2013 και τα Γ.Ε. Σ22/2/20-3-2014 και Σ23/3/22-7-2014 της Διεύθυνσης Παροχών, που έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος, καθώς και στα Υποκαταστήματα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Ακολουθεί πίνακας με τα Υποκαταστήματα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ που χορηγούν προσυνταξιοδοτικές Βεβαιώσεις Χρόνου Ασφάλισης.

Υποκαταστήματα χορήγησης Βεβαίωσης Χρόνου Ασφάλισης

α/α	Κωδ. Υποκ/τος	Υποκαταστήματα Απονομής Συντάξεων	Ανακεφαλαιωτικά Κέντρα
1	083	Αγ. Αναργύρων	
2	024	Αγρινίου	
3	103	Αιγίου	
4	041	Αλεξάνδρας	
5	701	Αλεξανδρούπολης	
6	064	Αμαρουσίου	
7	903	Αργοστολίου	
8	511	Βέροιας	
9	601	Βόλου	
10	097	Δάφνης	

α/α	Κωδ. Υποκ/τος	Υποκαταστήματα Απονομής Συντάξεων	Ανακεφαλαιωτικά Κέντρα
11	514	Δράμας	
12	027	Ελευσίνας	
13	513	Έδεσσας	
14	902	Ζακύνθου	
15	002	Ηλιούπολης	
16	302	Ηρακλείου	
17	501	Θεσσαλονίκης	
18	535		Γιαννιτσών
19	504		Ευόσμου
20	518		Κατερίνης
21	512		Νάουσας
22	556		Νεάπολης Θεσσαλονίκης
23	530		Πολυγύρου
24	801	Ιωαννίνων	
25	803		Άρτας
26	906		Ηγουμενίτσας
27	802		Πρέβεζας
28	510	Καβάλας	
29	102	Καλαμάτας	
30	044	Καλλιθέας	
31	604	Καρδίτσας	
32	901	Κέρκυρας	
33	520	Κοζάνης	
34	702	Κομοτηνής	
35	107	Κορίνθου	
36	023	Λαμίας	
37	602	Λάρισας	
38	026	Λιβαδειάς	
39	203	Μυτιλήνης	
40	054	Ν. Ιωνίας	
41	046	Ν. Κόσμου	
42	040	Πατησίων	
43	101	Πάτρας	
44	010	Πειραιά	
45	048		Δραπετσώνας
46	058		Νίκαιας
47	071		Περάματος
48	204		Σάμου
49	201		Ερμούπολης (Σύρου)
50	045	Περιστερίου	
51	056		Αιγάλεω
52	104	Πύργου	

α/α	Κωδ. Υποκ/τος	Υποκαταστήματα Απονομής Συντάξεων	Ανακεφαλαιωτικά Κέντρα
53	401	Ρόδου	
54	515	Σερρών	
55	099		Κ.ΑΝ
56	076		Κορωπίου
57	021		Λαυρίου
58	603	Τρικάλων	
59	105	Τρίπολης	
60	108		Σπάρτης
61	022	Χαλκίδας	
62	301	Χανίων	

ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ

ΝΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ (ν. 4093/2012)

Α. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ι. ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΠΟΥ ΔΙΑΤΗΡΟΥΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

1. Οι νέες διατάξεις περί συνταξιοδότησης λόγω γήρατος **δεν επηρεάζουν τους ασφαλισμένους** οι οποίοι είχαν **θεμελιώσει ή κατοχυρώσει** συνταξιοδοτικό δικαίωμα **μέχρι τις 31.12.2012**.

Θεμελιωμένο δικαίωμα συνταξιοδότησης υφίσταται όταν οι ασφαλισμένοι έχουν συμπληρώσει μέχρι τις 31.12.2012 τόσο την ηλικία όσο και τον απαιτούμενο κατά περίπτωση αριθμό ημερών ασφάλισης, δηλαδή **μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμά τους και να λάβουν πλήρη ή μειωμένη σύνταξη οποτεδήποτε**.

Κατοχυρωμένο δικαίωμα συνταξιοδότησης υφίσταται όταν οι ασφαλισμένοι έχουν **συμπληρώσει** μέχρι τις **31.12.2012** την κρίσιμη κατά περίπτωση **προϋπόθεση (ηλικία ή ημέρες ασφάλισης) προκειμένου να συνταξιοδοτηθούν** στην ηλικία και με το χρόνο ασφάλισης που απαιτεί η νομοθεσία (Ν. 3863/2010) κατά το έτος αυτό.

2. Επίσης, **δεν επηρεάζονται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος των εξής κατηγοριών:**

- **Ασφαλισμένοι με αναπηρία 67% και άνω** (τυφλοί, παραπληγικοί-τετραπληγικοί, νεφροπαθείς, αιμορροφιλικοί, πάσχοντες από σκλήρυνση κατά πλάκας κ.λπ.), που έχουν συμπληρώσει οποτεδήποτε **4050 ημέρες ασφάλισης, χωρίς όριο ηλικίας**.
- **Γονείς, σύζυγοι, αδελφοί αναπήρων**, που έχουν συμπληρώσει οποτεδήποτε **7500 ημέρες ασφάλισης, χωρίς όριο ηλικίας**.
- **Μητέρες και χήροι πατέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων**, που έχουν συμπληρώσει οποτεδήποτε **5500 ημέρες ασφάλισης και την ηλικία των 50 ετών για μειωμένη σύνταξη και των 55 ετών για πλήρη σύνταξη**.
- **Οι ενταχθέντες σε καθεστώς εργασιακής εφεδρείας δημόσιοι υπάλληλοι**, ασφαλισμένοι σε φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

- Οι ασφαλισμένοι στο NAT.

II. ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Οι ασφαλισμένοι που επηρεάζονται από τις νέες ρυθμίσεις είναι:

1. **Αυτοί των οποίων οι συνταξιοδοτικές διατάξεις είχαν τροποποιηθεί με το ν. 3863/2010, οι οποίοι κατοχυρώνουν από 1.1.2013 και μετά συνταξιοδοτικό δικαίωμα.**
Γι' αυτούς, από 1.1.2013 απαιτούνται οι ημέρες ασφάλισης και το όριο ηλικίας που θα ίσχυαν από 1.1.2015, σύμφωνα με το ν. 3863/2010, και παράλληλα προστίθενται 2 έτη στο όριο ηλικίας.
2. **Οι ασφαλισμένοι οι οποίοι δεν είχαν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι την 31/12/2012.**
3. **Ασφαλισμένοι για πρώτη φορά από την 1.1.1993 και μετά**
4. **Άνδρες ασφαλισμένοι με 4500 ημέρες εργασίας οι οποίοι μέχρι 31.12.2012 είχαν όριο ηλικίας για πλήρη σύνταξη τα 65 έτη και για μειωμένη τα 60 έτη.**
5. **Όσοι υπάγονται σε ειδικές κατηγορίες, ανάλογα με την ειδικότητά τους. Δηλαδή:**
  - Οικοδόμοι
  - Προσωπικό Ο.Τ.Α.
  - Ηθοποιοί
  - Μουσικοί
  - Χορευτές
  - Εργαζόμενοι σε υπόγειες στοές
  - Άνδρες ασφαλισμένοι στον ΚΒΑΕ (που ελάμβαναν πλήρη σύνταξη σε ηλικία 60 ετών με 4500 ημέρες εργασίας, από τις οποίες 3.600 ημέρες ασφάλισης στον ΚΒΑΕ)
  - Ασφαλισμένοι νέων ασφαλιστικών περιοχών & επαγγελματικών κατηγοριών
  - Εργαζόμενοι σε αεροπορικές επιχειρήσεις, για τους οποίους τα νέα όρια ηλικίας απεικονίζονται στους πίνακες της εγκυκλίου του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (ΑΔΑ: Β4ΣΞΛ-Ο6Υ).

Στις ανωτέρω κατηγορίες 2-5 από 1.1.2013 προστίθενται 2 έτη στα όρια ηλικίας που ισχύουν την 31.12.2012.

Επισημαίνεται ότι η κατοχύρωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος κατά περίπτωση δεν προϋποθέτει καμία εκ των προτέρων ενέργεια των ασφαλισμένων (π.χ. κατάθεση αίτησης), διότι το στοιχείο της κατοχύρωσης ελέγχεται από τις υπηρεσίες συντάξεων κατά το χρόνο που εξετάζεται το αίτημα συνταξιοδότησης και προκύπτει από το ασφαλιστικά στοιχεία.

Η αίτηση για την αναγνώριση πλασματικού χρόνου ασφάλισης, υποβάλλεται οποτεδήποτε πριν την αίτηση για συνταξιοδότηση ή και ταυτόχρονα με αυτήν.

Β. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ**(ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ)****ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ 1.1.1993****ΑΝΔΡΕΣ (πλήρης σύνταξη)**

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ 65ου ΕΤΟΥΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
Έως 31.12.2012	4.500	65
Από 1/1/2013		67

ΑΝΔΡΕΣ (μειωμένη σύνταξη)*

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ 60ού ΕΤΟΥΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
Έως 31.12. 2012	4.500	60
Από 1/1/2013		62

ΓΥΝΑΙΚΕΣ (πλήρης σύνταξη)

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ 60ού ΕΤΟΥΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	4.500	60
2011		61
2012		62
2013		67

ΣΗΜ. Οι ασφαλισμένες που είχαν συμπληρώσει τις προϋποθέσεις για λήψη μειωμένης σύνταξης μέχρι 31/12/2010, διατηρούν το δικαίωμα λήψης πλήρους σύνταξης στο 60ό έτος της ηλικίας τους.

ΓΥΝΑΙΚΕΣ (μειωμένη σύνταξη)*

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ 55ου ΕΤΟΥΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	4.500	55
2011		56
2012		57
2013		62

*Απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση μειωμένης σύνταξης είναι η συμπλήρωση τουλάχιστον 100 ημερών εργασίας κάθε χρόνο την πενταετία πριν από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης. Η μείωση ανέρχεται σε 1/200 για κάθε μήνα που λείπει μέχρι τη συμπλήρωση του απαιτούμενου ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης.

ΑΝΔΡΕΣ-ΓΥΝΑΙΚΕΣ (πλήρης σύνταξη)

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ 10.500 Η.Ε.	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	10.500	58
2011	10.800	58
2012	11.100	59
2013	12.000	62

ΑΝΔΡΕΣ-ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ 10.500 Η.Ε. (7.500 ΒΑΡΕΑ)	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	10.500 (7.500 βαρέα)	55	53
2011		55 & 9 μήνες	53 & 9 μήνες
2012		56 & 6 μήνες	54 & 6 μήνες
2013		60 & 9 μήνες	58 & 9 μήνες
2014		61 & 6 μήνες	59 & 6 μήνες
2015		62	60

ΑΝΔΡΕΣ (πλήρης σύνταξη)

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ 10.000 Η.Ε.	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	10.000	62
2011		63
2012		63 & 6 μ.
2013		67

ΑΝΔΡΕΣ (μειωμένη σύνταξη)*

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ 10.000 Η.Ε.	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ
2010	10.000	60
2011		60
2012		60
2013		62

*Απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση μειωμένης σύνταξης είναι η συμπλήρωση τουλάχιστον 100 ημερών εργασίας κάθε χρόνο την πενταετία πριν από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης. Η μείωση ανέρχεται σε 1/200 για κάθε μήνα που λείπει μέχρι τη συμπλήρωση του απαιτούμενου ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης.

Για τη χορήγηση σύνταξης με αυτή τη διάταξη, δεν μπορεί να γίνει χρήση των πλασματικών χρόνων του άρθρου 40 του Ν. 3996/2011 (ΓΕ: Σ40/97/23-4-13), παρά μόνο αυτών του αρθ. 40 του Ν.2084/92 (εγκ.32/93)

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ 10.000 Η.Ε.	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ (ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ)	ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ (ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ)
2010	10.000	57	55
2011	10.400	58	56
2012	10.800	58 & 6 μ.	56 & 6 μ.
2013	12.000	62	60

ΑΝΔΡΕΣ (πλήρης σύνταξη)

Ημέρες Ασφάλισης	Ηλικία
	άνδρες
4.500 , από τις οποίες 3.600 σε βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα και από αυτές 1000 την τελευταία 13ετία πριν από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας ή την αίτηση για συνταξιοδότηση	62

Σημείωση: Οι ασφαλισμένοι οι οποίοι μέχρι την 31/12/2012 είχαν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα επειδή είχαν σωρευτικά όλες τις προϋποθέσεις, διατηρούν ως όριο ηλικίας το 60ό.

ΓΥΝΑΙΚΕΣ (πλήρης σύνταξη)

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ 4.500 Η.Ε (3.600 ΣΤΑ ΒΑΡΕΑ)	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	4.500/3.600 ΚΒΑΕ	55
2011	4.500/3.600 ΚΒΑΕ	56
2012	4.500/3.600 ΚΒΑΕ	57
2013	4.500/3.600 ΚΒΑΕ	62

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ ΜΗΤΕΡΩΝ & ΧΗΡΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ 5500 Η.Ε. ΜΕ ΑΝΗΛΙΚΟ	ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	
	ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
έως 2010	55	50
2011	57	52
2012	60	55
2013	67	62

♦ ΜΗΤΕΡΕΣ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΑ ΤΕΚΝΑ, ΣΥΖΥΓΟΙ & ΑΔΕΛΦΟΙ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

Ημέρες Ασφάλισης	Ηλικία		Παρατηρήσεις
	Άνδρες	Γυναίκες	
7.500	Χ.Ο.Η		<ul style="list-style-type: none"> Μητέρες ή πατέρες (από 3.4.2008) με ποσοστό αναπηρίας τέκνου 67% και άνω, ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής τους στην ασφάλιση. Για τη συνταξιοδότηση του πατέρα απαιτείται η υποβολή Υ.Δ. της μητέρας ότι δεν θα ασκήσει το ίδιο δικαίωμα.(εγκ. 70/11)
7.500	Χ.Ο.Η.		<ul style="list-style-type: none"> Σύζυγοι αναπήρων, με ποσοστό αναπηρίας του/της συζύγου 80% και άνω, με δεκαετή έγγαμο βίο τουλάχιστον, ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής τους στην ασφάλιση.
7.500	Χ.Ο.Η.		<ul style="list-style-type: none"> Αδελφοί-ες αναπήρων, με ποσοστό του αδελφού 67% και άνω, και ο οποίος είναι άγαμος, δεν εργάζεται, δε νοσηλεύεται, συνοικεί αποδεδειγμένα και βαρύνει τον αδελφό για τουλάχιστον 5 χρόνια πριν την υποβολή της αίτησης. (εγκ. 70/11)

ΟΙΚΟΔΟΜΟΙ

Ημέρες Ασφάλισης	Ηλικία	
	Άνδρες	Γυναίκες
4.500, από τις οποίες 3.600 σε βαριές οικοδομικές ή τεχνικές εργασίες και από αυτές 1000 την τελευταία 13ετία πριν από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας ή την αίτηση για συνταξιοδότηση	60	55
Ή 4.500 ημέρες όλες σε οικοδομικές ή τεχνικές εργασίες, από τις οποίες 500 τα τελευταία 13 έτη πριν από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας ή την αίτηση για συνταξιοδότηση.		

Σημ: Οι ασφαλισμένοι των ανωτέρω κατηγοριών (οικοδόμοι,προσωπικό ΟΤΑ) οι οποίοι μέχρι την31-12-2012 είχαν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα επειδή είχαν σωρευτικά όλες τις προϋποθέσεις, διατηρούν το όριο ηλικίας το 58^ο οι άνδρες και προκειμένου περί οικοδόμων γυναικών, το 53^ο.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Ο.Τ.Α. (πλήρης σύνταξη)

Ημέρες Ασφάλισης	Ηλικία Άνδρες/Γυναίκες
4.500, από τις οποίες 3.600 σε ειδικότητες του ν. 1649/87(υπηρεσίες υγιεινής – καθαριότητας) και από αυτές 1000 την τελευταία 13ετία πριν από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας ή την αίτηση για συνταξιοδότηση	60

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΕ ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ – ΛΙΓΝΙΤΩΡΥΧΕΙΑ
(πλήρης σύνταξη)

Ημέρες Ασφάλισης	Ηλικία	
	Άνδρες	Γυναίκες
4.050 <u>τουλάχιστον</u> σε υπόγειες στοές μεταλλείων-λιγνιτωρυχείων.	57	57
4.500, <u>αποκλειστικά</u> σε υπόγειες στοές μεταλλείων - λιγνιτωρυχείων	52	52
4.500 τουλάχιστον, από τις οποίες 3.600 σε εργασίες επιφάνειας μεταλλείων-λιγνιτωρυχείων	62	57

ΆΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ

Ειδικότητα	Ημέρες Ασφάλισης	Ηλικία		Ειδική προϋπόθεση
		Άνδρες	Γυναίκες	
Ηθοποιοί θεάτρου πρόζας και μουσικού θεάτρου, μουσικοί εγχόρδων και κρουστών, τεχνικοί θεάτρου και κινηματογράφου, υποβολείς, προσωπικό σκηνής (άρθρο 2 παρ. 3 Ν. 1210/81, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 15 Ν. 1276/82)	4.500	62	57	Να έχουν πραγματοποιηθεί τουλάχιστον 3.600 ημέρες ασφάλισης με την αντίστοιχη ειδικότητα και από αυτές 1000 την τελευταία 13ετία πριν από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας ή την αίτηση για συνταξιοδότηση.
Ηθοποιοί μελοδραματικού θεάτρου, μουσικοί πνευστών οργάνων (άρθρο 1 ΠΔ 212/84)		52		
Χορευτές, χορεύτριες (άρθρο 1 ΠΔ 212/84)		50		

❖ **Ασφαλισμένοι νέων ασφαλιστικών περιοχών
& επαγγελματικών κατηγοριών**

Ημέρες Ασφάλισης	Ηλικία	
	Άνδρες	Γυναίκες
1.000 τουλάχιστον μέσα στην πρώτη 5ετία από την επέκταση της ασφάλισης στη νέα περιοχή ή τη νέα επαγγελματική κατηγορία, οι οποίες αυξάνονται ανά 175 για κάθε χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση των 4.500 ημερών.	67	62

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το ποσό της σύνταξης που χορηγείται με αυτή τη διάταξη είναι μειωμένο κατά 20%.

Οι ασφαλισμένοι σε νέες ασφαλιστικές περιοχές ή επαγγελματικές κατηγορίες δικαιούνται σύνταξη γήρατος **με τις διατάξεις των βαρέων** σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

Ημέρες Ασφάλισης	Ηλικία	
	Άνδρες	Γυναίκες
1.000 τουλάχιστον μέσα στην πρώτη 5ετία από την επέκταση της ασφάλισης στη νέα περιοχή ή τη νέα επαγγελματική κατηγορία, οι οποίες αυξάνονται ανά 175 για κάθε χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση των 4.500 ημερών, από τις οποίες τα 4/5 θα πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί σε βαρέα επαγγέλματα και από αυτές 1.000 την τελευταία 13ετία πριν από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας ή την υποβολή της αίτησης για συνταξιοδότηση.	62	57

❖ **Κατ' οίκον του εργοδότη απασχολούμενα πρόσωπα**

Οι ασφαλισμένοι αυτής της κατηγορίας δικαιούνται σύνταξη πλήρη ή μειωμένη, σύμφωνα με τις κατά περίπτωση απαιτούμενες από τις γενικές διατάξεις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης (ηλικία-ημέρες ασφάλισης), εφόσον δεν λαμβάνουν σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από το δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. ή άλλο ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης (πλην ΟΓΑ).

Προσοχή: Για τα πρόσωπα που έχουν ασφαλιστεί με αποδοχές μικρότερες του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη και για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του 1/5 του κατά περίπτωση απαιτούμενου χρόνου για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος, το ποσό της χορηγούμενης σύνταξης, καθώς και το ποσό του κατωτάτου ορίου μειώνεται κατά 20% (Εγκ. 14/2003).

Γ. ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ

Τυφλοί

- Οι ασφαλισμένοι τυφλοί και από τα δύο μάτια δικαιούνται σύνταξη **ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας**, εφόσον συμπλήρωσαν **4050** ημέρες ασφάλισης οποτεδήποτε.
- Το **ποσό** της χορηγούμενης σύνταξης **αντιστοιχεί σε 10.500 ημέρες** ασφάλισης.
- Από 12.2.2004 χορηγείται το επίδομα απολύτου αναπηρίας στους τυφλούς ασφαλισμένους που συνταξιοδοτούνται με τις διατάξεις του Ν. 612/77, ανεξάρτητα από τον τρόπο υπολογισμού του ποσού της σύνταξής τους, δηλαδή με ή χωρίς τον προνομακό υπολογισμό των 10.500 ημερομισθίων. Για τη χορήγηση του επιδόματος δεν απαιτείται η παραπομπή των ασφαλισμένων στις Υγειονομικές Επιτροπές. Το ύψος του ποσού του επιδόματος προσδιορίζεται από τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 42 του Ν. 1140/81 (για τους παλαιούς ασφαλισμένους), όπως ισχύει με τις διατάξεις του άρθρου 60 του Ν. 3518/2006, από 21.12.2006.
- Δεν πρέπει να λαμβάνουν σύνταξη από κανέναν οργανισμό κύριας ασφάλισης (πλην ΟΓΑ).

Παραπληγικοί-τετραπληγικοί

- Οι πάσχοντες από παραπληγία, τετραπληγία, παραπάρεση, τετραπάρεση ανεξάρτητα από το χρόνο επέλευσης της αναπηρίας, με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, εφόσον συμπλήρωσαν **4050 ημέρες ασφάλισης**, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, λαμβάνουν σύνταξη για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί αυτή η αναπηρία, το ποσό της οποίας αντιστοιχεί σε **10.500 ημέρες ασφάλισης**.
- Οι συνταξιούχοι αυτής της κατηγορίας μπορούν να λαμβάνουν και το επίδομα παραπληγίας.

Πάσχοντες από μεσογειακή αναιμία

Οι πάσχοντες από Β' ομόζυγο μεσογειακή ή δρεπανοκυτταρική αναιμία, με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, ανεξάρτητα από το χρόνο επέλευσης της αναπηρίας, εφόσον συμπλήρωσαν **4050 ημέρες ασφάλισης**, λαμβάνουν σύνταξη για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί αυτή η αναπηρία, το ποσό της οποίας αντιστοιχεί σε **10.500 ημέρες ασφάλισης**.

Νεφροπαθείς

- ◆ Οι πάσχοντες από χρόνια νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου, ανεξάρτητα από τον χρόνο στον οποίο εμφανίστηκε η πάθηση, οι οποίοι υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση ή περιτοναϊκή κάθαρση ή έχουν υποστεί μεταμόσχευση νεφρού, με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον **67%**, δικαιούνται σύνταξη ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, εφόσον πραγματοποιήσαν στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ **4050 ημέρες ασφάλισης**.
- ◆ Η συνταξιοδότηση με αυτή τη διάταξη **οριστικοποιείται** ύστερα από συνεχή συνταξιοδότηση **έξι ετών** και τουλάχιστον **δύο εξετάσεις** από τις Υγειονομικές Επιτροπές, εκτός εάν η συμπλήρωση της απαιτούμενης προϋπόθεσης των 4050 ημερών είχε γίνει κατά το χρονικό διάστημα που ο ασφαλισμένος βρισκόταν στο τελικό στάδιο Χρόνιας Νεφρικής Ανεπάρκειας, οπότε η σύνταξη οριστικοποιείται εξ' αρχής(παρ. 3 του άρθρου 5 του Ν. 3232/2004).

◆ Το ποσό της χορηγούμενης σύνταξης αντιστοιχεί σε **10.500 ημέρες ασφάλισης**. Δεν προσαυξάνεται όμως με το επίδομα απόλυτης αναπηρίας αν υπολογιστεί προνομιακά με τις 10.500 ημέρες ασφάλισης, παρά μόνο αν υπολογιστεί με τον συνολικό χρόνο πραγματικής απασχόλησης (άρθρο 1 παρ. 4 Ν. 612/77, Εγκ. 24/03).

Πάσχοντες από αιμορροφιλία τύπου Α ή Β Υποβληθέντες σε μεταμόσχευση συμπαγών οργάνων

- ◆ Οι ασφαλισμένοι που πάσχουν από αιμορροφιλία τύπου Α ή Β, καθώς και όσοι ασφαλισμένοι έχουν υποστεί μεταμόσχευση συμπαγών οργάνων (καρδιάς, πνευμόνων, ήπατος, παγκρέατος) οι οποίοι βρίσκονται σε συνεχή ανοσοκαταστολή, με ποσοστό αναπηρίας που οφείλεται στις **συγκεκριμένες παθήσεις 67%** και άνω, μπορούν να συνταξιοδοτηθούν **ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας και χρόνου εμφάνισης της πάθησης**, εφόσον έχουν πραγματοποιήσει τουλάχιστον **4050 Η.Ε.** στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ή άλλου ασφαλιστικού οργανισμού.
- ◆ Η **διάρκεια** της συνταξιοδότησης με αυτές τις διατάξεις εξαρτάται από την ιατρική πρόβλεψη για τη διάρκεια του ποσοστού αναπηρίας 67%, που πρέπει να οφείλεται στις συγκεκριμένες παθήσεις.
- ◆ Το ποσό της χορηγούμενης σύνταξης **αντιστοιχεί σε 10.500 ημέρες ασφάλισης** και προσαυξάνεται με τα τυχόν επιδόματα οικογενειακών βαρών. Δεν προσαυξάνεται όμως με το επίδομα απόλυτης αναπηρίας αν υπολογιστεί προνομιακά με τις 10.500 ημέρες ασφάλισης, παρά μόνο αν υπολογιστεί με τον συνολικό χρόνο πραγματικής απασχόλησης (άρθρο 1 παρ. 4 Ν. 612/77, παρ. 1 άρθρου 5 Ν. 3232/2004, Εγκ. 53/2004). Η επιλογή του τρόπου υπολογισμού του ποσού γίνεται από τον ίδιο τον ασφαλισμένο με δήλωσή του.

Υποβληθέντες σε μεταμόσχευση μυελού των οστών/πάσχοντες από σκλήρυνση κατά πλάκας που επιφέρει παραπληγία-τετραπληγία/ακρωτηριασμένοι στα δύο άνω ή κάτω άκρα ή στο ένα άνω και ένα κάτω άκρο

- ◆ Οι ασφαλισμένοι που εμπíπτουν στις ανωτέρω κατηγορίες, με ποσοστό αναπηρίας που οφείλεται στις **συγκεκριμένες παθήσεις 67%** και άνω μπορούν να συνταξιοδοτηθούν **ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας και χρόνου εμφάνισης της πάθησης, εφόσον έχουν πραγματοποιήσει τουλάχιστον 4050 Η.Ε.** στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ή άλλου ασφαλιστικού οργανισμού.
- ◆ Η **διάρκεια** της συνταξιοδότησης με αυτές τις διατάξεις εξαρτάται από την ιατρική πρόβλεψη για τη διάρκεια του ποσοστού αναπηρίας 67%, που πρέπει να οφείλεται στις συγκεκριμένες παθήσεις.
- ◆ Το **ποσό** της χορηγούμενης σύνταξης **αντιστοιχεί σε 10.500 ημέρες ασφάλισης** και προσαυξάνεται με τα τυχόν επιδόματα οικογενειακών βαρών. Δεν προσαυξάνεται όμως με το επίδομα απόλυτης αναπηρίας αν υπολογιστεί προνομιακά με τις 10.500 ημέρες ασφάλισης, παρά μόνο αν υπολογιστεί με τον συνολικό χρόνο πραγματικής απασχόλησης (άρθρο 1 παρ. 4 Ν. 612/77, παρ. 1 άρθρου 5 Ν. 3232/2004, Εγκ. 53/2004). Η επιλογή του τρόπου υπολογισμού του ποσού γίνεται από τον ίδιο τον ασφαλισμένο με δήλωσή του.

Πάσχοντες από κυστική ίνωση ή μόνιμη ορθοκυστική διαταραχή

Οι ασφαλισμένοι που πάσχουν από κυστική ίνωση ή μόνιμη ορθοκυστική διαταραχή, εφόσον για τις παθήσεις τους αυτές συντρέχει ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%, μπορούν να συνταξιοδοτηθούν ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας και χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, με συνολικό χρόνο ασφάλισης 4050 ημερών και με χορηγούμενο ποσό σύνταξης που αντιστοιχεί σε 10.500 ημέρες ασφάλισης.

Δ. ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ

ΠΛΗΡΗΣ

Οι **άνδρες** ασφαλισμένοι που ήδη παίρνουν σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από άλλο οργανισμό κύριας ασφάλισης (πλην ΟΓΑ), από το Δημόσιο ή ΝΠΔΔ, δικαιούνται πλήρη σύνταξη γήρατος από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, με τη συμπλήρωση 6.000 ημερών εργασίας και τη συμπλήρωση του από 1/1/2011 κατά περίπτωση διαμορφούμενου ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, βάσει των διατάξεων της νομοθεσίας. Στις περιπτώσεις που έχουν πραγματοποιήσει λιγότερες από 6000 ημέρες ασφάλισης αλλά τουλάχιστον 4800, δικαιούνται δεύτερη σύνταξη με ποσό μειωμένο κατά 50%.

Για τις γυναίκες ασφαλισμένες, από 1/1/2011 ισχύει ο ακόλουθος πίνακας:

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ 60^{ου} ΕΤΟΥΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	4.800 / 6.000	60
2011	4.800 / 6.000	61
2012	4.800 / 6.000	62
Από 1/1/2013	4.800 / 6.000	67

Ε. ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4476/65, δεν είναι μεν δυνατή η καταβολή δύο συντάξεων στους ασφαλισμένους του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από δική τους εργασία, όμως, στην περίπτωση που υπάρχει συρροή δικαιωμάτων, είναι δυνατή η χορήγηση της πιο συμφέρουσας παροχής, κατόπιν επιλογής του ασφαλισμένου.

Η μετατροπή της σύνταξης γήρατος σε αναπηρίας επιτρέπεται στον συνταξιούχο, εφόσον η αναπηρία του προϋπήρχε του χρόνου συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, διήρκεσε κατά το χρονικό διάστημα συνταξιοδότησης λόγω γήρατος και έδινε δικαίωμα σε παροχές σύνταξης και κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης για τη μετατροπή.

Επίσης, είναι δυνατή η μετατροπή της σύνταξης λόγω αναπηρίας σε σύνταξη λόγω γήρατος, εφόσον ο συνταξιούχος έχει συμπληρώσει την ηλικία και τις ημέρες ασφάλισης που απαιτούνται από τις γενικές διατάξεις της νομοθεσίας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για πλήρη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος με 4.500 ημέρες ασφάλισης, συνυπολογιζομένου και του χρόνου συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας.

Κατ' εξαίρεση, δεν συνυπολογίζεται ο χρόνος συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας για τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης λόγω γήρατος:

- των τυφλών
- παρα-τετραπληγικών
- πασχόντων από μεσογειακή αναιμία
- πασχόντων από σκλήρυνση κατά πλάκας
- των νεφροπαθών
- αιμορροφιλικών
- υποβληθέντων σε μεταμόσχευση μυελού των οστών
- ακρωτηριασμένων κατά τα δύο άνω ή κάτω άκρα ή κατά το ένα άνω και ένα κάτω άκρο
- των πασχόντων από κυστική ίνωση ή μόνιμη ορθοκυστική διαταραχή

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το συνυπολογισμό του χρόνου συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας, δείτε την εγκύκλιο 4/2012 της Δ/σης Παροχών.

ΣΤ. ΕΙΔΙΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ

ΕΠΙΔΟΜΑ ΠΑΡΑΠΛΗΓΙΑΣ-ΤΕΤΡΑΠΛΗΓΙΑΣ (ΕΞΩΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ)

❖ Δικαιούχοι-προϋποθέσεις

Το εξωιδρυματικό επίδομα δικαιούνται:

- **Οι συνταξιούχοι του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και τα μέλη οικογένειάς τους**, εφόσον πάσχουν από:
  - α) παραπληγία-τετραπληγία, διπληγία, τριπληγία, παραπάρεση, τετραπάρεση, με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω ή
  - β) μυασθένεια-μυοπάθεια με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω ή
  - γ) σκλήρυνση κατά πλάκας που επιφέρει παραπληγία ή τετραπληγία με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, ή
  - δ) το σύνδρομο κλάματος γαλής ή
  - ε) ατελή οστεογένεση, με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω ή
  - στ) οστεοψαθύρωση, με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω.
  - ζ) έχουν ακρωτηριασμό των δύο άνω ή δύο κάτω άκρων ή κατά το ένα άνω και ένα κάτω άκρο, με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω ή
  - η) έχουν ακρωτηριασμό του ενός άνω ή κάτω άκρου με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, ή
  - θ) έχουν φωκομέλεια που επιφέρει τον ίδιο βαθμό κινητικής αναπηρίας με την περίπτωση (ζ).
- **Οι ασφαλισμένοι του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ**, εφόσον πάσχουν από τις ανωτέρω παθήσεις με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω και έχουν πραγματοποιήσει τουλάχιστον 350 ημέρες ασφάλισης τα τελευταία τέσσερα χρόνια που προηγούνται της ημερομηνίας κατά την οποία κατέστησαν ανίκανοι για εργασία, από τις οποίες οι 50 πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί το προηγούμενο έτος ή το προηγούμενο 15μηνο ή 1.000 ασφάλισης οποτεδήποτε (Εγκ. 150/81).
- **Τα μέλη οικογένειας του ασφαλισμένου**, εφόσον πάσχουν από μία από τις ανωτέρω παθήσεις με ποσοστό αναπηρίας 67% και εφόσον ο ασφαλισμένος έχει συμπληρώσει τις παραπάνω προϋποθέσεις ασφάλισης. Ως αφετηρία για τον έλεγχο των χρονικών προϋποθέσεων λαμβάνεται η ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης, ανεξάρτητα από το χρόνο επέλευσης της ανικανότητας (Γ.Ε. 86408/Φ52-36/16.6.1982).

Η καταβολή του εξωιδρυματικού επιδόματος **αναστέλλεται** εφόσον ο δικαιούχος **νοσηλεύεται σε οποιοδήποτε νοσηλευτικό ίδρυμα για χρόνια πάθηση με δαπάνες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ανεξάρτητα από το χρονικό διάστημα της νοσηλείας.**

Επίσης, η χορήγηση του επιδόματος διακόπτεται εάν ο συνταξιούχος επιδοτηθεί λόγω παραπληγίας από άλλο φορέα.

Το επίδομα χορηγείται από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης, πάντως όχι πριν από τη λήξη της επιδότησης λόγω ασθένειας

❖ Ποσό

Το ύψος του ποσού του εξωιδρυματικού επιδόματος στις ανωτέρω περιπτώσεις ισούται με 20 κατώτατα ημερομίσθια ανειδίκευτου εργάτη, όπως έχουν διαμορφωθεί κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης, ενώ στην (η) περίπτωση (του μονού ακρωτηριασμού) ισούται με το 10πλάσιο του εκάστοτε ισχύοντος κατώτατου ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη.

Το ποσό του εξωιδρυματικού επιδόματος προσαυξάνεται μηνιαίως με αναλογία Δώρου Χριστουγέννων – Πάσχα και Επιδόματος Αδείας.

ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΠΟΛΥΤΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

❖ Δικαιούχοι-προϋποθέσεις

- Οι **συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας ή θανάτου**, εφόσον βρίσκονται διαρκώς σε κατάσταση που απαιτεί συνεχή επίβλεψη και συμπαράσταση άλλου προσώπου και έχουν αδυναμία αυτοεξυπηρέτησης.
- Οι συνταξιούχοι **λόγω γήρατος** δικαιούνται το επίδομα μόνο εφόσον είναι **τυφλοί ή εφόσον έχουν συνταξιοδοτηθεί λόγω γήρατος με τις ειδικές συνταξιοδοτικές διατάξεις που ισχύουν για τους ασφαλισμένους με αναπηρία και με την προϋπόθεση ότι χορηγείται ποσό σύνταξης με βάση τον πραγματικό χρόνο ασφάλισης και όχι τον προνομιακό υπολογισμό των 10500 ημερών.**

❖ Ποσό

- Αντιστοιχεί στο 50% του ποσού της εκάστοτε καταβαλλόμενης σύνταξης λόγω αναπηρίας ή θανάτου (χωρίς προσαυξήσεις λόγω οικογενειακών βαρών). Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το εκάστοτε ισχύον 20πλάσιο του τεκμαρτού ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη.
- Στους συνταξιούχους που παίρνουν δύο συντάξεις από το ΙΚΑ το Επίδομα Απόλυτης Αναπηρίας χορηγείται μόνο στη σύνταξη εκείνη που το ποσό της είναι μεγαλύτερο.

ΕΠΙΔΟΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ (Ε.Κ.Α.Σ.)

Δικαιούχοι-προϋποθέσεις-ποσό

- Οι συνταξιούχοι γήρατος αναπηρίας και θανάτου που έχουν συμπληρώσει το 65ό έτος της ηλικίας τους (για τα τέκνα που λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου δεν απαιτείται η συμπλήρωση ορίου ηλικίας) και είναι μόνιμοι κάτοικοι Ελλάδας. Επίσης οι συνταξιούχοι αναπηρίας εφόσον έχουν ιατρικό ποσοστό αναπηρίας 80%.
- Τα ετήσια οικονομικά κριτήρια τα οποία πρέπει να πληρούν αθροιστικά οι συνταξιούχοι (συνολικό ετήσιο καθαρό εισόδημα από μισθούς και συντάξεις, ατομικό φορολογητέο εισόδημα, ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο εισόδημα) επανακαθορίζονται με Υπουργική Απόφαση.
- Τα χορηγούμενα ποσά Ε.Κ.Α.Σ., όπως προσδιορίζονται με την Υπουργική Απόφαση, κυμαίνονται, ανάλογα με το ύψος του ποσού της καταβληθείσας σύνταξης.

❖ Δικαιολογητικά

- Αίτηση (έντυπη)
- Εκκαθαριστικό σημείωμα Εφορίας προηγούμενου οικονομικού έτους.

Σημείωση: Το Ε.Κ.Α.Σ., εφόσον πληρούνται τα κριτήρια ηλικίας και εισοδήματος των συνταξιούχων, καταβάλλεται από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης, με δυνατότητα **πενταετούς αναδρομικότητας** (Εγκ. 55/02).

ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

Από κοινή νόσο

Στην περίπτωση που ο ασφαλισμένος κριθεί από το ΚΕΠΑ ανάπηρος με συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας από πάθηση που οφείλεται σε κοινή νόσο, δικαιούται σύνταξη λόγω αναπηρίας εφόσον έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ:

α) **4.500** ημέρες, είτε

β) **1.500** ημέρες, από τις οποίες τουλάχιστον **600** τα **5 τελευταία έτη πριν από εκείνο στο οποίο επήλθε η αναπηρία**, είτε

γ) τις **ημέρες ασφάλισης, ανάλογα με την ηλικία**, που αναφέρονται στον ακόλουθο πίνακα, από τις οποίες οι 300 να έχουν πραγματοποιηθεί τα 5 τελευταία έτη πριν από εκείνο στο οποίο επήλθε η αναπηρία:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΧΡΟΝΙΚΩΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ

Μέχρι το 21ο έτος: 300 Η.Ε.	Μέχρι το 33ο έτος: 1740 Η.Ε.	Μέχρι το 45ο έτος: 3180 Η.Ε.
» 22ο » : 420 »	» 34ο » : 1860 »	» 46ο » : 3300 »
» 23ο » : 540 »	» 35ο » : 1980 »	» 47ο » : 3420 »
» 24ο » : 660 »	» 36ο » : 2100 »	» 48ο » : 3540 »
» 25ο » : 780 »	» 37ο » : 2220 »	» 49ο » : 3660 »
» 26ο » : 900 »	» 38ο » : 2340 »	» 50ο » : 3780 »
» 27ο » : 1020 »	» 39ο » : 2460 »	» 51ο » : 3900 »
» 28ο » : 1140 »	» 40ο » : 2580 »	» 52ο » : 4020 »
» 29ο » : 1260 »	» 41ο » : 2700 »	» 53ο » : 4140 »
» 30ο » : 1380 »	» 42ο » : 2820 »	» 54ο » : 4200 »
» 31ο » : 1500 »	» 43ο » : 2940 »	
» 32ο » : 1620 »	» 44ο » : 3060 »	

δ) δεν λαμβάνει σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από το Δημόσιο ή ΝΠΔΔ ή άλλο ασφαλιστικό Οργανισμό κύριας ασφάλισης (πλην ΟΓΑ).

Από εργατικό ατύχημα

Στην περίπτωση που ο ασφαλισμένος κριθεί από το ΚΕΠΑ ανάπηρος με συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας από πάθηση που οφείλεται σε εργατικό ατύχημα, δικαιούται σύνταξη λόγω αναπηρίας εφόσον:

- έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ έστω και μία ημέρα.
- το ατύχημα έχει χαρακτηριστεί εργατικό

Από επαγγελματική νόσο

Στην περίπτωση που ο ασφαλισμένος κριθεί από το ΚΕΠΑ ανάπηρος με συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας από πάθηση που οφείλεται σε επαγγελματική νόσο, δικαιούται σύνταξη λόγω αναπηρίας εφόσον:

- Έχει ασφαλιστεί στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ τον ελάχιστο χρόνο ο οποίος, ανάλογα με την επαγγελματική ασθένεια, ορίζεται στον Κανονισμό Ασθένειας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (άρθρο 40).
- Η προσβολή του ασφαλισμένου από την επαγγελματική νόσο θα πρέπει να έχει διαπιστωθεί ιατρικώς κατά τη διάρκεια της απασχόλησης.
- Στην περίπτωση διακοπής της απασχόλησης του ασφαλισμένου, η ιατρική διαπίστωση της επαγγελματικής ασθένειας θα πρέπει να έχει γίνει, ανάλογα με την επαγγελματική ασθένεια, μέσα στον αντίστοιχο οριζόμενο από το άρθρο 40 του Κ.Α. μέγιστο χρόνο από τη διακοπή της απασχόλησης.

Από ατύχημα εκτός εργασίας

Στην περίπτωση που ο ασφαλισμένος κριθεί από το ΚΕΠΑ ανάπηρος με συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας από πάθηση που οφείλεται σε ατύχημα εκτός εργασίας, δικαιούται σύνταξη λόγω αναπηρίας εφόσον έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ τις μισές από τις ημέρες ασφάλισης που απαιτούνται για τη χορήγηση σύνταξης από κοινή νόσο.

- Το ατύχημα θα πρέπει να έχει χαρακτηριστεί ότι συνέβη εκτός εργασίας.
- Ο ασφαλισμένος δεν πρέπει να λαμβάνει σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από το Δημόσιο ή ΝΠΔΔ ή άλλο ασφαλιστικό Οργανισμό κύριας ασφάλισης (πλην ΟΓΑ).

Ποσό σύνταξης λόγω αναπηρίας

Ο ασφαλισμένος που κρίνεται βαριά ανάπηρος (π.α. 80% και άνω) δικαιούται πλήρες ποσό σύνταξης.

Ο ασφαλισμένος που κρίνεται ανάπηρος (π.α. 67%-79,9%) δικαιούται το 75% του πλήρους ποσού της σύνταξης, εκτός εάν έχει πραγματοποιήσει 6000 ημέρες ασφάλισης ή εάν η αναπηρία οφείλεται κυρίως σε ψυχική πάθηση, οπότε δικαιούται πλήρες ποσό.

Ο ασφαλισμένος που κρίνεται μερικά ανάπηρος (π.α. 50%-66,9%) δικαιούται το 50% της πλήρους σύνταξης, εκτός αν η αναπηρία του οφείλεται κυρίως σε ψυχική πάθηση, οπότε δικαιούται το 75% του πλήρους ποσού.

Δεύτερη σύνταξη λόγω αναπηρίας

- Οι ασφαλισμένοι που παίρνουν ήδη σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από άλλο ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης από το Δημόσιο ή ΝΠΔΔ δικαιούνται δεύτερη σύνταξη λόγω αναπηρίας εφόσον έχουν συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας και έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον 3.600 ημέρες εργασίας, από τις οποίες 600 την τελευταία πενταετία πριν από την ημερομηνία επέλευσης της αναπηρίας. Το ποσό της χορηγούμενης σύνταξης εξαρτάται από τη βαθμίδα αναπηρίας (ποσοστό).
- Οι ασφαλισμένοι του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ που παίρνουν ήδη σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από άλλο ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης από το Δημόσιο ή ΝΠΔΔ και έχουν πραγματοποιήσει τουλάχιστον 4.500 ημέρες εργασίας οποτεδήποτε (χωρίς να έχουν πραγματοποιήσει 600 ημέρες εργασίας την τελευταία πενταετία πριν από την ημερομηνία επέλευσης της αναπηρίας) ή 1500, από τις οποίες τουλάχιστον 600 την τελευταία πενταετία πριν από την ημερομηνία επέλευσης της αναπηρίας, δικαιούνται δεύτερη σύνταξη αναπηρίας, το ποσό της οποίας είναι μειωμένο κατά 50% του ποσού της σύνταξης που χορηγείται ανάλογα με τη βαθμίδα αναπηρίας.
- Στις περιπτώσεις χορήγησης σύνταξης αναπηρίας από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια σε όσους έχουν ήδη λάβει σύνταξη από δική τους απασχόληση, δεν απαιτούνται αυξημένες χρονικές προϋποθέσεις.

ΜΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 18 του Κανονισμού Ασφαλιστικής Αρμοδιότητας, οι συντάξεις των συνταξιούχων λόγω αναπηρίας μονιμοποιούνται, δηλαδή δεν απαιτείται εκ νέου παράταση από τις Υγειονομικές Επιτροπές του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στις ακόλουθες περιπτώσεις:

ΗΛΙΚΙΑ		Διάρκεια συνεχούς συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας	Ελάχιστος αριθμός εξετάσεων από τις Υγειονομικές Επιτροπές
Άνδρες	Γυναίκες		
60	55	5 έτη	2
55	50	7 έτη	3
Χ.Ο.Η.		12 έτη	-
		20 έτη (και διακεκομμένα) τα 3 τελευταία έτη συνεχής	

- Χρόνος συνεχούς συνταξιοδότησης θεωρείται και η χρονική περίοδος μέσα στην οποία ο συνταξιούχος δεν πήρε σύνταξη αλλά επιδότηση λόγω ασθένειας ή ατυχήματος ως συμφερότερης.
- Επίσης, στις περιπτώσεις που συντρέχει η αρχή του ενιαίου της ασφαλιστικής περίπτωσης και χορηγείται νέα σύνταξη αναπηρίας με αυτή την αρχή, η συνταξιοδότηση αυτή λογίζεται συνεχής.

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ ή ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Όλα τα δικαιολογητικά αναφέρονται στις αιτήσεις συνταξιοδότησης και ισχύουν ανάλογα με τα πεδία της αίτησης που έχει συμπληρώσει ο ασφαλισμένος.

ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΩ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΔΟΧΑ ΜΕΛΗ

ΣΥΖΥΓΟΣ

Η/ο σύζυγος θανόντος ασφαλισμένου/-ης ή συνταξιούχου του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δικαιούται σύνταξη λόγω θανάτου εφόσον:

- Ο θανών/-ούσα (ασφαλισμένος/-η) είχε συμπληρώσει τις κατά περίπτωση νόμιμες προϋποθέσεις ημερών ασφάλισης (4.500 ή 1.500 εκ των οποίων 300 την τελευταία πενταετία πριν από το θάνατο).
- ο γάμος τους (θρησκευτικός ή πολιτικός) είναι έγκυρος και δεν είχε ακυρωθεί ή λυθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση μέχρι την ημερομηνία θανάτου.
- έχει συμπληρωθεί από την ημερομηνία τέλεσης του γάμου μέχρι την ημερομηνία θανάτου (αν ο θάνατος συνέβη από 15/7/2010 και μετά) 3ετία (για ασφαλισμένο) ή πενταετία (για συνταξιούχο), εκτός αν:
  - ✓ ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα ή είναι αιφνίδιος
  - ✓ γεννήθηκε από το γάμο παιδί ή με το γάμο αναγνωρίστηκε ή νομιμοποιήθηκε ή υιοθετήθηκε παιδί.
  - ✓ η χήρα ήταν έγκυος κατά το χρόνο του θανάτου (εφόσον διαπιστωθεί και η γνησιότητα του κυοφορούμενου σύμφωνα με τον Α.Κ.) και γεννήθηκε ζων τέκνο.

Διευκρινίζεται ότι **εάν ο θάνατος έχει συμβεί πριν από την 15/7/2010**, η απαιτούμενη διάρκεια του γάμου είναι **6 μήνες (για ασφαλισμένο) ή 2 έτη (για συνταξιούχο)**.

ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ/-Η

Με τη διάταξη του άρθρου 4 του Ν. 3232/2004 από 12.2.2004 εισήχθη στην κοινωνική ασφάλιση ο θεσμός της συνταξιοδότησης των διαζευγμένων λόγω θανάτου του/της πρώην συζύγου (εγκ. 64/2004). Έτσι, **για θάνατο που συνέβη μέχρι και την 4/8/2011**, ο/η διαζευγμένος/-η δικαιούται σύνταξη λόγω θανάτου του/της πρώην συζύγου εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Έχει συμπληρωθεί το 65^ο έτος της ηλικίας του/της επιζώντα/-ζώσης διαζευγμένου/-ης.

Δυνατότητα συνταξιοδότησης σε μικρότερο όριο ηλικίας παρέχεται μόνο στην περίπτωση που ο/η αιτών/-ούσα ήταν ανίκανος/-η για την άσκηση βιοποριστικού επαγγέλματος κατά ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67% κατά το χρόνο επέλευσης του θανάτου του/της πρώην συζύγου.

β) Ο/η πρώην σύζυγος κατά την ημερομηνία επέλευσης του θανάτου να ήταν υπόχρεος σε καταβολή διατροφής στον/στην αιτούντα/-ούσα διαζευγμένο/-η σύζυγο, ανεξαρτήτως αν το ποσό αυτής είχε καθοριστεί με δικαστική απόφαση ή με σύμβαση μεταξύ των πρώην συζύγων.

γ) Έχουν συμπληρωθεί 10 έτη έγγαμου βίου μέχρι τη λύση του γάμου με αμετάκλητη δικαστική απόφαση ή μέχρι την εκπνοή των δικονομικών προθεσμιών για την άσκηση τακτικών και έκτακτων ένδικων μέσων.

δ) Το διαζύγιο πρέπει να μην οφείλεται σε ισχυρό κλονισμό της έγγαμης συμβίωσης με υπαιτιότητα του προσώπου που ζητεί τη σύνταξη.

ε) Το συνολικό ετήσιο ατομικό φορολογητέο εισόδημα του/της αιτούντος/-σας τη σύνταξη δεν πρέπει να υπερβαίνει το διπλάσιο του ποσού των εκάστοτε καταβαλλόμενων από τον ΟΓΑ ετήσιων συντάξεων στους ανασφάλιστους υπερήλικες.

στ) Δεν πρέπει να έχει τελεστεί άλλος γάμος, γεγονός που πρέπει να πιστοποιείται με πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, στο οποίο επίσης πρέπει να βεβαιώνεται ότι ο/η αιτών/-ούσα εξακολουθεί να είναι διαζευγμένος/-η.

Σημείωση: Για θάνατο που συνέβη μετά την 5/8/2011, ισχύουν τα αναφερόμενα στην εγκύκλιο 53/2012.

❖ **ΤΕΚΝΑ (νόμιμα, νομιμοποιημένα, αναγνωρισμένα, υιοθετημένα, αμφοτεροπλεύρως ορφανά, συντηρούμενα από εγκαταλειφθέντα γονέα)**

Α) Τα νόμιμα, νομιμοποιημένα ή αναγνωρισμένα τέκνα θανόντος/-ούσας ασφαλισμένου ή συνταξιούχου δικαιούνται σύνταξη λόγω θανάτου μέχρι τη συμπλήρωση του 18^{ου} έτους της ηλικίας τους, εφόσον είναι άγαμα και δεν λαμβάνουν άλλη σύνταξη. Το δικαίωμα αυτό παρατείνεται μέχρι τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας τους εφόσον σπουδάζουν σε ΙΕΚ, ανώτερη ή ανώτατη σχολή στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, αν δεν εργάζονται, δεν ασκούν κάποιο επάγγελμα και δεν λαμβάνουν σύνταξη από δική τους εργασία.

Το δικαίωμα συνταξιοδότησης μέχρι τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους ισχύει, ανεξάρτητα από τη φοίτηση σε σχολή, και για τα αμφοτεροπλεύρως ορφανά τέκνα, καθώς και για τα τέκνα των οποίων η συντήρηση βάρυνε αποκλειστικά τον θανόντα γονέα, ο οποίος είχε εγκαταλειφθεί από τον άλλο γονέα.

Τα ανωτέρω όρια ηλικίας δεν ισχύουν για παιδιά ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον η ανικανότητά τους εμφανίστηκε πριν από τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους (Εγκ. 13/1997).

Ειδικά για παιδιά, εγγονούς, προγονούς που πάσχουν από νευρο/ψυχιατρικές παθήσεις, η ανικανότητα για κάθε εργασία που οφείλεται στις παθήσεις αυτές απαιτείται να έχει επέλθει πριν από τη συμπλήρωση του 25ου έτους της ηλικίας τους (άρθρο 61 Ν. 3518/2006, Εγκ.17/2007).

Β) Τα **υιοθετημένα** τέκνα δικαιούνται σύνταξη με τις ίδιες προϋποθέσεις που δικαιούνται και τα νόμιμα τέκνα. Επιπλέον, η υιοθεσία πρέπει να έχει λάβει χώρα ένα χρόνο πριν από το θάνατο του ασφαλισμένου ή ένα χρόνο πριν από την ημερομηνία έναρξης της συνταξιοδότησης του συνταξιούχου. Τα υιοθετημένα τέκνα διατηρούν το δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω θανάτου του φυσικού γονέα τους, υπό την προϋπόθεση ότι δεν λαμβάνουν ταυτόχρονα και τη σύνταξη λόγω θανάτου του θετού γονέα.

Γ) Τα τέκνα δικαιούνται δύο συντάξεις λόγω θανάτου, εφόσον οι ασφαλισμένοι θανόντες γονείς τους συμπλήρωσαν ξεχωριστά τις νόμιμες προϋποθέσεις ημερών ασφάλισης.

Αμφοτεροπλεύρως ορφανοί εγγονοί ή προγονοί

Προγονοί είναι τα παιδιά του ενός από τους συζύγους από άλλο γάμο, καθώς και τα νόθα παιδιά της συζύγου και τα υιοθετημένα παιδιά από τον ένα σύζυγο.

Δικαιούνται σύνταξη λόγω θανάτου του θανόντα γονέα, εφόσον αυτός τους συντηρούσε κατά κύριο λόγο, είναι άγαμοι, ανήλικοι, ή, μέχρι τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας τους, εφόσον σπουδάζουν σε ΙΕΚ, ανώτερη ή ανώτατη σχολή στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.

ΓΟΝΕΙΣ

(άρθρο 28 παρ. 6 ΑΝ 1846/51)

Για να έχουν δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω θανάτου οι γονείς ασφαλισμένου πριν από την 1/1/93 στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ή άλλο φορέα κύριας ασφάλισης, θα πρέπει αυτός να είχε πραγματοποιήσει τις κατά περίπτωση απαιτούμενες ημέρες ασφάλισης και να τους συντηρούσε κατά κύριο λόγο.

Οι θετοί γονείς μπορούν να συνταξιοδοτηθούν λόγω θανάτου του θανόντος θετού τέκνου τους εφόσον η υιοθεσία είχε λάβει χώρα τουλάχιστον τρία χρόνια πριν από την ημερομηνία θανάτου, το υιοθετημένο τέκνο τούς συντηρούσε κατά κύριο λόγο και είχε συμπληρώσει τις ελάχιστες προϋποθέσεις ημερών ασφάλισης.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΛΟΓΩ ΘΑΝΑΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ, ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΘΑΝΑΤΟΣ ΑΠΟ ΚΟΙΝΗ ΝΟΣΟ

- ◆ Θάνατος ή αφάνεια του ασφαλισμένου και 4500 ημέρες ασφάλισης
- ή
- ◆ Θάνατος ή αφάνεια του ασφαλισμένου και 1.500 ημέρες, από τις οποίες 300 τα 5 τελευταία έτη πριν από εκείνο στο οποίο επήλθε ο θάνατος (στην ασφαλιστική πρακτική, οι ημέρες αναζητούνται και κατά το έτος θανάτου)
- ή
- ◆ Θάνατος ή αφάνεια του ασφαλισμένου και τις ημέρες ασφάλισης, ανάλογα με την ηλικία, που αναφέρονται στον ακόλουθο πίνακα, από τις οποίες 300 την τελευταία πενταετία.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΧΡΟΝΙΚΩΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ

Μέχρι το 21ο έτος ► 300 Η.Ε.	Μέχρι το 33ο έτος ► 1740 Η.Ε.	Μέχρι το 45ο έτος ► 3180 Η.Ε.
» 22ο » ► 420 »	» 34ο » ► 1860 »	» 46ο » ► 3300 »
» 23ο » ► 540 »	» 35ο » ► 1980 »	» 47ο » ► 3420 »
» 24ο » ► 660 »	» 36ο » ► 2100 »	» 48ο » ► 3540 »
» 25ο » ► 780 »	» 37ο » ► 2220 »	» 49ο » ► 3660 »
» 26ο » ► 900 »	» 38ο » ► 2340 »	» 50ο » ► 3780 »
» 27ο » ► 1020 »	» 39ο » ► 2460 »	» 51ο » ► 3900 »
» 28ο » ► 1140 »	» 40ο » ► 2580 »	» 52ο » ► 4020 »

Μέχρι το 21ο έτος ► 300 Η.Ε.	Μέχρι το 33ο έτος ► 1740 Η.Ε.	Μέχρι το 45ο έτος ► 3180 Η.Ε.
» 29ο » ► 1260 »	» 41ο » ► 2700 »	» 53ο » ► 4140 »
» 30ό » ► 1380 »	» 42ό » ► 2820 »	» 54ο » ► 4200 »
» 31ο » ► 1500 »	» 43ο » ► 2940 »	
» 32ο » ► 1620 »	» 44ο » ► 3060 »	

ΘΑΝΑΤΟΣ ΑΠΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ

- ◆ Θάνατος λόγω εργατικού ατυχήματος
- ◆ Αρκεί μία ημέρα ασφάλισης

ΘΑΝΑΤΟΣ ΑΠΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΣΘΕΝΕΙΑ

- ◆ Θάνατος από επαγγελματική ασθένεια
- ◆ Στις περισσότερες περιπτώσεις είναι αρκετή μία ημέρα ασφάλισης. Ο Κανονισμός Ασθένειας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ορίζει το ελάχιστο χρονικό διάστημα απασχόλησης του ασφαλισμένου στην εργασία που προκάλεσε την επαγγελματική ασθένεια.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΑΠΟ ΑΤΥΧΗΜΑ ΕΚΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- ◆ Θάνατος από ατύχημα εκτός εργασίας
- ◆ Απαιτούνται οι μισές ημέρες ασφάλισης (κατά περίπτωση) που αναζητούνται για τη χορήγηση σύνταξης λόγω θανάτου από κοινή νόσο.

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΛΟΓΩ ΘΑΝΑΤΟΥ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥ

Μετά το θάνατο του συνταξιούχου η σύνταξή του μεταβιβάζεται στα δικαιούχα μέλη οικογένειας, χωρίς να ελέγχονται προϋποθέσεις ημερών ασφάλισης.

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΛΟΓΩ ΘΑΝΑΤΟΥ

Όλα τα δικαιολογητικά αναφέρονται στις αιτήσεις συνταξιοδότησης και ισχύουν ανάλογα με τα πεδία της αίτησης που έχουν συμπληρωθεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Ασφαλισμένοι από 1.1.1993

ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

Το όριο ηλικίας των 65 ή των 60 ετών για άνδρες-γυναίκες για πλήρη σύνταξη αυξάνεται κατά 2 έτη και διαμορφώνεται από 1.1.2013 στο 67^ο και στο 62^ο έτος αντίστοιχα.

Το όριο ηλικίας των 60 ετών για άνδρες-γυναίκες για μειωμένη σύνταξη αυξάνεται κατά 2 έτη και διαμορφώνεται από 1.1.2013 στο 62^ο έτος.

Όσοι είχαν θεμελιωμένο δικαίωμα συνταξιοδότησης την 31/12/2012, δηλαδή είχαν και τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης και συμπληρωμένο το όριο ηλικίας, δεν θίγονται από την αύξηση των ορίων ηλικίας.

Α. ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ

ΗΜΕΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΗΛΙΚΙΑ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	
4500	67		Μεικτή ασφάλιση
4500	62		Τα ¾ (3375) των ελάχιστων προϋποθέσεων στην ασφάλιση του ΚΒΑΕ.
4500	62		Προσωπικό καθαριότητας των ΟΤΑ, οικοδόμοι, προσωπικό Ολυμπιακής Αεροπλοΐας/Αεροπορίας και αεροπορικών εταιρειών, πτυχιούχοι χειριστές αεροσκαφών που εκτελούν πτητικές εργασίες. Τα ¾ (3375) των ελάχιστων προϋποθέσεων στην ασφάλιση των αντίστοιχων ειδικοτήτων.
4500	57		Μεικτή ασφάλιση. Τα ¾ (3375) των ελάχιστων προϋποθέσεων με ασφάλιση στις συγκεκριμένες ειδικότητες για τους απασχολούμενους σε υπόγειες στοές μεταλλείων-λιγνιτωρυχείων, σε εναέριες ή υποθαλάσσιες εργασίες, σε ορυχεία, σταθμούς παραγωγής και δίκτυα ασφαλίσεως προσωπικού ΔΕΗ
4500	62		Μεικτή ασφάλιση. Τα ¾ (3375) των ελάχιστων προϋποθέσεων με την ασφάλιση στις συγκεκριμένες ειδικότητες των ηθοποιών μελοδραματικού, μουσικού θεάτρου και θεάτρου πρόζας, μουσικών εγχόρδων, κρουστών και πνευστών οργάνων, τεχνικών θεάτρου και κινηματογράφου, υποβολέων, προσωπικού σκηνής, χορευτών, χορευτριών
6000	67		Μητέρες ανήλικων
7500	Χ.Ο.Η.		<u>Μητέρες ανάπηρων τέκνων</u> με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67% και <u>σύζυγοι ανάπηρων</u> με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 80%, με δεκαετή έγγαμο βίο. Αδελφοί αναπήρων με ποσοστό του ανάπηρου τουλάχιστον 67%

ΗΜΕΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΗΛΙΚΙΑ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	
4050	Χ.Ο.Η.		Τυφλοί, παραπληγικοί, τετραπληγικοί, πάσχοντες από μεσογειακή ή δρεπανοκυτταρική αναιμία, αιμορροφιλικοί, μεταμοσχευθέντες σε συμπαγή όργανα, πάσχοντες από χρόνια νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου και έχουν υποστεί μεταμόσχευση νεφρού ή υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση ή περιτοναϊκή κάθαρση ή πάσχουν από κυστική ίνωση ή μόνιμη ορθοκυστική διαταραχή, με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%

Β. ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

ΗΜΕΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΗΛΙΚΙΑ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	
4500	62		Μεικτή ασφάλιση. Τουλάχιστον 750 ημέρες ασφάλισης την τελευταία πριν την αίτηση πενταετία.
4500	52		Μεικτή ασφάλιση. Τα ¾ (3375) των ελάχιστων προϋποθέσεων με ασφάλιση στις συγκεκριμένες ειδικότητες για τους απασχολούμενους σε υπόγειες στοές μεταλλείων-λιγνιτωρυχείων, σε εναέριες ή υποθαλάσσιες εργασίες, σε ορυχεία, σταθμούς παραγωγής και δίκτυα ασφαλίσεως προσωπικού ΔΕΗ
6000	62		Μητέρες ανήλικων τέκνων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

❖ Η μείωση ανέρχεται σε 1/200 για κάθε μήνα που λείπει μέχρι τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας που απαιτείται για τη χορήγηση πλήρους σύνταξης.

ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Οι ασφαλισμένοι που κρίνονται από το ΚΕΠΑ ανάπηροι λόγω βλάβης, πάθησης ή εξασθένησης πνευματικής ή σωματικής, σύμφωνα με τη νομοθεσία, δικαιούνται σύνταξη λόγω αναπηρίας εφόσον έχουν πραγματοποιήσει τον ελάχιστο απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης, σύμφωνα με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

ΑΙΤΙΑ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΚΟΙΝΗ ΝΟΣΟΣ	4500	---
	1500, από τις οποίες 600 μέσα στα 5 έτη που προηγούνται εκείνου που επήλθε η αναπηρία	Αν δεν υπάρχουν οι 600 ημέρες εργασίας, η πενταετία επεκτείνεται κατά το διάστημα της τυχούσας επιδότησης λόγω ασθένειας, ανεργίας ή συνταξιοδότησης.

ΑΙΤΙΑ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
	Ανάλογα με την ηλικία, σύμφωνα με τον πίνακα: Μέχρι το 21 ^ο έτος, 300 Η.Ε.	
	22 ^ο 420	
	23 ^ο 540	
	24 ^ο 660	
	25 ^ο 780	
	26 ^ο 900	
	27 ^ο 1020	
	28 ^ο 1140	
	29 ^ο 1260	
	30 ^ο 1380	
31 ^ο 1500		
ΑΤΥΧΗΜΑ ΕΚΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	2250 Ή 750, από τις οποίες 300 μέσα στα 5 έτη που προηγούνται εκείνου στο οποίο επήλθε η αναπηρία	Αν δεν υπάρχουν οι ειδικές προϋποθέσεις, η πενταετία επεκτείνεται κατά το διάστημα της τυχούσας επιδότησης λόγω ασθένειας, ανεργίας ή συνταξιοδότησης.
	ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ	Αρκεί μία ημέρα ασφάλισης
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΝΟΣΟΣ	Ο ελάχιστος χρόνος που προβλέπεται κατά περίπτωση από το άρθρο 40 του Κανονισμού Ασθενείας.	Η αναπηρία πρέπει να οφείλεται στη συγκεκριμένη εργασία που θεωρείται σύμφωνα με τον Κανονισμό ότι ευθύνεται για επαγγελματική νόσο.

ΜΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ:

ΗΛΙΚΙΑ		Διάρκεια συνεχούς συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας	Ελάχιστος αριθμός εξετάσεων από τις Υγειονομικές Επιτροπές
Άνδρες	Γυναίκες		
60		5 έτη	2
55		7 έτη	3

ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΩ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Α) Σύμφωνα με το άρθρο 27 του Ν. 2084/92, στην περίπτωση θανάτου **ασφαλισμένου** δικαιούται σύνταξη **ο/η επιζών/-σα σύζυγος και τα τέκνα** (νόμιμα, νομιμοποιηθέντα, αναγνωρισθέντα, υιοθετηθέντα).

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ:

1. Εφόσον **ο/η θανών/-ούσα έχει πραγματοποιήσει τις ημέρες ασφάλισης που απαιτούνται για συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας από τις αντίστοιχες αιτίες.**
2. Εφόσον ο θάνατος του ασφαλισμένου συζύγου επήλθε **μετά την πάροδο ενός έτους** από την τέλεση του γάμου, εφόσον πρόκειται για θάνατο μέχρι και τις 14/7/2010 και **τριών ετών** εφόσον πρόκειται

για θάνατο από 15/7/2010 και μετά. Το διάστημα του έγγαμου βίου δεν ελέγχεται στις περιπτώσεις που:

- α) ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα, εργατικό ή μη
- β) κατά τη διάρκεια του γάμου γεννήθηκε ή νομιμοποιήθηκε τέκνο
- γ) η χήρα κατά το χρόνο του θανάτου τελούσε σε κατάσταση εγκυμοσύνης

3. Εφόσον **ο/η επιζών/-σα σύζυγος** δεν έχει συνάψει νέο γάμο.
4. Εφόσον τα τέκνα είναι άγαμα και ανήλικα ή ενήλικα, άγαμα και σπουδάζοντα μέχρι τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας τους.
5. Εφόσον τα τέκνα κατά το χρόνο του θανάτου του ασφαλισμένου είναι ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον η ανικανότητά τους επήλθε πριν από τη συμπλήρωση του 18^{ου} ή του 24^{ου} έτους της ηλικίας τους (κατά τη διάρκεια των σπουδών) ή πριν από τη συμπλήρωση του 25 έτους, εφόσον η ανικανότητα οφείλεται σε νευροψυχιατρικές παθήσεις.

Β) Στην περίπτωση θανάτου **συνταξιούχου** δικαιούται σύνταξη **ο/η επιζών/-σα σύζυγος και τα τέκνα** (νόμιμα, νομιμοποιηθέντα, αναγνωρισθέντα, υιοθετηθέντα).

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ:

1. Εφόσον ο θάνατος του συνταξιούχου συζύγου επήλθε **μετά την πάροδο δύο ετών** από την τέλεση του γάμου, στην περίπτωση που ο θάνατος συνέβη μέχρι και την 14/7/2010 και **πέντε ετών** αν ο θάνατος συνέβη από 15/7/2010 και μετά. Το διάστημα του έγγαμου βίου δεν ελέγχεται στις περιπτώσεις που:
  - α) ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα, εργατικό ή μη
  - β) κατά τη διάρκεια του γάμου γεννήθηκε ή νομιμοποιήθηκε τέκνο
  - γ) η χήρα κατά το χρόνο του θανάτου τελούσε σε κατάσταση εγκυμοσύνης
2. Εφόσον **ο/η επιζών/-σα σύζυγος** δεν έχει συνάψει νέο γάμο.
3. Εφόσον τα τέκνα είναι άγαμα και ανήλικα ή ενήλικα, άγαμα και σπουδάζοντα μέχρι τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας τους.
4. Εφόσον τα τέκνα κατά το χρόνο του θανάτου του ασφαλισμένου είναι ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον η ανικανότητά τους επήλθε πριν από τη συμπλήρωση του 18^{ου} ή του 24^{ου} έτους της ηλικίας τους (κατά τη διάρκεια των σπουδών) ή πριν από τη συμπλήρωση του 25 έτους, εφόσον η ανικανότητα οφείλεται σε νευροψυχιατρικές παθήσεις.

Δικαιοδόχα πρόσωπα της σύνταξης λόγω θανάτου πρόσωπα είναι και οι διαζευγμένοι/-ες, υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 4 του Ν. 3232/2004, όπως ισχύει με την παρ. 3 του άρθ. 37 του Ν. 3996/2011(βλ. αντίστοιχη ενότητα στο Κεφάλαιο 1).

ΕΙΔΙΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ

ΕΠΙΔΟΜΑ ΠΑΡΑΠΛΗΓΙΑΣ-ΤΕΤΡΑΠΛΗΓΙΑΣ

Το επίδομα αυτό χορηγείται στους ασφαλισμένους, στα μέλη οικογένειας ασφαλισμένων και στους συνταξιούχους του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με τις ίδιες προϋποθέσεις και στις ίδιες περιπτώσεις που χορηγείται σε όσους έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση πριν από την 1.1.1993 (βλ. σχετική ενότητα στο κεφάλαιο 1).

ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΠΟΛΥΤΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Χορηγείται στις ίδιες περιπτώσεις που αναφέρονται στην αντίστοιχη ενότητα του κεφαλαίου 1.

Ως προς τον υπολογισμό του ποσού που χορηγείται ως προσαύξηση απόλυτης αναπηρίας, ειδικά στους **τυφλούς συνταξιούχους λόγω γήρατος**, από 11/4/2012 ανέρχεται στο 50% του καταβαλλόμενου ποσού

σύνταξης, χωρίς το συνυπολογισμό σε αυτό του ποσού που αντιστοιχεί σε προσαύξηση λόγω οικογενειακών βαρών.

Αντίθετα, για τους **συνταξιούχους λόγω αναπηρίας**, το ποσό της σύνταξης προσαυξάνεται κατά 25% του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν ΑΕΠ αναπροσαρμοσμένο κάθε φορά με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων.

ΕΠΙΔΟΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ (Ε.Κ.Α.Σ.)

Χορηγείται σε όσους συνταξιοδοτήθηκαν ως νέοι ασφαλισμένοι με τις ίδιες προϋποθέσεις και κριτήρια που χορηγείται και σε όσους συνταξιοδοτήθηκαν ως παλαιοί ασφαλισμένοι (βλ. αντίστοιχη ενότητα κεφαλαίου 1).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΔΙΑΔΟΧΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Έννοια

Η διαδοχική ασφάλιση είναι μια μορφή ή ένα είδος ασφάλισης που παρουσιάζεται στο άτομο το οποίο, ενώ ήταν ασφαλισμένο σε έναν ασφαλιστικό οργανισμό λόγω αλλαγής επαγγέλματος ή εργασίας αναγκάζεται να ασφαλιστεί σε άλλον ασφ/κό οργανισμό.

Σκοπός της διαδοχικής ασφάλισης είναι η διατήρηση και αξιοποίηση των ασφαλιστικών δικαιωμάτων των διαδοχικά ασφαλισμένων σε δύο ή περισσότερους ασφαλιστικούς οργανισμούς.

Αρμόδιος Ασφαλιστικός Οργανισμός (άρθρο 5 του Ν.3863/10).

Στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης με τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης, αρμόδιος οργανισμός για να εξετάσει το συνταξιοδοτικό αίτημα είναι ο τελευταίος οργανισμός.

Για να χορηγήσει σύνταξη ο τελευταίος οργανισμός θα πρέπει:

1. Να πραγματοποιήθηκαν στην ασφάλισή του 1.500 ημέρες εργασίας, από τις οποίες τουλάχιστον 500 ημέρες εργασίας την τελευταία 5ετία, πριν από την υποβολή της αίτησης ή πριν από την διακοπή της απασχόλησης για σύνταξη λόγω γήρατος και για σύνταξη λόγω αναπηρίας και θανάτου να πραγματοποιήθηκαν στην ασφάλισή του 1.000 ημέρες εργασίας, από τις οποίες τουλάχιστον 300 ημέρες εργασίας την τελευταία 5ετία, πριν από την υποβολή της αίτησης ή πριν από την διακοπή της απασχόλησης

2. Να πληρούνται οι διατάξεις της νομοθεσίας του με ολόκληρο το χρόνο της διαδοχικής ασφάλισης (δηλ. για σύνταξη λόγω γήρατος :όριο ηλικίας και ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης, για σύνταξη λόγω αναπηρίας: ποσοστό αναπηρίας και ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης για σύνταξη λόγω θανάτου : ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης)

Αν ο ασφαλισμένος δεν συμπληρώνει κάποια από τις παραπάνω προϋποθέσεις τότε ο τελευταίος οργανισμός διαβιβάζει την αίτηση συνταξιοδότησης στον προηγούμενο οργανισμό, ή αν οι προηγούμενοι είναι πολλοί σε αυτόν που έχει τις περισσότερες ημέρες ασφάλισης για να την κρίνει, με τη βασική προϋπόθεση ότι:

- αν η περίπτωση είναι γήρατος, θα πρέπει ο ασφαλισμένος να έχει συμπληρώσει ένα από τα όρια ηλικίας με τα οποία χορηγεί σύνταξη ο τελευταίος οργανισμός και

- αν η περίπτωση είναι αναπηρίας, θα πρέπει ο ασφαλισμένος να έχει κριθεί ανάπηρος με
- βάση τη νομοθεσία του τελευταίου οργανισμού και
- αν η περίπτωση είναι θανάτου δεν απαιτείται καμιά προϋπόθεση.

Αν ο ασφαλισμένος δεν συμπληρώνει τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας του Οργανισμού με τις περισσότερες ημέρες ασφάλισης, τότε η αίτηση διαβιβάζεται στους άλλους οργανισμούς (κατά φθίνουσα σειρά αριθμού ημερών εργασίας).

Αν ο ασφαλισμένος δεν συμπληρώνει τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας όλων των άλλων οργανισμών (πλην του τελευταίου) τότε **ο τελευταίος καθίσταται εκ νέου αρμόδιος** για την εξέταση του αιτήματος συνταξιοδότησης γήρατος, αρκεί ο ασφαλισμένος να έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλισή του 1.000 ημέρες εργασίας, από τις οποίες τουλάχιστον 300 ημέρες την τελευταία 5ετία, πριν από την αίτηση ή την διακοπή της απασχόλησης και για το αίτημα συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας και θανάτου αν ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει 300 ημέρες εργασίας οποτεδήποτε .

Ολόκληρος ο χρόνος της διαδοχικής ασφάλισης που πραγματοποιήθηκε σε όλους τους ασφαλιστικούς οργανισμούς συνυπολογίζεται από τον αρμόδιο για κρίση και για απονομή της σύνταξης οργανισμό σαν χρόνος που διανύθηκε στην ασφάλισή του, τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και για τον καθορισμό του ποσού της σύνταξης και δεν είναι δυνατή η προσμέτρηση μόνο μέρους του χρόνου που διανύθηκε στην ασφάλιση του κάθε οργανισμού.

Σε περίπτωση που μέρος του χρόνου ενός οργανισμού είναι παράλληλο με μέρος χρόνου άλλου οργανισμού ο ασφαλισμένος με δήλωσή του επιλέγει από ποιόν οργανισμό θα αφαιρεθεί ο χρόνος αυτός.

Για να γίνει αυτή η επιλογή από τον ασφαλισμένο πρέπει να υπάρχει διαδοχική ασφάλιση να μην είναι δηλαδή ολόκληρος ο χρόνος παράλληλος, γιατί τότε, επειδή δεν υπάρχει διαδοχική ασφάλιση, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της μεταξύ των οποίων είναι και η επιλογή του ασφαλισμένου από ποιόν οργανισμό επιθυμεί να παραμείνει ισχυρή η ασφάλιση.

Υπολογισμός ποσού σύνταξης

Ο τρόπος υπολογισμού του ποσού της σύνταξης εξαρτάται από την φύση της εργασίας του ασφαλισμένου (μισθωτός ή αυτοτελώς απασχολούμενος), τον οργανισμό στον οποίο ασφαλίθηκε και την χρονική περίοδο ασφάλισης σε κάθε οργανισμό, καθορίζεται δε μετά από αλληλογραφία των Οργανισμών και δεν είναι ίδιος για όλους τους ασφαλισμένους.

Έτσι σε μια κατηγορία ασφαλισμένων εφαρμόζονται οι διατάξεις του **άρθρου 10 του Ν. 1405/83**, όπου το ποσό της σύνταξης υπολογίζεται σύμφωνα με τη νομοθεσία του απονέμοντα οργανισμού και ολόκληρος ο χρόνος της διαδοχικής ασφάλισης θεωρείται χρόνος αυτού και σε μία άλλη κατηγορία ασφαλισμένων εφαρμόζονται οι διατάξεις **του άρθρου 1 του Ν. 3232/04**, όπου ο απονέμων οργανισμός υπολογίζει τόσο το τμήμα της σύνταξης που αναλογεί στο χρόνο ασφάλισής του όσο και το τμήμα της σύνταξης που αναλογεί στους συμμετέχοντες οργανισμούς.

Το άθροισμα των τμηματικών συντάξεων αποτελεί το συνολικό ποσό της σύνταξης, που καταβάλλεται στο δικαιούχο από τον απονέμοντα οργανισμό.

Ειδικά για το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ το άθροισμα των τμηματικών συντάξεων επανεντάσσεται σε μία ασφαλιστική κλάση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του Ν. 1469/84 ώστε να παρακολουθείται μηχανογραφικά και να χορηγούνται όλες οι αυξήσεις του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Επισημαίνουμε ότι ο συμμετέχων οργανισμός επιβαρύνεται με την δαπάνη συνταξιοδότησης, όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώσει το όριο ηλικίας που προβλέπεται από την νομοθεσία του και καταβάλλεται

στον ασφαλισμένο το ποσό σύνταξης που του αναλογεί και γίνεται η απόδοση της σχετικής επιβάρυνσης ή κατ' επιλογή του ασφαλισμένου η τμηματική σύνταξη του συμμετέχοντα καταβάλλεται ταυτόχρονα με αυτή του απονέμοντα (σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ.4 του Ν. 3232/04 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 52 του Ν.3863/10),μειωμένη όμως κατά 6% για κάθε χρόνο που υπολείπεται μέχρι τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 69 του Ν. 2084/92.

1. Οι διατάξεις του άρθρου 10 του Ν. 1405/83 εφαρμόζονται στους ασφαλισμένους οι οποίοι μέχρι 31/12/78 είχαν υπαχθεί διαδοχικά στην ασφάλιση δύο ή περισσότερων ομοειδών Οργανισμών (δηλαδή ή Οργανισμών που ασφαλίζουν μισθωτούς π.χ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ΝΑΤ ή Οργανισμών που ασφαλίζουν αυτοτελώς απασχολούμενους π.χ. Ο.Α.Ε.Ε., Ε.Τ.Α.Α. Τομέας Ασφάλισης Νομικών) ανεξάρτητα αν και σε ποιόν Οργανισμό ασφαλίστηκαν μετά την 31/12/78 καθώς και στους ασφαλισμένους οι οποίοι μέχρι 31-12-1978 είχαν υπαχθεί στην ασφάλιση Οργανισμού που ασφαλίσει μισθωτούς και στην συνέχεια ασφαλίστηκαν διαδοχικά για πρώτη φορά από 1/1/79 έως 23/12/97 από φορέα ασφάλισης μισθωτών σε άλλο φορέα ασφάλισης μισθωτών, παρέμειναν όμως απασχολούμενοι στον ίδιο εργοδότη.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 3232/04 (και του άρθρου 11 του Ν. 1405/83 για τους Οργανισμούς Επικουρικής Ασφάλισης) εφαρμόζονται στους ασφαλισμένους που έχουν υπαχθεί διαδοχικά από την ασφάλιση φορέα που ασφαλίσει μισθωτούς σε ασφάλιση φορέα που ασφαλίσει αυτοτελώς απασχολούμενους και αντίστροφα (π.χ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ΟΑΕΕ) στους ασφαλισμένους που ασφαλίστηκαν διαδοχικά για πρώτη φορά από 1/1/1979 και μετά, σε οποιοδήποτε φορέα ασφάλισης, καθώς και στους ασφαλισμένους που ασφαλίστηκαν πριν από την 1-1-1979 σε φορέα ασφάλισης μισθωτών και υπήχθησαν διαδοχικά για πρώτη φορά από 24-12-97 (ημερομηνία δημοσίευσης του Ν. 2556/97) και εφ' εξής σε άλλον φορέα μισθωτών έστω και αν παρέμειναν απασχολούμενοι στον ίδιο εργοδότη.

Σημείωση: Τα προαναφερόμενα για την διαδοχική ασφάλιση έχουν εφαρμογή για τη χορήγηση σύνταξης και από τους Οργανισμούς Επικουρικής Ασφάλισης με τη διαφορά ότι κατά τον τρόπο υπολογισμού του ποσού της σύνταξης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 11 του Ν. 1405/83 του άρθρου 15 του Ν. 1902/90 και του άρθρου 69 του Ν. 2084/92, όπου ο κάθε οργανισμός υπολογίζει τη συμμετοχή του στη δαπάνη συνταξιοδότησης, με βάση τον χρόνο ασφάλισής του και χορηγείται στους ασφαλισμένους το άθροισμα των συμμετοχών των οργανισμών.

4. ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

A. Εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009 για τους διακινούμενους ασφαλισμένους εντός των κρατών μελών της Ε.Ε., χωρών του ΕΟΧ και την Ελβετία.

Για όλους τους διακινούμενους πολίτες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τον ΕΟΧ και την Ελβετία ισχύουν οι διατάξεις των Κανονισμών (ΕΚ) 883/04 και 987/09 για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Με βασικό γνώμονα την ίση μεταχείριση και την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ασφάλισης που εμπíπτουν στο υλικό πεδίο εφαρμογής τους (παροχές ασθένειας, παροχές μητρότητας, συντάξεις γήρατος, αναπηρίας και επιζώντων, παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικής ασθένειας, επιδόματα θανάτου κ.λ.π.), οι Κανονισμοί στοχεύουν στην εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στην επικράτεια της ΕΕ.

ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

 ΑΥΣΤΡΙΑ	 ΕΣΘΟΝΙΑ	 ΚΥΠΡΟΣ	 ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ
 ΒΕΛΓΙΟ	 ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	 ΛΕΤΟΝΙΑ	 ΡΟΥΜΑΝΙΑ
 ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	 ΙΡΛΑΝΔΙΑ	 ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	 ΣΛΟΒΑΚΙΑ
 ΓΑΛΛΙΑ	 ΙΣΠΑΝΙΑ	 ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	 ΣΛΟΒΕΝΙΑ
 ΓΕΡΜΑΝΙΑ	 ΙΤΑΛΙΑ	 ΜΑΛΤΑ	 ΣΟΥΗΔΙΑ
 ΔΑΝΙΑ	 ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	 ΟΥΓΓΑΡΙΑ	 ΤΣΕΧΙΑ
 ΕΛΛΑΔΑ	 ΚΡΟΑΤΙΑ	 ΠΟΛΩΝΙΑ	 ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (ΕΟΧ)

 ΙΣΛΑΝΔΙΑ	 ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΪΝ	 ΝΟΡΒΗΓΙΑ	 ΕΛΒΕΤΙΑ
--	---	--	---

Παροχές σύνταξης

Οι Κανονισμοί (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009 προβλέπουν το συνυπολογισμό των χρόνων ασφάλισης που έχουν πραγματοποιηθεί σε κράτη μέλη, τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και για τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης. Απαραίτητη ωστόσο προϋπόθεση για το συνυπολογισμό είναι να έχει πραγματοποιηθεί τουλάχιστον 1 έτος στην ασφάλιση του φορέα του κράτους μέλους που εξετάζει το αίτημα (300 ημέρες στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ).

Τα πρόσωπα που έχουν ασφαλιστεί σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη, υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης στον ασφαλιστικό φορέα της χώρας διαμονής τους. Στη συνέχεια, οι αρμόδιοι φορείς των κρατών μελών ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με την ασφαλιστική διαδρομή των αιτούντων.

Κάθε φορέας χορηγεί σύνταξη, ανάλογη με το χρόνο ασφάλισης που έχει διανυθεί σε αυτόν και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από την εθνική του νομοθεσία για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Σε περίπτωση που δεν απαιτείται συνυπολογισμός των χρόνων ασφάλισης, επειδή το συνταξιοδοτικό δικαίωμα θεμελιώνεται αυτοτελώς σε ένα κράτος (επαρκούν δηλαδή οι χρόνοι που έχουν πραγματοποιηθεί υπό τη νομοθεσία του), πραγματοποιείται σύμφωνα με τους Κανονισμούς και αναλογικός υπολογισμός, προκειμένου να χορηγηθεί στον δικαιούχο το υψηλότερο ποσό σύνταξης (το αυτοτελές ή το τμηματικό).

Η σύνταξη καταβάλλεται από κάθε φορέα ξεχωριστά, απευθείας στο δικαιούχο.

Οι συνταξιούχοι του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ που κατοικούν μόνιμα στην Ελλάδα, έχουν το δικαίωμα να λάβουν συμπληρωματική παροχή, εφόσον το συνολικό ποσό συντάξεων Ελλάδας και εξωτερικού (ή μόνο της ελληνικής, αν το άλλο κράτος δεν καταβάλλει σύνταξη) υπολείπεται της ελάχιστης παροχής που προβλέπεται από τις σχετικές διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας.

Υπαγωγή στην ασφάλιση (παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι)

Τα πρόσωπα που έχουν ασφαλιστεί μέχρι 31/12/1992 σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της Ε.Ε., του ΕΟΧ ή στην Ελβετία, μπορούν να χαρακτηριστούν ως «παλαιοί» ασφαλισμένοι, προκειμένου να δικαιωθούν των ευνοϊκών διατάξεων που ισχύουν για την κατηγορία αυτή (Εγκύκλιος ΙΚΑ 44/1994).

Προαιρετική ασφάλιση - Παροχές σε είδος και σε χρήμα

Συνυπολογισμός περιόδων ασφάλισης πραγματοποιείται και για άλλους λόγους, όπως για την υπαγωγή στην προαιρετική ασφάλιση, καθώς και για θεμελίωση δικαιώματος για παροχές ασθενοείας σε είδος και σε χρήμα.

Αναγκαία περίθαλψη κατά την διάρκεια της προσωρινής διαμονής σε Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε κράτη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ΕΟΧ (Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν) και στην Ελβετία.

Ο ασφαλισμένος, ο οποίος έχει δικαίωμα για παροχές ασθενοείας σε είδος σύμφωνα με την νομοθεσία του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ και του οποίου η κατάσταση της υγείας απαιτεί άμεση ιατρική φροντίδα, κατά την διάρκεια της προσωρινής διαμονής του (για τουρισμό, σπουδές, επαγγελματικό ταξίδι, ανεύρεση εργασίας), σε κάποιο από τα ως άνω κράτη, μπορεί να λάβει την αναγκαία περίθαλψη, εφόσον παρουσιαστεί σε πάροχο υγείας του κράτους προσωρινής διαμονής (π.χ. κρατικό γιατρό ή νοσοκομειακό ίδρυμα) και επιδείξει την Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθενοείας (ΕΚΑΑ) ή το Πιστοποιητικό Προσωρινής Αντικατάστασης αυτής (Π.Π.Α).

Έκδοση της Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθενείας (ΕΚΑΑ).

Προκειμένου να εκδοθεί η Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθενείας (ΕΚΑΑ), ο ασφαλισμένος του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, εφόσον έχει ενεργή ασφαλιστική ικανότητα, απαιτείται, πριν την αναχώρηση του από την Ελλάδα, να υποβάλει σχετική αίτηση στο Τμήμα Μητρώου οποιουδήποτε Περιφερειακού, Τοπικού Υποκαταστήματος ή Γραφείου Κοινωνικής Ασφάλισης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, προσκομίζοντας το ατομικό βιβλιάριο υγείας του και το Διαβατήριο του ή νέου τύπου Ταυτότητα. Την ίδια διαδικασία ακολουθούν και τα προστατευόμενα μέλη οικογένειας του ασφαλισμένου, προσκομίζοντας το οικογενειακό βιβλιάριο υγείας.

Προγραμματισμένη Περίθαλψη/Νοσηλεία σε Κράτος-Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε Κράτη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ΕΟΧ (Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν) και στην Ελβετία

Η ανάγκη προγραμματισμένης περίθαλψης/νοσηλείας σε νοσηλευτικό Ίδρυμα στα πιο πάνω κράτη προκύπτει μετά από αιτιολογημένη γνωμάτευση της Ειδικής Υγειονομικής Επιτροπής σύμφωνα με όλες τις τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις της νομοθεσίας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Εφόσον η ως άνω γνωμάτευση είναι εγκριτική, ο ασφαλισμένος προμηθεύεται από το αρμόδιο Τμήμα του Περιφερειακού Υποκαταστήματος του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ το φορητό έντυπο S2 (που πιστοποιεί το δικαίωμα του κατόχου του σε προγραμματισμένη περίθαλψη/νοσηλεία στα ανωτέρω κράτη), το οποίο οφείλει να παραδώσει στο Ίδρυμα διαμονής του κράτους, στο οποίο μεταβαίνει για να υποβληθεί στην προγραμματισμένη για την κατάσταση της υγείας του θεραπεία.

Το Ίδρυμα διαμονής, αφού λάβει το έντυπο S2, αναλαμβάνει την περίθαλψη/νοσηλεία του δικαιούχου ασφαλισμένου, με τις ίδιες προϋποθέσεις και την ίδια διαδικασία που ακολουθεί για τους δικούς του ασφαλισμένους.

Η δαπάνη περίθαλψης είναι αυτή που προβλέπει η εσωτερική νομοθεσία του Ιδρύματος διαμονής.

Β. Διμερείς Συμβάσεις Κοινωνικής Ασφάλειας (Κ.Α.)

Οι Διμερείς Συμβάσεις Κ.Α. καλύπτουν τη νομοθεσία του γενικού συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων, τη νομοθεσία των ειδικών συστημάτων μισθωτών, τους αυτοτελώς απασχολούμενους και τους αγρότες. Δηλαδή εφαρμόζονται σε ΟΛΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ **πλην Δημοσίου και ΝΑΤ** και διακρίνονται σε Συμβάσεις «κλασικού» και «ειδικού» τύπου.

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ Κ.Α. «ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ»

1.	Ελλάδας – Αργεντινής 	Υπογράφηκε στις 30/05/1984 και ισχύει από 01/05/1988 (Ν.1602/1986 - ΦΕΚ 79 - τ.Α'/18.06.1986).
2.	Ελλάδας – Αυστραλίας 	Υπογράφηκε στις 23/5/2007 και ισχύει από 01/10/2008 (Ν.3677/2008 – ΦΕΚ 140 - τ. Α' /11.07.08).
3.	Ελλάδας – Βενεζουέλας 	Υπογράφηκε στις 24/04/1991 και ισχύει από 01/02/1995 (Ν.2259/1994 – ΦΕΚ 203 - τ.Α' /05-12-1994).
4.	Ελλάδας – Βραζιλίας 	Υπογράφηκε στις 12/09/1984 και ισχύει από 01/09/1988 (Ν.1553/1985 – ΦΕΚ 98 - τ.Α' /24.05.1985).
5.	Ελλάδας – ΗΠΑ 	Υπογράφηκε στις 22/06/1993 και ισχύει από 01/09/1994 (Ν.2186/1994 – ΦΕΚ 15 - τ.Α' /08.02.1994).
6.	Ελλάδας-Καναδά 	Η αναθεωρημένη Συμφωνία υπογράφηκε στις 10/11/1995 και ισχύει από 01/12/1997 (Ν.2492/1997 - ΦΕΚ 83 - τ.Α' /16.05.1997). Αναθεωρεί τη Διμερή Συμφωνία που κυρώθηκε με το Ν.1318/1983.
7.	Ελλάδας – Κεμπέκ 	Η νέα Σύμβαση υπογράφηκε στις 07/12/2004 και ισχύει από 01/11/2010 (Ν.3476/2006 – ΦΕΚ 149 - τ.Α' /19.07.2006). Αναθεωρεί τη Διμερή Συμφωνία που κυρώθηκε με το Ν.1317/1983 καθώς και τη Συμπληρωματική, που κυρώθηκε με το Ν.1588/1986.
8.	Ελλάδας – Νέας Ζηλανδίας 	Υπογράφηκε στις 25/06/1993 και ισχύει από 01/04/1994 (Ν.2185/1994 - ΦΕΚ 14 - τ.Α' /8.2.1994).
9.	Ελλάδας – Ουρουγουάης 	Υπογράφηκε στις 15/04/1994 και ισχύει από 01/03/1997 (Ν.2258/1994 - ΦΕΚ 202 - τ.Α' /05.12.1994).

Οι ανωτέρω Διμερείς Συμβάσεις Κοινωνικής Ασφάλειας «κλασικού τύπου» στηρίζονται στις ακόλουθες ασφαλιστικές αρχές :

- Την **αρχή της ίσης μεταχείρισης** από άποψη κοινωνικοασφαλιστικής προστασίας των εργαζομένων των δύο συμβαλλόμενων κρατών.
- Την **αρχή της διατήρησης των ασφαλιστικών δικαιωμάτων** των ασφαλισμένων σε περίπτωση μεταφοράς της διαμονής ή εργασίας τους στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου κράτους.
- Την **αρχή του συνυπολογισμού των περιόδων ασφάλισης** που διανύθηκαν στα δύο συμβαλλόμενα κράτη, τόσο για τη θεμελίωση του δικαιώματος όσο και τον υπολογισμό των παροχών.
- Την **αρχή του αναλογικού επιμερισμού των παροχών** (δηλαδή επιβάρυνση του κάθε κράτους ανάλογα με το χρόνο ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί σ' αυτό).
- Την **αρχή της ελεύθερης εξαγωγής των χρηματικών παροχών** (συντάξεων γήρατος, αναπηρίας και επιζώντων) στο άλλο συμβαλλόμενο κράτος.

Εφαρμογή Διμερών Συμβάσεων στην πράξη

Αποσπασμένοι εργαζόμενοι

Με τις Διμερείς Συμβάσεις Κ.Α. εξασφαλίζεται η καταβολή εισφορών από εργαζόμενους και εργοδότες σε **ένα** μόνο κράτος. Οι **αποσπασμένοι** εργαζόμενοι ασφαλιζονται αποκλειστικά σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους στο οποίο εδρεύει η επιχείρηση και για χρονικό διάστημα που προβλέπεται από τη Συμφωνία.

Έτσι, ο εργαζόμενος που αποστέλλεται στην Ελλάδα, αφού προσκομίσει το σχετικό έντυπο ασφαλιστικής κάλυψης, θα εξαιρεθεί αυτοδίκαια από την ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και θα εξακολουθήσει να υπάγεται στο ασφαλιστικό σύστημα του αντισυμβαλλόμενου κράτους. Κάθε Διακρατική Συμφωνία Κ.Α. προβλέπει τα αντίστοιχα έντυπα απόσπασης.

Υπαγωγή στην ασφάλιση («παλαιοί» και «νέοι» ασφαλισμένοι)

Τα πρόσωπα, που έχουν ασφαλιστεί μέχρι 31/12/1992 σε αντισυμβαλλόμενο κράτος, μπορούν να χαρακτηριστούν ως «παλαιοί» ασφαλισμένοι, προκειμένου να δικαιωθούν των ευνοϊκών διατάξεων που ισχύουν για την κατηγορία αυτή (Εγκύκλιος ΙΚΑ 44/1994).

Προαιρετική ασφάλιση

Λαμβάνονται υπόψη οι περίοδοι ασφάλισης, που πραγματοποιήθηκαν στο αντισυμβαλλόμενο κράτος, για θεμελίωση δικαιώματος για **προαιρετική ασφάλιση** στην Ελλάδα.

Οι συμβάσεις, που περιέχουν διατάξεις για προαιρετική ασφάλιση, είναι οι ακόλουθες :

ΕΛΛΑΔΑ – ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ
 ΕΛΛΑΔΑ – ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ
 ΕΛΛΑΔΑ – ΒΡΑΖΙΛΙΑ
 ΕΛΛΑΔΑ – ΗΠΑ
 ΕΛΛΑΔΑ – ΚΑΝΑΔΑΣ
 ΕΛΛΑΔΑ – ΚΕΜΠΕΚ
 ΕΛΛΑΔΑ – ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ

(βλ. Σχετικό κεφάλαιο Οδηγού περί προαιρετικής ασφάλισης)

Συντάξεις

ΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ που εξασφαλίζουν οι Διμερείς Συμβάσεις Κ.Α. είναι το δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναπηρίας και επιζώντων. ΕΞΑΙΡΕΣΗ αποτελεί η Σύμβαση με την Αυστραλία, η οποία εφαρμόζεται αποκλειστικά στην περίπτωση συνταξιοδότησης λόγω γήρατος.

ΟΙ ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ Κ.Α. προβλέπουν τον συνυπολογισμό των περιόδων ασφάλισης, που έχουν πραγματοποιηθεί στις δύο χώρες και τον αναλογικό υπολογισμό της συνταξιοδοτικής παροχής (χορήγηση τμηματικής σύνταξης). Ο συνυπολογισμός προβλέπεται μόνο στις περιπτώσεις εκείνες, που ο χρόνος ασφάλισης σε ένα ή και στα δύο αντισυμβαλλόμενα κράτη δεν επαρκεί για τη θεμελίωση αυτοτελούς συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Στις περιπτώσεις που θεμελιώνεται αυτοτελής δικαίωμα συνταξιοδότησης, τότε χορηγείται η αυτοτελής συνταξιοδοτική παροχή. Σε κάθε περίπτωση, κάθε χώρα χορηγεί ξεχωριστή σύνταξη (είτε αυτοτελή είτε τμηματική) ανάλογα με το χρόνο ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί σ' αυτή.

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΗ για την εφαρμογή της κάθε Σύμβασης είναι ο ασφαλισμένος να έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 300 ΗΜΕΡΕΣ ασφάλισης (1 έτος).

Η ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ και για τις δύο χώρες υποβάλλεται στον ασφαλιστικό φορέα του τόπου μόνιμης διαμονής του ασφαλισμένου.

Πληρωμή Συντάξεων

Οι συντάξεις, που οφείλονται από ασφαλιστικό φορέα του ενός κράτους, μπορούν να καταβληθούν στο δικαιούχο, όταν αυτός διαμένει στο άλλο συμβαλλόμενο κράτος. Κάθε χώρα πληρώνει τη σύνταξή της ξεχωριστά. Η πληρωμή της ελληνικής σύνταξης γίνεται απευθείας στο δικαιούχο.

Συμπληρωματική παροχή

Οι συνταξιούχοι του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα, έχουν το δικαίωμα, αν το σύνολο της ελληνικής σύνταξης και της σύνταξης του άλλου κράτους είναι μικρότερο από την προβλεπόμενη από την ελληνική νομοθεσία «ελάχιστη παροχή», να λάβουν συμπληρωματική παροχή μέχρι το ύψος του ποσού της «ελάχιστης παροχής» (σε όποιες συμβάσεις προβλέπεται).

Παροχές ασθενείας συνταξιούχων αντισυμβαλλομένων κρατών και των μελών οικογενείας τους, που διαμένουν στην Ελλάδα

- Οι συνταξιούχοι αντισυμβαλλομένων κρατών (ανεξάρτητα από την υπηκοότητά τους), οι οποίοι διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα **και λαμβάνουν σύνταξη** από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ έχουν δικαίωμα, οι ίδιοι και τα μέλη της οικογένειάς τους για παροχές ασθενείας από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με βάση την ελληνική σύνταξή τους.
- Οι συνταξιούχοι αντισυμβαλλομένων κρατών (Έλληνες ή ομογενείς ή υπήκοοι αντισυμβαλλομένων κρατών), οι οποίοι έχουν εγκατασταθεί μόνιμα στην Ελλάδα **και δεν λαμβάνουν ελληνική σύνταξη**, έχουν δικαίωμα να ασφαλιστούν προαιρετικά στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για παροχές ασθενείας, καταβάλλοντας ποσοστό εισφοράς 8,5% επί του ποσού της σύνταξης του ξένου κράτους μετά τη μετατροπή του σε ευρώ και σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας. Η ασφάλιση αυτή γίνεται στο Υποκατάστημα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ του τόπου κατοικίας του συνταξιούχου.

ΙΔΙΟΜΟΡΦΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ («ΕΙΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ»)

Είναι Συμβάσεις που ρυθμίζουν ορισμένα μόνο θέματα κοινωνικής ασφάλισης, για συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων, και είναι οι παρακάτω:

1.	Ελλάδας -Αιγύπτου (για μεταφορά εισφορών και συντάξεων) 	Υπογράφηκε στις 16/01/1985 και ισχύει από 26/09/1986 (Ν.1595/1986 - ΦΕΚ 66 τ.Α' / 19.05.1986).
2.	Ελλάδας – Λιβύης (για μεταφορά εισφορών και συντάξεων) 	Υπογράφηκε στις 23/01/1979 με ισχύ από 23/04/1982 (Ν. 946/1979 – ΦΕΚ 161 τ.Α' / 17.07.1979) Αναθεωρήθηκε με το Ν.1909/1990 και ισχύει από 01/03/1991 . (ΦΕΚ 163 τ. Α' /30.11.90).
3.	Ελλάδας – Οντάριο (για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες) 	Υπογράφηκε στις 03/11/1983 και ισχύει από 01/07/1985 (Ν.1550/1985 - ΦΕΚ 96 τ.Α' / 23.05.1985).
4.	Ελλάδας – Συρίας: (για τη ρύθμιση ειδικών θεμάτων κοινωνικής ασφάλισης, ιδιαίτερα θεμάτων εφαρμοστέας νομοθεσίας) 	Υπογράφηκε στις 02/11/2000 και ισχύει από 01/03/2002 (Ν.2922/2001 - ΦΕΚ 135 τ.Α' /27.06.2001).

Οι Διμερείς Συμβάσεις Κ.Α. εφαρμόζονται σε όλους τους ασφαλισμένους, **ανεξαρτήτως υπηκοότητας, εκτός** από τις Συμβάσεις με την ΑΙΓΥΠΤΟ, τη ΛΙΒΥΗ και τη ΣΥΡΙΑ, οι οποίες εφαρμόζονται μόνο σε υπηκόους των δύο συμβαλλομένων κρατών.

Γ. Κανονισμός Υπηρεσιακής Κατάστασης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τον ανωτέρω Κανονισμό, ενσωματώνει ο νόμος **2592/98**. Βάσει αυτών οι υπηρετούντες, στην Ε.Ε., υπάλληλοι διατηρούν το δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση για την μεταφορά του χρηματικού ποσού που αντιστοιχεί στα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που απέκτησαν στην Ελλάδα.

Η μεταφορά αυτή πραγματοποιείται από το Ελληνικό Ασφαλιστικό Ταμείο που ανήκει ο ασφαλισμένος προς το ασφαλιστικό σύστημα της Ε.Ε.

Η δυνατότητα μεταφοράς συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των μόνιμων και εκτάκτων υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως έχει ανωτέρω, ισχύει αναλόγως και για τους υπαλλήλους των παρακάτω Διεθνών Οργάνων και Διεθνών Οργανισμών (**v. 3075/02, 3620/07**):

1. Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
2. Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
3. Eurocontrol
4. Ευρωπαϊκό Γραφείο Ευρεσιτεχνίας
5. Συμβούλιο της Ευρώπης
6. Ευρωπαϊκό Κέντρο Μεσοπρόθεσμων Μετεωρολογικών Προγνώσεων
7. Ευρωπαϊκή Επιτροπή Διαστήματος
8. ΝΑΤΟ
9. ΟΟΣΑ
10. Δυτική Ευρωπαϊκή Ένωση

Ο νόμος **3865/10** έχει θεσπίσει το δικαίωμα και για την αντίστροφη διαδικασία.

Όσον αφορά τις παροχές κοινωνικής ασφάλισης και ασθενοίας των εν λόγω υπαλλήλων, στην περίπτωση που αυτές δεν καλύπτονται από τον Κανονισμό Υπηρεσιακής Κατάστασης του Οργανισμού που υπηρετούν, ισχύει ότι για τους λοιπούς διακινούμενους εργαζομένους εντός της Ε.Ε. με την μόνη προϋπόθεση της τακτοποίησης των ασφαλιστικών υποχρεώσεων τους.

Περισσότερες πληροφορίες για θέματα διακρατικής κοινωνικής ασφάλισης μπορείτε να αντλήσετε από την ιστοσελίδα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και τον εξής σύνδεσμο: <http://www.ika.gr/gr/infopages/dasika.cfm> .

5. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Υποχρεωτική αυτεπάγγελτη αναζήτηση δικαιολογητικών

Στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του Ν.3242/04, για την απλούστευση των διαδικασιών και την αποφυγή επιβάρυνσης του πολίτη, το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ **υποχρεούται** να αναζητά αυτεπάγγελα μια σειρά από δικαιολογητικά, τα οποία έχουν καθοριστεί από σχετικές υπουργικές αποφάσεις. Τα δικαιολογητικά αυτά, εφόσον απαιτούνται για την έκδοση μιας πράξης, αναζητούνται απευθείας από τις υπηρεσίες του Ιδρύματος χωρίς την εμπλοκή του πολίτη τον οποίον αφορά η προς έκδοση πράξη. Ειδικότερα, η υποχρεωτική αυτεπάγγελτη αναζήτηση αφορά τις παρακάτω κατηγορίες δικαιολογητικών:

1. Ενιαίου τύπου Πιστοποιητικό Στρατολογικής κατάστασης.
2. Πιστοποιητικά αρμοδιότητας ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α(νυν Υπουργείο Εσωτερικών):
  - Γέννησης
  - Οικογενειακής κατάστασης
  - Εγγραφής ανδρών στα μητρώα αρρένων
  - Αντίγραφα ή αποσπάσματα ληξιαρχικής πράξης γέννησης/ γάμου/θανάτου
3. Αντίγραφο Ποινικού Μητρώου
4. Πιστοποιητικά αρμοδιότητας υπουργείου Δικαιοσύνης (νυν Υπουργείο Δικαιοσύνης Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων):
  - περί μη πτώχευσης
  - μη τέλεσης υπό εκκαθάριση
  - μη τέλεσης υπό πτωχευτικό συμβιβασμό ή ανάλογη κατάσταση
  - μη τέλεσης υπό αναγκαστική διαχείριση
  - μη τέλεσης υπό διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση
  - περί μη έκδοσης απόφασης αναγκαστικής εκκαθάρισης ή αναγκαστικής διαχείρισης ή πτωχευτικού συμβιβασμού
  - περί μη κατάθεσης αίτησης για αναγκαστική διαχείριση
  - περί μη τροποποίησης καταστατικού εταιρείας σωματείου
  - περί καταχώρισης ή μη εταιρείας ή σωματείου στο οικείο βιβλίο (μητρώο) του Πρωτοδικείου
  - περί μη θέσεως σε δικαστική συμπάρασταση
  - αντίγραφο καταστατικού εταιρείας ή σωματείου που έχει κατατεθεί στο οικείο Πρωτοδικείο
- 5.Αποφάσεις ασφαλιστικών οργανισμών κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Εργασίας (νυν Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας).
  - Απόφαση συνταξιοδότησης
  - Απόφαση αναγνώρισης στρατιωτικής υπηρεσίας
- 6.Δικαιολογητικά για υπαλλήλους δημοσίων υπηρεσιών, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ:
  - Βεβαίωση προϋπηρεσίας Πιστοποιητικό υπηρεσιακών μεταβολών
  - Βεβαίωση/Πιστοποιητικό υπηρεσιακής κατάστασης ή υπαλληλικής ιδιότητας
  - Βεβαίωση αποδοχών/ μισθοδοσίας
- 7.Πιστοποιητικό σπουδών τέκνων (για απονομή σύνταξης)
8. Βεβαιώσεις Οργανισμού Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ)
  - Βεβαίωση ποσού σύνταξης
  - Βεβαίωση περί μη ασφάλισης
  - Βεβαίωση περί μη συνταξιοδότησης
9. Βεβαιώσεις Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων - ΕΤΑΑ (Τομείς Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων)
  - Βεβαίωση ασφάλισης για κύρια σύνταξη

- Βεβαίωση συνταξιούχου
  - Βεβαίωση ασφάλισης για τον κλάδο υγείας
  - Βεβαίωση ασφάλισης για την ειδική προσαύξηση
10. Βεβαιώσεις του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων – Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ)
- Βεβαίωση περί μη ασφάλισης
  - Βεβαίωση περί μη συνταξιοδότησης
11. Βεβαιώσεις Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ)
- Βεβαίωση περί ασφάλισης, διακοπής ασφάλισης, επανεγγραφής και λοιπές βεβαιώσεις σχετικές με την ασφάλιση
  - Βεβαίωση περί συνταξιοδότησης, διακοπής της συνταξιοδότησης, αναστολής της συνταξιοδότησης και λοιπές βεβαιώσεις για τη συνταξιοδότηση

Εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ μέσω των ΚΕΠ (Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών)

Το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ στα πλαίσια της συνεχούς εκσυγχρονιστικής του προσπάθειας και προκειμένου να προσφέρει στους ασφαλισμένους του γρήγορη και άμεση εξυπηρέτηση, έχει εξασφαλίσει ήδη από το έτος 2001, την εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων και μέσω των ΚΕΠ (Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών) σε συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο (Υπ.Ες.Δ.Δ.&Α. νυν Υπ.Δι.Μ.Η.Δ.). Τα ΚΕΠ είναι κέντρα εξυπηρέτησης όπου κάθε Ασφαλισμένος στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ πολίτης μπορεί να προστρέχει προκειμένου να διεκπεραιώσει εύκολα σχετικές με το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ υποθέσεις του, χωρίς περαιτέρω μετακινήσεις και διαδικασίες.

Πως θα εξυπηρετείστε από τα ΚΕΠ

Τα ΚΕΠ λειτουργούν σε όλη τη χώρα, καθημερινά από 8.00 π.μ. έως 8.00 μ.μ. και το Σάββατο από 8.00 π.μ. έως 2.00 μ.μ. Σχετικές πληροφορίες μπορείτε, επίσης, να ζητάτε στον αριθμό «1464» ή στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις: www.kep.gov.gr και www.ika.gr. Ανάλογα με την υπόθεση που θέλετε να διεκπεραιώσετε, θα πρέπει να απευθύνεστε σε ένα από τα ΚΕΠ και να συμπληρώνετε τη σχετική φόρμα αίτησης, προσκομίζοντας τα απαραίτητα κατά περίπτωση δικαιολογητικά. Στη συνέχεια, το ΚΕΠ θα διαμεσολαβήσει στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ προκειμένου να ολοκληρωθεί η υπόθεσή σας.

Ποιες υποθέσεις του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ διεκπεραιώνουν τα ΚΕΠ

Με τη διαμεσολάβηση των ΚΕΠ μπορείτε να διεκπεραιώνετε υποθέσεις σας που αφορούν το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, όπως:

1. Έκδοση Βιβλιαρίου Ασθενείας ΙΚΑ - ΕΤΑΜ (Άμεσα Ασφαλισμένου)
2. Ανανέωση Βιβλιαρίου Ασθενείας ΙΚΑ - ΕΤΑΜ (Άμεσα Ασφαλισμένου)
3. Έκδοση Οικογενειακού Βιβλιαρίου Ασθενείας ΙΚΑ - ΕΤΑΜ (για τη σύζυγο)
4. Ανανέωση Οικογενειακού Βιβλιαρίου Ασθενείας ΙΚΑ - ΕΤΑΜ (για τη σύζυγο)
5. Έκδοση Βιβλιαρίου Ασθενείας ΙΚΑ - ΕΤΑΜ (για τον ανασφάλιστο σύζυγο)
6. Έκδοση Οικογενειακού Βιβλιαρίου Ασθενείας ΙΚΑ - ΕΤΑΜ (για τα τέκνα)
7. Ανανέωση Οικογενειακού Βιβλιαρίου Ασθενείας ΙΚΑ - ΕΤΑΜ (για τα τέκνα)
8. Χορήγηση Βοηθήματος Τοκετού ΙΚΑ - ΕΤΑΜ*
9. Χορήγηση Εξόδων Κηδεΐας ΙΚΑ - ΕΤΑΜ*
10. Ασφάλιση σε ανέργους έως 29 ετών
11. Ασφάλιση σε ανέργους από 29 έως 55 ετών
12. Ασφάλιση σε ανέργους άνω των 55 ετών
13. Έκδοση Βεβαίωσης περί μη συνταξιοδότησης από το ΙΚΑ- ΕΤΑΜ
14. Έκδοση Βεβαίωσης περί μη ασφάλισης ΙΚΑ- ΕΤΑΜ
15. Χορήγηση Επιδόματος Ασθενείας ΙΚΑ - ΕΤΑΜ*
16. Χορήγηση Επιδόματος Κυοφορίας - Λοχείας ΙΚΑ - ΕΤΑΜ*

* (Η δαπάνη αποδίδεται από τα αρμόδια Υποκαταστήματα του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ)

17. Χορήγηση Κύριας Σύνταξης Γήρατος
18. Χορήγηση Κύριας Σύνταξης Αναπηρίας
  - α) Σύνταξη Αναπηρίας από κοινή νόσο
  - β) Σύνταξη Αναπηρίας από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια
  - γ) Σύνταξη Αναπηρίας από ατύχημα εκτός εργασίας
19. Χορήγηση Κύριας Σύνταξης λόγω θανάτου
20. Χορήγηση Σύνταξης ΕΤΕΑΜ(νυν ΕΤΕΑ)
  - α) Επικουρική Σύνταξη Γήρατος
  - β) Επικουρική Σύνταξη Θανάτου
  - γ) Επικουρική Σύνταξη Αναπηρίας
21. Χορήγηση Επιδόματος παραπληγίας -τετραπληγίας
22. Προαιρετική Ασφάλιση των Ειδικού Λογαριασμού Ελλήνων Εξωτερικού και Ομογενών
23. Αναγνώριση Στρατιωτικής Υπηρεσίας
  - α) Αναγνώριση στρατιωτικής υπηρεσίας σε ασφαλισμένο
  - β) Αναγνώριση στρατιωτικής υπηρεσίας σε συνταξιούχο
24. Εγγραφή - Πιστοποίηση Εργοδότη για χρήση Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών προκειμένου να υποβληθεί ηλεκτρονικά μέσω ΚΕΠ η Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (Α.Π.Δ.)
25. Ηλεκτρονική Υποβολή Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (Α.Π.Δ.) Πιστοποιημένου Χρήστη
26. Δήλωση Απώλειας Ασφαλιστικού Βιβλιαρίου
27. Βεβαίωση χρόνου Ασφάλισης (για χρήση στον ΟΕΚ [ο ΟΕΚ έχει καταργηθεί] και ΑΣΕΠ)
28. Δήλωση Απώλειας Ατομικού Βιβλιαρίου Ασθενείας
29. Δήλωση Απώλειας Οικογενειακού Βιβλιαρίου Ασθενείας συζύγου
30. Δήλωση Απώλειας Οικογενειακού Βιβλιαρίου Ασθενείας άγαμων τέκνων
31. Δήλωση διαφωνίας επί των ασφαλιστικών στοιχείων (Καταγγελία)
32. Βεβαίωση Ασφαλιστικής Ενημερότητας για μη απογεγραμμένα στο μητρώο εργοδοτών του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, φυσικά ή νομικά πρόσωπα (Βεβαίωση Μη Οφειλής, Βεβαίωση για Θεώρηση Φορολογικών Βιβλίων και Στοιχείων, Βεβαίωση Οφειλής)
33. Βεβαίωση Ασφαλιστικής Ενημερότητας για απογεγραμμένο εργοδότη – κοινή επιχείρηση
34. Βεβαίωση Οικοδομοτεχνικού Έργου
35. Απογραφή άμεσα ασφαλισμένου στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Ώρες εισόδου των πολιτών στις Διοικητικές Υπηρεσίες του ΙΚΑ –ΕΤΑΜ

Οι ώρες εισόδου του κοινού στις διοικητικές υπηρεσίες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για την διεκπεραίωση των υποθέσεων τους καθορίστηκαν με την υπ' αριθμ. ΔΙΑΔΠ/Φ.Β.10/20089 (ΦΕΚ 3036/τ. Β'/30.12.2011) απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. ΔΙΑΔΠ/Φ.Β.10/25836 (ΦΕΚ 165/τ. Β'/30-01-2014) καθώς και με το άρθρο 34 παρ. 2 του Ν. 4194/27-9-2013 «Κώδικας Δικηγόρων» (ΦΕΚ 208/τ. Α'/27-9-2013)

Α' ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

(1) Υπηρεσίες Πρωτοκόλλου και Διεκπεραίωσης:

Καθημερινά από 7.30 έως 15.00

(2) Λοιπές Υπηρεσίες της Διοίκησης:

Καθημερινά από 12.00 έως 15.00

(3) Κεντρικό Ταμείο:

Καθημερινά από 8.00 έως 13.30

Ώρες εισόδου Δικαστικών Επιμελητών:

10:00 έως 14.00

Β' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

(Περιφερειακά και Τοπικά Υποκαταστήματα, Παραρτήματα, Γραφεία Κοινωνικής Ασφάλισης & Ταμεία Είσπραξης Εσόδων ΙΚΑ-ΕΤΑΜ)

(1) Γραφεία Γενικού Πρωτοκόλλου:

Καθημερινά από 7.30 έως 15.00

(2) Λοιπές Διοικητικές Υπηρεσίες:

Καθημερινά από 8.00 έως 14.00

(3) Ταμεία:

Καθημερινά από 8:00 έως 13.30

(4) Γραφεία Πρωτοκόλλου Υπηρεσιών Συντάξεων

Καθημερινά από 7:30 έως 14:00

(5) Υπηρεσίες Απονομών και Πληρωμών Συντάξεων, καθώς και Υπηρεσίες Ανακεφαλαίωσης Συντάξεων σε Υποκαταστήματα που απονέμουν συντάξεις, καθώς και στο Περιφερειακό Υποκατάστημα ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Αθηνών:

καθημερινά 11:00 – 14:00 εκτός Τετάρτης

Ώρες εισόδου Δικαστικών Επιμελητών:

8:00 έως 14.00

Δικηγόροι: Ελεύθερη είσοδος σε όλες τις Υπηρεσίες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (Κεντρικές και Περιφερειακές) κάθε εργάσιμη ημέρα και ώρα χωρίς κανένα χρονικό ή άλλο περιορισμό, με επίδειξη της επαγγελματικής τους ταυτότητας